

بروزترین و ابرترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

دوازدهم ریاضی

دفترچه شماره ۱ (از ۲)

آزمون ۳ آذر ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	حسابان ۲ و ریاضی پایه	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	هندسه	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵ دقیقه
۳	ریاضیات گسسته	۱۰	۳۱	۴۰	۱۵ دقیقه
۴	آمار و احتمال	۱۰	۴۱	۵۰	۱۵ دقیقه
	آمار و احتمال		۵۱	۶۰	

کارنامه اشتباهات

اولین و پرطرفدارترین کارنامه پس از کارنامه اصلی آزمون، کارنامه اشتباهات است.

اشتباهات شما یک معلم و یک دوست برای شما هستند.

شما می‌توانید کارنامه اشتباهات خود را بعد از هر آزمون از صفحه شخصی خود دریافت کنید.

آزمون «۱۳ آذر ۱۴۰۲» اختصاصی دوازدهم ریاضی

پژوهشگاه سوالات

مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه

تعداد کل سؤالات: ۵۰ سؤال

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	زمان پاسخ‌گویی
حسابان ۲	۱۰	۱-۱۰	۱۵'
ریاضی پایه	۱۰	۱۱-۲۰	۱۵'
هندسه ۲	۱۰	۲۱-۳۰	۱۵'
ریاضیات گستته	۱۰	۳۱-۴۰	۱۵'
زوج کتاب	۱۰	۴۱-۵۰	۱۵'
		۵۱-۶۰	آمار و احتمال
جمع کل	۵۰	۱-۶۰	۷۵'

پذیده‌آورندگان

نام درس	نام طراحان	فناز
حسابان ۲ و ریاضی پایه	کاظم اجلالی-امیرمحمد باقری‌نصرآبادی-مسعود برملـشاھین پروازیـعادل حسینیـمحمد رضا راسخـیاسین سپهر حسین شفیع‌زادهـعلی شهرابیـفرشاد صدیقیـفرـکامار علیویـمهرداد کیوانـجهانبخش نیکنام	
هندسه	امیرحسین ابومحبوبـسوگند روشنیـاحمدرضا فلاخـمهرداد ملوندی	
آمار و احتمال و ریاضیات گستته	امیرحسین ابومحبوبـفرزاد جوادیـافشین خاصه‌خانـفرزانه خاکپاشـسوگند روشنیـفرید غلامیـاحمدرضا فلاخـهدی فولادی مریم مرسلیـمهرداد ملوندی	

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	حسابان ۲ و ریاضی پایه	هندسه	آمار و احتمال و ریاضیات گستته
گزینشگر	حسین شفیع زاده	امیرحسین ابومحبوب	امیرحسین ابومحبوبـسوگند روشنی
گروه ویراستاری	مهدی ملارضانی سعید خان بابایی	مهرداد ملوندی	مهرداد ملوندی
ویراستاری رتبه‌های برتر	علی رضایی سهیل تقی‌زاده مهدی بحر کاظمی	مهند خالتی	مهند خالتی
مسئول درس	عادل حسینی	امیرحسین ابومحبوب	امیرحسین ابومحبوب
مسئلتند سازی	سمیه اسكندری	سرژ یقیازاریان تبریزی	سرژ یقیازاریان تبریزی

کروه فنی و تولید

مددگار	مهرداد ملوندی
مسئول دفترچه	نرگس غنی‌زاده
گروه مستندسازی	مدیر گروه: محبی اصغری
حروفنگار	مسئول دفترچه: الهه شهیازی
ناظر چاپ	فرزانه فتح‌المزاده
	سوران تعییمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی «وقف عام»

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن: ۰۶۴۶۳-۰۶۱.

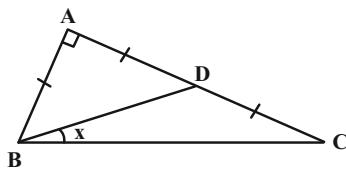

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

حسابان ۲: مثلاً صفحه های ۳۵ تا ۴۴ / حسابان ۱: صفحه های ۱۱۰ تا ۱۱۲

۱- در مثلث قائم الزاویه شکل زیر، $AB = AD = CD$ است. حاصل $\tan x$ کدام است؟

$$\frac{1}{3} \quad (1)$$

$$\frac{1}{2} \quad (2)$$

$$\frac{2}{3} \quad (3)$$

$$\frac{3}{4} \quad (4)$$

۲- اگر $\tan x = \frac{1}{2}$ و $\tan(2x+y) = -2$ باشد، مقدار $\tan 2y$ کدام است؟

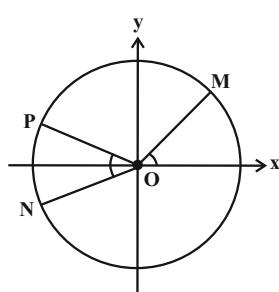
$$\frac{4}{3} \quad (2)$$

$$\frac{3}{4} \quad (1)$$

$$-\frac{3}{4} \quad (4)$$

$$-\frac{4}{3} \quad (3)$$

۳- در دایرهٔ مثلثاتی شکل زیر، طول نقطه M برابر $\frac{1}{\sqrt{10}}$ و عرض نقطه N برابر $\frac{1}{\sqrt{5}}$ است. اگر دو زاویه MOx و NOP برابر باشند، عرض نقطه P کدام است؟

$$\frac{\sqrt{3}}{2} \quad (1)$$

$$\frac{\sqrt{2}}{2} \quad (2)$$

$$\frac{\sqrt{2}}{10} \quad (3)$$

$$\frac{\sqrt{3}}{10} \quad (4)$$

محل انجام محاسبات

۴ - اگر $\tan \beta$ باشد، مقدار $\sin 2\alpha = \frac{20}{29}$ و $3\sin(\alpha + \beta) = 2\sin(\alpha - \beta)$ کدام است؟

$$\frac{25}{2} \text{ ۲ یا } \frac{1}{2}$$

$$-\frac{1}{2} \text{ یا } -\frac{2}{25} \text{ ۱}$$

$$\frac{1}{2} \text{ یا } \frac{2}{25} \text{ ۴}$$

$$-\frac{25}{2} \text{ ۲ یا } -\frac{1}{2} \text{ ۳}$$

۵ - دو عبارت $B = \cos 36^\circ \cos \alpha + \cos 18^\circ \sin 2\alpha - \frac{\sqrt{2}}{4}$ و $A = \frac{\sqrt{2}}{4} + \sin 36^\circ \sin \alpha + \sin 18^\circ \cos 2\alpha$ برابر هستند. مقدار α کدام می‌تواند باشد؟

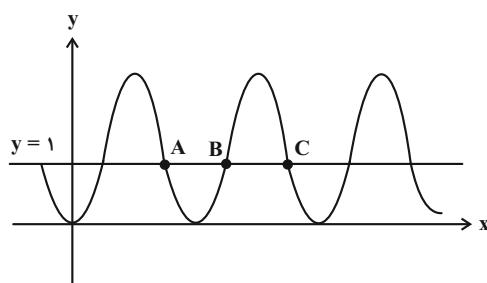
$$9^\circ \text{ ۲}$$

$$72^\circ \text{ ۱}$$

$$18^\circ \text{ ۴}$$

$$81^\circ \text{ ۳}$$

۶ - خط $y = 1$ و بخشی از نمودار تابع $f(x) = 4\sin^2 \frac{\pi x}{3}$ در شکل زیر رسم شده است. طول پاره خط BC چند برابر طول پاره خط AB است؟

$$\frac{4}{3} \text{ ۱}$$

$$\frac{5}{4} \text{ ۲}$$

$$\frac{3}{2} \text{ ۳}$$

$$2 \text{ ۴}$$

محل انجام محاسبات

-۷ معادله $\cos x = \sqrt{\sin 2x + \frac{1}{2}}$ در بازه $(0, \pi)$ چند جواب دارد؟

۱ (۲)

۱) صفر

۳ (۴)

۲ (۳)

-۸ اگر مجموع جواب‌های معادله $\sin(\pi - 4x) + \cot(\frac{3\pi}{4} - 2x) = 0$ برابر θ باشد، حاصل $\cos \frac{\theta}{9}$ کدام است؟

۱ (۲)

$$-\frac{\sqrt{3}}{2} \quad (1)$$

$$\frac{\sqrt{3}}{2} \quad (4)$$

$$\frac{1}{2} \quad (3)$$

-۹ یکی از جواب‌های معادله $\tan(2x + \frac{\pi}{4}) \tan(m - x) = 1$ است. مقدار m کدام می‌تواند باشد؟

$$\frac{3\pi}{8} \quad (2)$$

$$\frac{11\pi}{12} \quad (1)$$

$$-\frac{3\pi}{8} \quad (4)$$

$$-\frac{11\pi}{12} \quad (3)$$

-۱۰ معادله $\sin^r x - \sin nx \cos^r x = 1$ در بازه $(0, 2\pi)$ فقط چهار جواب دارد. چند مقدار طبیعی برای n پیدا می‌شود؟

۱ (۲)

۱) صفر

۳ (۴)

۲ (۳)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی پایه: معادله‌ها و نامعادله‌ها، جبر و معادله / ریاضی ۱: صفحه‌های ۷ تا ۳۶ / حسابان ۱: صفحه‌های ۹۳ تا ۶۹

۱۱- جواب معادله $1 - \sqrt{x} = \frac{x}{2}$ در کدام بازه قرار می‌گیرد؟

(۲/۵, ۸) (۲)

(۸, ۸/۵) (۱)

(۶/۵, ۷) (۴)

(۷, ۷/۵) (۳)

۱۲- مجموعه اعدادی را که نصف مجذور آن‌ها از چهار برابر معکوس آن‌ها بزرگ‌تر است، به صورت $[a, b] - \mathbb{R}$ نمایش می‌دهیم. حاصل کدام است؟ $b - a$

$\frac{1}{4}$ (۲)

۴ (۱)

۲ (۴)

$\frac{1}{2}$ (۳)

۱۳- مجموعه جواب‌های نامعادله $\frac{(x^2 - 1)(x^3 - 1)(x^4 - 1)}{x - |x|} \leq 0$ شامل چند عدد صحیح است؟

۱ (۲)

۱) صفر

۳ (۴)

۲ (۳)

۱۴- اگر a , b و c سه جمله متولی یک دنباله حسابی با جملات مثبت باشند، مجموع معکوس‌های جواب‌های متمایز معادله $ax^2 + bx + c = 0$ کدام می‌تواند باشد؟

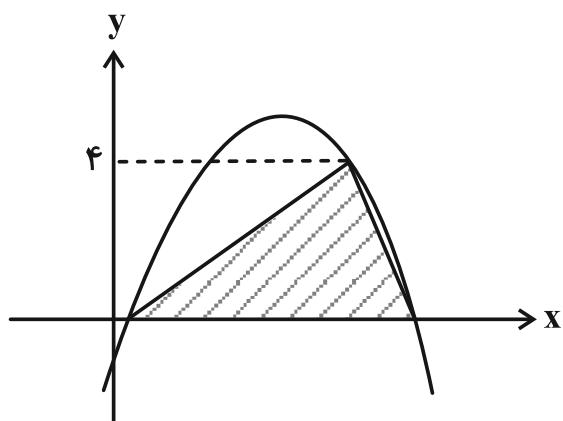
-۴ (۲)

-۲ (۱)

-۸ (۴)

-۶ (۳)

۱۵- نمودار تابع $f(x) = ax^3 + bx^2 + cx + d$ که $ac = 1$ است، در شکل زیر رسم شده است. اگر مساحت مثلث هاشورخورده برابر باشد، مجموع صفرهای تابع کدام است؟

۲ (۱)

۸ (۲)

۴ (۳)

۱۰ (۴)

۱۶- اگر α , β و γ ریشه‌های معادله $x^3 - 3x^2 - 8x - 8 = 0$ و دو عدد $3\alpha + 2\beta$ و $3 - \beta$ ریشه‌های معادله $2x^2 + bx + c = 0$ باشند، حاصل $c - b$ کدام است؟

۶ (۴)

۹ (۳)

۸ (۲)

۷ (۱)

محل انجام محاسبات

۱۷- مجموع جواب‌های معادله $\frac{4x^3+15x+17}{x^3+4x+12} = \frac{5x^3+16x+18}{2x^3+5x+13}$ کدام است؟

$-\frac{14}{3}$ (۲)

$-\frac{11}{3}$ (۱)

$-\frac{14}{5}$ (۴)

$-\frac{11}{5}$ (۳)

۱۸- به ازای کدام مقدار a ، مساحت ناحیه محدود به نمودار تابع $y = |x-a| + |x-3a|$ و خط $y = x+a$ برابر ۳۶ است؟

۳ (۲)

$3\sqrt{2}$ (۱)

۴ (۴)

$2\sqrt{3}$ (۳)

۱۹- نقطه A روی خط $y = 2x+1$ به همراه نقاط $(0, -1), (0, 11)$ و $C(-11, 0)$ رئوس مثلث ABC را تشکیل می‌دهند. اگر این مثلث در

رأس A قائمه باشد، کمترین فاصله نقطه A از مبدأ مختصات کدام است؟

$\frac{\sqrt{85}}{5}$ (۲)

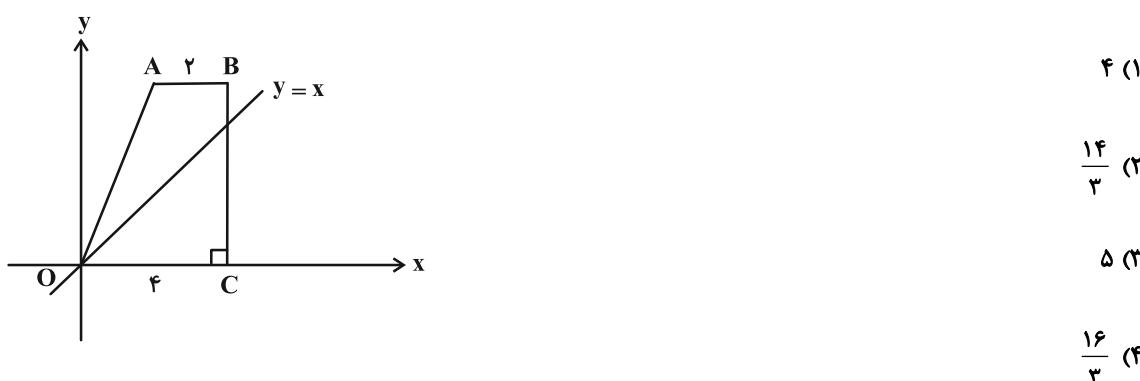
$\frac{\sqrt{85}}{4}$ (۱)

$\frac{\sqrt{13}}{2}$ (۴)

$\sqrt{13}$ (۳)

۲۰- مطابق شکل زیر، خط $x = y$ ذوزنقه قائم‌الزاویه OABC را به دو قسمت همسااحت تقسیم کرده است. اندازه ارتفاع ذوزنقه

کدام است؟

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

هنده ۳: ماتریس و کاربردها: صفحه های ۲۷ تا ۳۱

-۲۱- اگر A ماتریس مرتبه ۳ و $A^3 = 2I + A$ باشد، در این صورت مقدار $\frac{|2I+A|}{|A^2+I|}$ کدام است؟

- ۲ (۲) ۱ (۱)
-۲ (۴) -۱ (۳)

-۲۲- ماتریس $A = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 3 \\ 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \end{bmatrix}$ مفروض است. دترمینان ماتریس $A^T + A + I$ کدام است؟

- ۲۵ (۲) ۲۶ (۱)
۱۱ (۴) ۱۴ (۳)

($a, b, c \in \mathbb{R}$) کدام است؟ $\begin{vmatrix} a & b & c \\ 1 & 1 & 1 \\ bc & ac & ab \end{vmatrix}$ باشد، حاصل $\begin{vmatrix} a^2 & b^2 & c^2 \\ a & b & c \\ 1 & 1 & 1 \end{vmatrix} = k$ اگر -۲۳

- $(abc)k$ (۲) k (۱)
 $\frac{1}{k}$ (۴) $\frac{k}{abc}$ (۳)

-۲۴- مجموع معکوس ریشه های معادله $x^2 + 3x - 1 = 0$ کدام است؟

$$\begin{vmatrix} 2 & 3 & -1 \\ 0 & 1 & x \\ -1 & x+1 & 4 \end{vmatrix} = 0$$

- $\frac{2}{5}$ (۱)
 $\frac{3}{4}$ (۳)

-۲۵- اگر $A = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 3 & 1 & 0 \\ -4 & 5 & 2 \end{bmatrix}$ باشد، دترمینان ماتریس $A^T A$ کدام است؟

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 3 & 1 & 0 \\ -4 & 5 & 2 \end{bmatrix} A \begin{bmatrix} 3 & -2 & 2 \\ 4 & 1 & 0 \\ -1 & 0 & 0 \end{bmatrix} = -2I$$

- ۲ (۲) ۴ (۱)
-۴ (۴) -۲ (۳)

-۲۶- اگر ماتریس A وارون پذیر و باشد، مقدار k کدام است؟

$$|A| \quad 3 \quad 0 \\ 0 \quad -1 \quad |A| \\ 0 \quad 0 \quad -3|A|$$

- ۲ (۲) -۲ (۱)
-۳ (۴) ۳ (۳)

محل انجام محاسبات

-۲۷- ماتریس $A = \begin{bmatrix} m & 0 & 2 \\ -1 & 1 & -1 \end{bmatrix}$ مفروض است. ماتریس $B_{3 \times 2}$ را طوری درنظر بگیرید که برای درایه‌های آن رابطه $a_{ij} = b_{ij}$ برقرار است. چند مورد زیر درست است؟

الف) مقداری برای m وجود دارد که به ازای آن، دترمینان ماتریس AB صفر است.

ب) حداقل دو مقدار برای m وجود دارد که به ازای آن‌ها دترمینان ماتریس BA صفر است.

پ) هیچ مقداری برای m وجود ندارد که دترمینان دو ماتریس AB و BA با هم برابر باشند.

۲ (۲)

۳ (۱)

۱ (۳) هیچ

۱ (۳)

-۲۸- اگر A و B دو ماتریس مربعی هم مرتبه و وارون‌پذیر باشند و $|BA - I|$ کدام است؟

$$I - AB = \begin{bmatrix} -2 & 1 \\ -5 & 3 \end{bmatrix}$$

-۱ (۱)

-۱ (۱)

۱ (۳)

۱ (۳)

-۲۹- اگر $A = \begin{bmatrix} 3 & 0 & 2 \\ 1 & -1 & 4 \\ 2 & 0 & 2 \end{bmatrix}$ باشد، دترمینان ماتریس $A^3 B^2$ کدام است؟

-۲۷ (۲)

۲۷ (۱)

-۲۱۱ (۴)

۲۱۱ (۳)

-۳۰- اگر A ماتریسی وارون‌پذیر و $|I + BA^{-1}| = \frac{1}{6} |(A+B)^{-1}|$ باشد، حاصل $|A|$ کدام است؟

۳ (۲)

۲ (۱)

۵ (۴)

۴ (۳)

محل انجام سحابیات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضیات گستته: آشایی با نظریه اعداد (از ابتدای فعالیت صفحه ۲۲ تا پایان معادله همنهشتی): صفحه‌های ۲۲ تا ۲۵

۳۱- اگر A مجموعه اعداد صحیحی باشد که باقی‌مانده تقسیم چهار برابر آن‌ها بر عدد ۵، برابر باقی‌مانده تقسیم عدد ۱۷ بر ۵ باشد،آن‌گاه مجموعه A برابر کدام است؟

[۳] ۵

(۱)

[۱] ۵

[۲] ۵

۳۲- اگر یازدهم تیرماه سالی روز سه‌شنبه باشد، سومین چهارشنبه دی ماه آن سال، چندمین روز این ماه است؟

(۲) شانزدهم

(۱) پانزدهم

(۴) هجدهم

(۳) هفدهم

۳۳- اگر a عددی صحیح و معادله $24 \equiv ax^9$ در مجموعه اعداد صحیح دارای جواب باشد، آن‌گاه کدام یک از معادلات زیر حتماً در

مجموعه اعداد صحیح جواب دارد؟

ax ≡ ۳ (۲)

ax ≡ ۲ (۱)

ax ≡ ۵ (۴)

ax ≡ ۴ (۳)

۳۴- به ازای چند عدد طبیعی دو رقمی x ، عدد $19x+1-32x^2$ مضرب ۸ است؟

۱۲ (۲)

(۱)

۱۴ (۴)

(۳)

۳۵- اگر باقی‌مانده تقسیم عدد $A = \overline{babab}$ بر اعداد ۹ و ۱۱ به ترتیب ۴ و ۸ باشد، مقدار $a \cdot b$ کدام است؟

۱۵ (۲)

(۱)

۲۴ (۴)

(۳)

محل انجام محاسبات

۳۶- مجموع ارقام کوچک‌ترین عدد طبیعی سه رقمی n که به ازای آن، دو عدد $8n+5$ و $8n+3n+1$ دارای عامل اول مشترک باشند، کدام است؟

۶ (۲)

۵ (۱)

۹ (۴)

۷ (۳)

۳۷- مجموع ارقام بزرگ‌ترین عدد دو رقمی x که در معادله همنهشتی $x^3 + x^2 \equiv 0$ صدق می‌کند، کدام است؟

۱۵ (۲)

۱۴ (۱)

۱۷ (۴)

۱۶ (۳)

۳۸- اگر عدد $\overline{8b6aa^b}$ بر ۹۹ بخش‌پذیر باشد چند عدد سه رقمی در رابطه $ax \equiv 1$ صدق می‌کند؟

۳۰۰ (۲)

۲۹۹ (۱)

۳۰۲ (۴)

۳۰۱ (۳)

۳۹- مجموع ارقام بزرگ‌ترین عدد سه رقمی x که در رابطه $\sum_{k=0}^{1402} (2k)! x^k \equiv 1402^8$ صدق می‌کند کدام است؟

۲۵ (۲)

۲۴ (۱)

۲۷ (۴)

۲۶ (۳)

۴۰- اگر معادله همنهشتی $(n+30)x^{4n-7} \equiv 2a+1$ در مجموعه اعداد صحیح جواب داشته باشد و ضریب x و بیمانه معادله، نسبت به

هم اول نباشد، چند عدد سه رقمی می‌توان به جای a قرار داد؟

۱۲ (۲)

۱۰ (۱)

۱۶ (۴)

۱۴ (۳)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

آمار و احتمال: آشنایی با مبانی ریاضیات: صفحه‌های ۱ تا ۲۸

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سؤالات آمار و احتمال (۴۱ تا ۵۰) و (۵۱ تا ۶۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و باسخ دهید.

۴۱- گزاره سوری « $\forall x \in \mathbb{N}, \exists y \in \mathbb{N} ; P(x,y)$ دارای ارزش درست است؟

$$3y \leq x \quad (2)$$

$$2x - y \geq 3 \quad (1)$$

$$(2x + y)^2 \leq 3 \quad (4)$$

$$2x + y \geq 3 \quad (3)$$

۴۲- اگر r گزاره‌ای دلخواه، نقیض گزاره p نادرست و گزاره $[q \Rightarrow (\sim p \wedge r)] \Leftrightarrow [q \Rightarrow (\sim p \wedge r)]$ درست باشد، کدام یک از گزاره‌های

زیر همواره درست است؟

$$(p \Rightarrow r) \vee q \quad (2)$$

$$\sim (q \wedge r) \Leftrightarrow (r \Rightarrow p) \quad (1)$$

$$(r \Leftrightarrow p) \Leftrightarrow (q \Leftrightarrow r) \quad (4)$$

$$(\sim r \Rightarrow q) \wedge p \quad (3)$$

۴۳- مجموعه $A = \{a, b, c, d, e, f\}$ را به چند طریق می‌توان به بیش از یک زیرمجموعه افزایش کرد به طوری که فاقد زیرمجموعه

تک عضوی باشد؟

$$40 \quad (2)$$

$$25 \quad (1)$$

$$80 \quad (4)$$

$$50 \quad (3)$$

۴۴- اگر p و q دو گزاره دلخواه باشند، گزاره $(p \Leftrightarrow q) \wedge (\sim q \Rightarrow p)$ هم ارز کدام یک از گزاره‌های زیر است؟

$$p \wedge \sim q \quad (2)$$

$$p \wedge q \quad (1)$$

$$\sim p \wedge \sim q \quad (4)$$

$$\sim p \wedge q \quad (3)$$

۴۵- اگر A و B دو مجموعه دلخواه، $N = [A \cap (A \cup B)] - [A' \cup (A' \cap B)]$ و $M = (A - B') \cup [B' - (A \cap B)]$ باشند، کدام

گزینه همواره درست است؟

$$M \cap N = N \quad (2)$$

$$M \cup N = N \quad (1)$$

$$M - N = B - A \quad (4)$$

$$M \cap N = \emptyset \quad (3)$$

محل انجام محاسبات

-۴۶- اگر $a+b+c = A \times B = B \times A$ باشد، چند مقدار متفاوت برای $a+b+c$ وجود دارد؟

۲ (۲)

۱ (۱)

۴ (۴)

۳ (۳)

-۴۷- مجموعه اعداد طبیعی یک رقمی چند زیرمجموعه دارد که حاصل ضرب اعضای آنها بر عدد ۸ بخش پذیر باشند؟

۳۲۰ (۲)

۲۵۶ (۱)

۳۸۴ (۴)

۳۵۲ (۳)

-۴۸- اگر A و B دو مجموعه باشند به طوری که $n(A \cup B) = 7$ و تعداد زیرمجموعه های B ، هشت برابر تعداد زیرمجموعه های $A - B$ باشد، آنگاه مجموعه A حداقل چند زیرمجموعه مانند C دارد به طوری که $C \not\subseteq B$ ؟

۴ (۲)

۳ (۱)

۸ (۴)

۶ (۳)

-۴۹- اگر A ، B و C سه مجموعه و $A' \subseteq B' \subseteq C'$ باشد، حاصل عبارت $[A - (B \cup C)] \cap [A - (B \cap C)]$ همواره کدام است؟

 $A - B$ (۲) $\emptyset$ (۱) $B - C$ (۴) $A - C$ (۳)

-۵۰- A و B دو مجموعه غیر تهی و $(A \cup B) - (B - A') = \emptyset$ باشد، آنگاه چه تعداد از مجموعه های زیر ناتهی است؟

 $A - B$ (ب)الف) $A \cap B$

۱ (۲)

(۱) صفر

۳ (۴)

۲ (۳)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

آمار و احتمال: آمار توصیفی: صفحه‌های ۷۳ تا ۱۰۰

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوالات آمار و احتمال (۴۱ تا ۵۰) و (۵۱ تا ۶۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و باسخ دهید.

۵۱- زاویه‌های متناظر با مدارک تحصیلی کارمندان اداره‌ای مطابق جدول زیر است. مُد این داده‌ها مربوط به کدام مدرک تحصیلی است؟

مدرک	دیپلم	دیپلم	کارشناسی	کارشناسی ارشد
زاویه (درجه)	$\frac{9}{8}\alpha - 1$	$\frac{5}{4}\alpha + 5$	$\frac{7}{6}\alpha + 1$	$\frac{3}{2}\alpha - 8$

(۱) دیپلم

(۲) کارشناسی

(۳) کارشناسی ارشد

(۴) کارشناسی ارشد

۵۲- داده‌های آماری $y_m, y_1, \dots, y_n$ ، $x_1, \dots, x_n$ ، $m > n$ ، مفروض‌اند. اگر ضریب تغییرات داده‌های $y_1, y_2, \dots, y_m$ و دامنه تغییرات داده‌های $x_1, x_2, \dots, x_n$ برابر صفر باشند، کدام یک از مقادیر زیر در کل داده‌ها لزوماً برابر صفر است؟

(۱) انحراف معیار

(۲) اختلاف میانگین و مُد

(۳) دامنه میان چارکی

(۴) اختلاف مُد و میانه

۵۳- ۸۰ داده آماری به گونه‌ای در ۴ دسته طبقه‌بندی شده‌اند که فراوانی دسته‌های اول تا چهارم به ترتیب برابر $2a$ ، $2a+3$ ، $x-2$ و $x+3$ است و زاویه متناظر با دسته سوم 45° است. زاویه متناظر با دسته اول چند درجه است؟

۹۶ (۲)

۹۳ (۱)

۹۹ (۳)

۹۹ (۳)

۵۴- میانگین و انحراف معیار ۵۰ داده آماری به ترتیب ۴ و $\frac{3}{2}$ می‌باشد. اگر به همه داده‌ها ۲۸ واحد اضافه کنیم، آن‌گاه:

(۱) ضریب تغییرات داده‌های جدید، $\frac{1}{8}$ ضریب تغییرات داده‌های اولیه می‌شود.

(۲) ضریب تغییرات داده‌های جدید، ۸ برابر ضریب تغییرات داده‌های اولیه می‌شود.

(۳) به ضریب تغییرات داده‌های اولیه، ۸ واحد افزوده می‌شود.

(۴) ضریب تغییرات داده‌های جدید ثابت می‌ماند. (برابر با ضریب تغییرات داده‌های اولیه می‌شود).

۵۵- در داده‌های متمازی $a, 23, 27, 20$ و 15 می‌دانیم که 27 بزرگترین داده است. اگر با حذف عدد 15 از بین این پنج داده، میانگین

داده‌ها بیشترین تغییرات را داشته باشد، در این صورت a چند مقدار صحیح می‌تواند بپذیرد؟

۵ (۲)

۶ (۱)

۳ (۴)

۴ (۳)

محل انجام محاسبات

۵۶- داده‌های ۱۲۱,...,۷,۱۰,...,۴ مفروض‌اند. اختلاف میانگین از واریانس این داده‌ها کدام است؟

(۱) ۱۲۴۲/۵

(۲) ۱۱۳۶/۷۵

(۳) ۹۲۸/۲۵

(۴)

۵۷- در نمودار جعبه‌ای ۱۳ داده آماری متمایز، میانگین داده‌های سمت چپ جعبه $\frac{7}{3}$ و میانگین داده‌های داخل جعبه ۵ است. اگر

میانگین داده‌های سمت راست جعبه دو برابر میانگین کل داده‌ها باشد. مجموع کل داده‌ها کدام است؟

(۱) ۱۰۶

(۲) ۸۳

(۳) ۷۸

(۴) ۳۶

۵۸- میانگین و انحراف معیار ۲۰ داده آماری به ترتیب $12 + \sqrt{2}$ است. دو داده ۱۳ و یک داده ۱۰ را از داده‌ها حذف می‌کنیم. واریانس داده‌های جدید، تقریباً کدام است؟

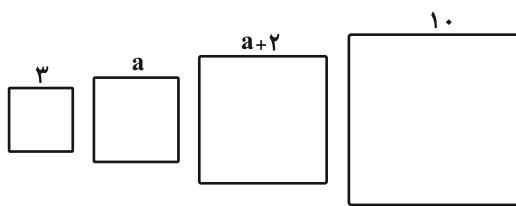
(۱) ۸/۷۰

(۲) ۸/۴۷

(۳) ۹/۰۶

(۴) ۹/۳۰

۵۹- شکل زیر، چهار مربع را با اندازه اضلاع نشان می‌دهد. اگر میانگین محیط مربع‌ها برابر ۲۶ واحد باشد، در این صورت میانگین مساحت مربع‌ها به اندازه ..... از ۵ واحد مربع، ..... است.

(۱) $\frac{1}{8}$ ، کمتر(۲) $\frac{9}{8}$ ، کمتر(۳) $\frac{1}{8}$ ، بیشتر(۴) $\frac{9}{8}$ ، بیشتر

۶۰- در نمودار جعبه‌ای مربوط به ۷۰ داده آماری اگر دامنه میان چارکی و دامنه تغییرات به ترتیب ۷ و ۲۰ باشند و طول دنباله سمت چپ سه برابر طول دنباله سمت راست جعبه باشد، آنگاه طول دنباله سمت راست نمودار کدام است؟

(۱) ۲/۷۵

(۲) ۳/۵

(۳) ۳/۲۵

(۴)

یک روز، یک درس: روزهای شنبه، دوشنبه و چهارشنبه در سایت کانون www.kanoon.ir به درس ریاضیات اختصاص دارد. شما می‌توانید خلاصه درس‌ها نمونه سوالات پیشنهادی و آزمونک مربوط به درس ریاضیات را از قسمت تازه‌ها در سایت کانون و نیز صفحه مقطع خود دریافت کنید.

محل انجام محاسبات

دوازدهم ریاضی

دفترچه شماره ۲ (از ۲)

آزمون ۳ آذر ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	فیزیک ۳	۲۰	۶۱	۸۰	۳۰ دقیقه
۲	فیزیک ۱	۱۰	۸۱	۹۰	۱۵ دقیقه
	فیزیک ۲		۹۱	۱۰۰	
۳	شیمی ۳	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰ دقیقه
۴	شیمی ۱	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰ دقیقه
	شیمی ۲		۱۲۱	۱۳۰	

کارنامه‌های کانون

به جز کارنامه اصلی چند کارنامه دیگر را شما می‌توانید دریافت کنید.

کارنامه اشتباهات، کارنامه هدف‌گذاری، کارنامه پژوهش‌های، کارنامه سؤال به سؤال، کارنامه مبحثی، کارنامه

بازیابی، کارنامه پنج نوع درس، کارنامه نرdbانی.

شما می‌توانید از این کارنامه‌ها در صفحه شخصی خود استفاده کنید.

آزمون «۳ آذر ۱۴۰۲» اختصاصی دوازدهم ریاضی

پژوهشگاه سوالات

مدت پاسخ‌گویی: ۶۵ دقیقه

تعداد کل سوالات: ۵۰ سوال

نام درس	جمع کل	شنبه ۲	شنبه ۱	شنبه ۰	شنبه ۴	شنبه ۳	شنبه ۵	شنبه ۶	شنبه ۷
نام درس	جمع کل	شنبه ۲	شنبه ۱	شنبه ۰	شنبه ۴	شنبه ۳	شنبه ۵	شنبه ۶	شنبه ۷
فیزیک ۲	۲۰	۶۱-۸۰	۸۱-۹۰	۹۱-۱۰۰	۱۰۱-۱۱۰	۱۱۱-۱۲۰	۱۲۱-۱۳۰	۶۱-۱۴۰	۶۵
زوج کتاب			فیزیک ۱	فیزیک ۲		شیمی ۱	شیمی ۲		
محمد جواد سورجی						حسن رحمتی			
دaniel راستی						ایمان حسین نژاد			
کیوان ایمانی						پیمان خواجه‌جی			
علیرضا چاری						علیرضا چاری			
امیر حسین برادران						امیر حسین برادران			
امیر حاتمیان						امیر رضا امینی			
کامران ابراهیمی						کامران ابراهیمی			
عطا الله شادآباد						عطا الله شادآباد			
شیلا شیرزادی						شیلا شیرزادی			
پدرام قلعه‌شاخانی						پدرام قلعه‌شاخانی			
مهدی کیوانلو						مهدی کیوانلو			
غلامرضا مجتبی						غلامرضا مجتبی			
مجتبی نکویان						مجتبی نکویان			
محمد نهادنی						محمد نهادنی			
مقدم						مقدم			

پذیدآورندگان

نام درس	نام طراحان
فیزیک	کامران ابراهیمی-عبدالرضا امینی-نسب-امیرحسین برادران-پیمان بردار-علیرضا چاری-دانیال راستی-محمد جواد سورجی عطالله شادآباد-شیلا شیرزادی-پدرام قلعه‌شاخانی-مهدی کیوانلو-غلامرضا مجتبی-مجتبی نکویان-محمد نهادنی-مقدم مصطفی واقی-آرش یوسفی
شیمی	هدی بهاری پور-محمد رضا پور جاوید-مسعود جعفری-امیر حاتمیان-ایمان حسین نژاد-پیمان خواجه‌جی-حسن رحمتی کوکنده فرزاد رضابی-روزبه رضوانی-میلاد شیخ الاسلامی-امیرحسین طبی-پارسا عیوض پور-علیرضا کیانی دوست-هادی مهدی زاده

کرینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	بازبینی نهایی	مسئول درس	مسئلend سازی
گروه گزینشگر	امیر حاتمیان	امیرحسین برادران	زهره آقامحمدی	امیر رضا امینی	پارسا عیوض پور
گروه ویراستاری	محمدحسن محمدزاده مقدم	دانیال راستی	امیر رضا امینی	علیرضا همایون خواه	سمیه اسکندری
بازبینی نهایی	امیر رضا امینی	نیما امینی	امیر رضا امینی		
رقبهای برق	مهدی سهامی				
مسئلend سازی	مهدی سهامی				

کروه فنی و تولید

مهرداد ملوندی	مدیر گروه
نرگس غنیزاده	مسئول دفترچه
مسئول دفترچه: الهه شهبازی	مدیر گروه: مهیا اصغری
فرزانه فتح المزاده	گروه مستندسازی
سوران نعیمی	حروفنگار
	ناظر چاپ

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی «وقف عام»

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن: ۰۶۴۶۳-۰۶۱

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

فیزیک ۳: دینامیک و حرکت دایره‌ای (تاپیان نیروی کشش طناب): صفحه‌های ۲۹ تا ۴۶

۶۱- شخصی با نیروی افقی جعبه‌ای را روی سطح افقی به سمت غرب هل می‌دهد، نیرویی که از طرف جعبه به شخص و زمین وارد

می‌شود، به ترتیب از راست به چپ در کدام جهت است؟

۴) غرب، پایین

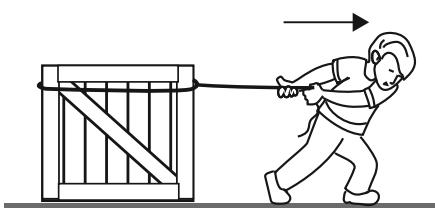
۳) شرق، بالا

۲) شرق، پایین

۱) غرب، بالا

۶۲- شخصی با طنابی جعبه ۲۰ کیلوگرمی را با نیروی $N = 140$ مطابق شکل به سمت راست می‌کشد. شتاب حرکت این جعبه چند متر

$$\text{بر مجدور ثانیه است؟} \quad (g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}, \mu_s = 0.5, \mu_k = 0.4)$$

۲ (۱)

۳ (۲)

۵ (۳)

۷ (۴)

۶۳- متحرکی با شتاب ثابت روی خط راست در حال حرکت است. چند مورد از گزاره‌های زیر در مورد این متحرک الزاماً صحیح است؟

الف) اگر بزرگی نیروی خالص وارد بر متحرک افزایش یابد، بزرگی شتاب آن افزایش می‌یابد.

ب) در بازه زمانی دلخواه، بردار تغییرات سرعت با بردار نیروی خالص وارد بر آن همجهت است.

پ) اگر نیروهای وارد بر متحرک متوازن شوند، متحرک با تندری ثابت به حرکت خود ادامه می‌دهد.

ت) اگر بزرگی نیروی خالص وارد بر متحرک کاهش یابد، تندری متحرک نیز کاهش می‌یابد.

ث) اگر جهت نیروی خالص وارد بر جسم عکس شود، در ابتدای حرکت تندری متحرک کاهش می‌یابد.

۵ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۱ (۱)

۶۴- فنری با ثابت $\frac{N}{m} = 400$ و طول عادی 30cm به کف آسانسوری متصل است. جسمی به جرم 2kg روی فنر قرار داده می‌شود. اگر

آسانسور با شتاب ثابت $\frac{m}{s^2} = 2$ به صورت تنفسونده رو به بالا حرکت کند، طول فنر به چند سانتی‌متر خواهد رسید؟ ($g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$)

۳۶ (۴)

۳۴ (۳)

۲۶ (۲)

۲۴ (۱)

محل انجام محاسبات

۶۵- نیروهای $F_1 = 16\text{N}$ ، $F_2 = 12\text{N}$ و $F_3 = 24\text{N}$ بر جسمی ساکن به جرم 2kg وارد می‌شوند و جسم در حالت تعادل باقی می‌ماند.

اگر جهت F_1 و F_3 برعکس شود و اندازه آن‌ها $\frac{1}{3}$ برابر شود، اندازه سرعت جسم پس از ۵ ثانیه چند متر بر ثانیه خواهد بود؟

۸ (۴)

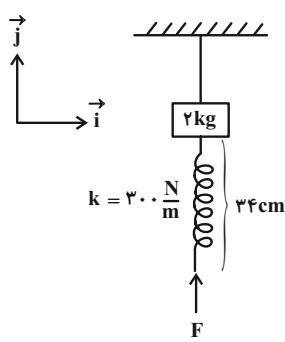
۶ (۳)

۴۰ (۲)

۲۰ (۱)

۶۶- در شکل زیر، مجموعه در حال تعادل می‌باشد و جرم نخ و فنر ناچیز است. اگر طول عادی فنر 40cm باشد، عکس العمل نیرویی

که از طرف سقف به نخ، همچنین عکس العمل نیرویی که از طرف فنر به جسم وارد می‌شود به ترتیب از راست به چپ بر حسب

$$(g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}) \text{ نیوتون کدام گزینه است؟}$$

(۱) $18\vec{j} + 2\vec{i}$ (۲) $-18\vec{j} - 2\vec{i}$ (۳) $18\vec{j} - 2\vec{i}$ (۴) $-18\vec{j} + 2\vec{i}$

۶۷- بزرگی شتاب یک آسانسور $2 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$ است. در بازه زمانی که آسانسور در حال حرکت به سمت پایین است، کدام یک از عبارات زیر

$$(g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}) \text{ الزاماً صحیح می‌باشد؟}$$

الف) ترازوی زیر پای شخصی به جرم 80kg ، 160N کمتر از وزن واقعی شخص را نشان می‌دهد.

ب) تندی حرکت در هر ثانیه $2 \frac{\text{m}}{\text{s}}$ تغییر می‌کند.

پ) کابل آسانسور نیرویی کمتر از وزن اتاقک آسانسور و اجسام داخل آن را تحمل می‌کند.

ت) عددی که نیروسنجه آویزان از سقف آسانسور که وزنه 2kg به آن متصل است نشان می‌دهد، 4N با وزن واقعی آن تفاوت دارد.

(۲) الف، ب و پ

(۱) الف، پ و ت

(۴) ب و پ

(۳) ب و ت

محل انجام محاسبات

۶۸- دو گوی مشابه A و B با جرم‌های یکسان در یک لحظه به ترتیب با سرعت‌های $\vec{v}_A = 10 \text{ m/s}$ و $\vec{v}_B = -10 \text{ m/s}$ در هوا حرکت می‌کنند. اگر بزرگی شتاب گوی B، $\frac{2}{3}$ برابر بزرگی شتاب گوی A و هم‌جهت با آن باشد، نیروی مقاومت‌ها در این لحظه چند برابر وزن هر یک از گوی‌ها است؟

(۴) $\frac{1}{5}$

(۳) $\frac{1}{4}$

(۲) $\frac{1}{3}$

(۱) $\frac{1}{2}$

۶۹- گلوله‌ای به صورت مایل در هوا پرتاب می‌شود. در نقطه اوج، اندازه شتاب گلوله $\frac{m}{s^2} = 13$ است. اگر جرم گلوله ۲ کیلوگرم باشد، نیروی مقاومت‌های وارد بر گلوله در نقطه اوج چند نیوتون است؟ ($g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$)

(۲) $\sqrt{69}$

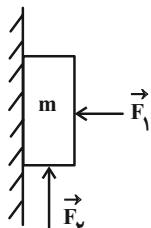
(۱) $\sqrt{138}$

(۴) $2\sqrt{69}$

(۳) $\sqrt{138}$

۷۰- مطابق شکل زیر جسمی به جرم $m = 1/5 \text{ kg}$ به دیوار قائم تکیه داده شده است. این جسم تحت تاثیر دو نیروی افقی و عمودی $F_1 = 25 \text{ N}$ و $F_2 = 25 \text{ N}$ در آستانه حرکت به سمت بالا قرار دارد. اگر در یک لحظه نیروی F_2 حذف شود، جسم ..... و نیرویی که

سطح به جسم وارد می‌کند ..... . ($\mu_s > \mu_k$ و $g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}$)

(۱) ساکن می‌ماند، کاهش می‌یابد.

(۲) با شتاب ثابت شروع به حرکت می‌کند، تغییر نمی‌کند.

(۳) ساکن می‌ماند، تغییر نمی‌کند.

(۴) با شتاب ثابت شروع به حرکت می‌کند، کاهش می‌یابد.

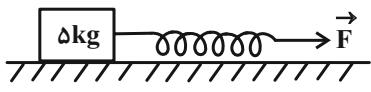
۷۱- جسمی روی سطح افقی تحت تاثیر نیروی افقی $\vec{F}$ با سرعت ثابت کشیده می‌شود. اگر افزایش طول فنر در ضمن حرکت ۵ سانتی‌متر و ضریب اصطکاک جنبشی بین جسم و سطح $2/0$ باشد، ثابت فنر چند می‌باشد؟ ($g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}$)

(۱) ۲۰۰

(۲) ۱۰۰

(۳) ۲

(۴) ۱

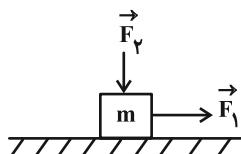
محل انجام محاسبات

۷۲- مطابق شکل زیر جسمی به جرم m روی سطح افقی اصطکاک تحت تأثیر دو نیروی هم‌اندازه F_1 و F_2 با تندی ثابت

۲۰، روی خط راست در حال حرکت است. در یک لحظه جهت نیروهای F_1 و F_2 عکس می‌شود. ۲ ثانیه پس از این لحظه

$$\text{تندی جسم چند متر بر ثانیه است؟} \quad (\mu_k = 0.4, g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}})$$

۸ (۱)

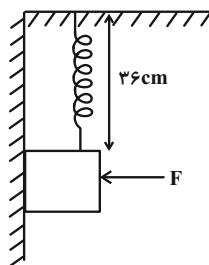
۴ (۲)

۶ (۳)

۱۲ (۴)

۷۳- مطابق شکل زیر وزنه‌ای به جرم 6 kg به یک فنر به طول عادی 32 cm با ثابت فنر $\frac{2\text{ kN}}{\text{m}}$ متصل است. اگر ضریب اصطکاک

ایستایی وزنه با دیوار 0.8 باشد، حداقل با چه نیرویی برحسب نیوتون وزنه را به دیوار بفشاریم تا این‌که فنر نتواند آن را روی

$$\text{دیوار به طرف بالا حرکت دهد؟} \quad (g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}})$$

۱۶ (۱)

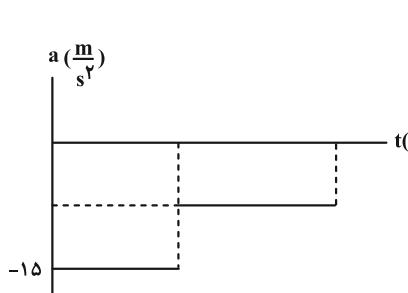
۱۸ (۲)

۲۰ (۳)

۲۵ (۴)

۷۴- نمودار شتاب-زمان جسمی به جرم 200 g که از سطح زمین با تندی $\frac{30}{\text{s}}$ به طرف بالا پرتاب می‌شود، مطابق شکل زیر است.

اگر نیروی مقاومت هوا در تمام طول مسیر ثابت فرض شود، تندی جسم به هنگام برخورد با سطح زمین چند متر بر ثانیه است؟

$$(g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}})$$

$10\sqrt{3}$ (۱)

۳۰ (۲)

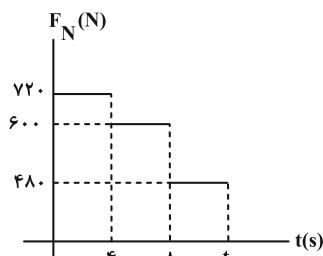
$3\sqrt{10}$ (۳)

$10\sqrt{6}$ (۴)

محل انجام محاسبات

۷۵- درون آسانسوری شخصی به جرم 60 kg قرار دارد. آسانسور از حال سکون شروع به حرکت می‌کند. اگر نمودار نیرویی که کف آسانسور به شخص وارد می‌کند بر حسب زمان به شکل زیر باشد، آسانسور پس از طی چه مسافتی و پس از چند ثانیه متوقف می‌شود؟ ($\frac{\text{N}}{\text{kg}} = 10$)

۱۲s ، ۶۴m (۱)

۱۰s ، ۶۴m (۲)

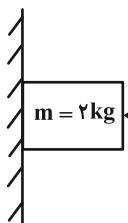
۱۲s ، ۴۸m (۳)

۱۰s ، ۴۸m (۴)

۷۶- مطابق شکل زیر در مبدأ زمان، جسمی به جرم 2 kg روی یک دیوار قائم با تندی ثابت $5 \frac{\text{m}}{\text{s}}$ در حال حرکت به سمت پایین است.

اگر در لحظه $t = 6\text{ s}$ اندازه نیروی $F = 10\text{ N}$ نیوتون افزایش دهیم، مسافت طی شده توسط جسم از لحظه شروع حرکت تا

توقف، چند متر است؟ ($\frac{\text{N}}{\text{kg}} = 10$)

۳۶/۲۵ (۱)

۳۲/۵ (۲)

۳۲ (۳)

۴۲/۵ (۴)

۷۷- چتر بازی در حال سقوط است و نیروی مقاومت هوای وارد بر آن از رابطه $f_D = 5v^2$ به دست می‌آید. در لحظه‌ای که تندی چتر باز ۳ برابر تندی حدی آن است، بزرگی شتاب آن چند متر بر مجدور ثانیه است؟ ($\frac{\text{N}}{\text{kg}} = 10$ و v ، تندی چتر باز بر حسب متر بر ثانیه است).

۷۰ (۲)

۸۰ (۱)

۶۰ (۴)

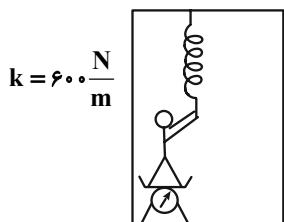
۹۰ (۳)

محل انجام محاسبات

۷۸- در شکل مقابل شخصی به جرم 70 kg روی ترازو در کف آسانسور قرار دارد و آسانسور با شتاب ثابت $\frac{2}{3}\frac{\text{m}}{\text{s}^2}$ به صورت تندر شونده به سمت پایین در حال حرکت است. این شخص به فنری که از سقف آسانسور آویزان شده است نیرو وارد می‌کند. اگر طول عادی فنر

$$45 \text{ سانتیمتر و طول آن در شکل } 20 \text{ سانتیمتر باشد، ترازو چه عددی را بر حسب نیوتون نشان می‌دهد؟} \quad (g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}})$$

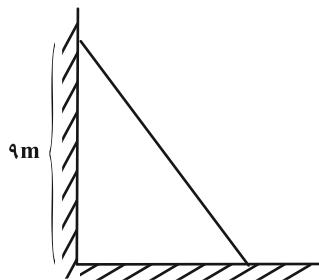
(۱) ۶۹۰

(۲) ۷۱۰

(۳) ۵۶۰

(۴) ۹۹۰

۷۹- نردبانی به طول 11 m و جرم 18 kg مطابق شکل زیر به دیوار قائم بدون اصطکاک تکیه داده شده است و سر دیگر آن روی سطح افقی دارای اصطکاک قرار دارد. اگر امتداد نیرویی که سطح افقی به نردبان وارد می‌کند از محل برخورد نردبان با دیوار قائم عبور کند، بزرگی نیرویی که سطح قائم به نردبان وارد می‌کند چند نیوتون است؟ $(g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}})$

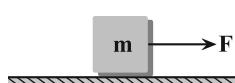
حال تعادل است.)

(۱) ۱۴۴

(۲) ۲۲۰

(۳) $40\sqrt{10}$ (۴) $20\sqrt{10}$

۸۰- مطابق شکل به جسمی روی سطح افقی دارای اصطکاک، نیروی افقی F وارد می‌شود و جسم از حال سکون شروع به حرکت می‌کند. پس از آنکه به اندازه Δx جایه‌جا شد، نیروی F در یک لحظه قطع می‌شود و پس از آن جسم با طی کردن مسافت $4\Delta x$ متوقف می‌شود. نیروی F چند برابر نیروی اصطکاک است؟

(۱)

(۲)

(۳)

(۴)

(۵)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

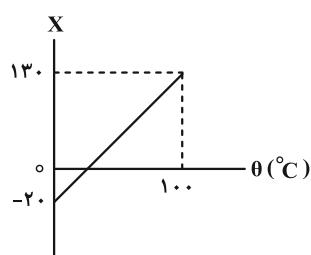
فیزیک ۱: دما و گرما: صفحه های ۸۳ تا ۱۲۶

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال فیزیک ۱ (۹۰ تا ۹۱) و فیزیک ۲ (۸۱ تا ۱۰۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۸۱- نمودار دما در مقیاس X بر حسب درجه سلسیوس (θ) مطابق شکل زیر است. اگر دما در مقیاس X به اندازه ۳۰ درجه افزایش

یابد، افزایش دما بر حسب درجه فارنهایت چقدر است؟

۲۰° (۱)

۳۶° (۲)

 $\frac{140}{3}$ ° (۳)

۱۴۸° (۴)

۸۲- در دمای معینی، طول دو میله مسی و آهنی مساوی ۱m است. دمای آنها را چند درجه سلسیوس افزایش دهیم تا اختلاف طول

آنها ۲/۵ mm شود؟ ($\alpha_{\text{آهن}} = 1/2 \times 10^{-5} \text{ C}^{-1}$ ، $\alpha_{\text{مسی}} = 1/7 \times 10^{-5} \text{ C}^{-1}$)

۴۵۰ (۲)

۲۵۰ (۱)

۵۰۰ (۴)

۳۵۰ (۳)

۸۳- با افزایش دمای کره‌ای از 10°C به 70°C ، مساحت سطح آن $2/0$ درصد افزایش پیدا می‌کند. دمای کره را از 10°C به چند درجهسلسیوس افزایش دهیم تا حجم کره $3/0$ درصد افزایش یابد؟

۵۰ (۲)

۱۸۰ (۱)

۱۲۰ (۴)

۷۰ (۳)

محل انجام محاسبات

-۸۴- درون ظرفی به حجم 100cm^3 به اندازه 80cm مایع با ضریب انبساط حجمی $\frac{1}{K} = 1.01$ ریخته ایم. حداقل ضریب انبساط طولی

ظرف در SI چقدر باشد تا اگر دمای مجموعه را $K = 50$ افزایش دهیم مایع از ظرف بیرون نریزد؟

$$\frac{1}{750} \quad (2)$$

$$\frac{1}{600} \quad (1)$$

$$0.001 \quad (4)$$

$$\frac{1}{800} \quad (3)$$

-۸۵- به ۳ کیلوگرم از مایع (۱) و ۲ کیلوگرم از مایع (۲) به مقدار مساوی Q گرمایی دهیم و دمای آنها به ترتیب، 36°C درجه فارنهایت

و ۱۲ کلوین افزایش می‌یابد. اگر همان مقدار از دو مایع (۱) و (۲) را در دمای 10°C سلسیوس با هم مخلوط کنیم و به مقدار

$2Q$ به آنها گرمایی دهیم، دمای مخلوط به چند درجه فارنهایت می‌رسد؟ (اتلاف گرمایی نداریم).

$$37 \quad (2)$$

$$25 \quad (1)$$

$$77 \quad (4)$$

$$65 \quad (3)$$

-۸۶- ۵۰۰ گرم آب 30°C داخل گرماسنجی به ظرفیت گرمایی $\frac{J}{K} = 252$ در حالت تعادل موجود است. اگر m گرم از آب را برداریم و

$2m$ گرم آب 50°C داخل گرماسنج ببریزیم، دمای تعادل مجموعه 35°C می‌شود. m چند گرم است؟ ($c_{\text{آب}} = 4200 \frac{\text{J}}{\text{kg} \cdot \text{K}}$)

$$160 \quad (2)$$

$$80 \quad (1)$$

$$\frac{280}{3} \quad (4)$$

$$140 \quad (3)$$

-۸۷- توان یک کتری برقی 2kW می‌باشد. اگر 80% توان این کتری صرف جوش آوردن 40.0g آب 50°C درون آن شود، پس از چند

ثانیه 370g آب درون کتری باقی می‌ماند؟ ($c_{\text{آب}} = 4200 \frac{\text{kJ}}{\text{kg} \cdot \text{C}}$)

$$75/7 \quad (2)$$

$$94/5 \quad (1)$$

$$70 \quad (4)$$

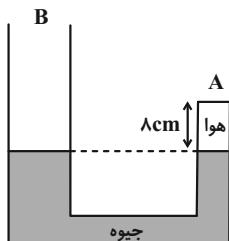
$$84 \quad (3)$$

محل انجام محاسبات

۸۸- در لوله U شکل زیر، مقداری هوا در شاخه A به دام افتاده است. دمای هوای محبوس را چند درجه سلسیوس افزایش دهیم تا

($P_0 = 76 \text{ cmHg}$ و $\theta_0 = 31^\circ\text{C}$ ، $A_B = 10 \text{ cm}^2$ ، $A_A = 5 \text{ cm}^2$) اختلاف ارتفاع دو شاخه برابر ۶ سانتی‌متر شود؟

۸۵° (۱)

۱۸۸° (۲)

۲۱۹° (۳)

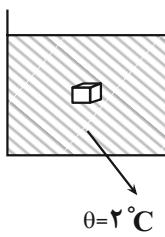
۴۹۲° (۴)

۸۹- حبابی از عمق ۳۰۵ متری یک اقیانوس، ۲۱۵ متر بالا می‌آید و مساحت سطح آن از 18 cm^2 به 8 cm^2 می‌رسد. دمای هوای درون

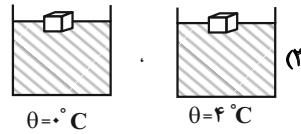
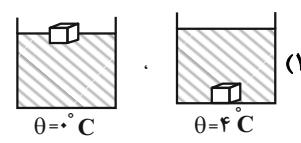
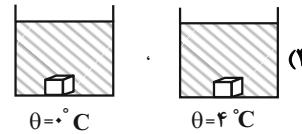
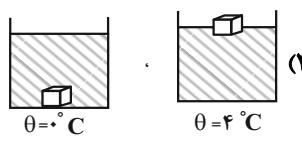
آن بر حسب کلوین چند برابر می‌شود؟ ($g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}$ ، $\rho_{\text{آب}} = 1000 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$ ، $P_0 = 10^5 \text{ Pa}$)

 $\frac{14}{15}$ (۲) $\frac{15}{14}$ (۱) $\frac{5}{4}$ (۴) $\frac{7}{5}$ (۳)

۹۰- وضعیت قرارگیری جسمی مطابق شکل درون یک ظرف آب با دمای 2°C نشان داده شده است. وضعیت قرارگیری این جسم در

آب 4°C و آب 0°C مطابق کدام گزینه است؟ (از تغییرات حجم جسم صرف نظر کنید).

محل انجام محاسبات

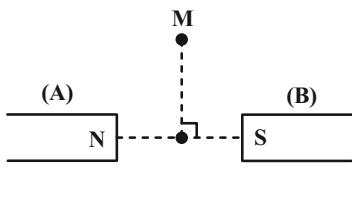
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

فیزیک ۲: مغناطیس صفحه‌های ۸۳ تا ۱۰۸

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال فیزیک ۱ (۹۰ تا ۹۱) و فیزیک ۲ (۹۱ تا ۱۰۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

- ۹۱- در شکل زیر، خاصیت آهنربایی در آهنربای A بیشتر از آهنربای B است. بردار میدان مغناطیسی در نقطه M (واقع بر عمود منصف پاره خط وصل کننده دو قطب) در کدام جهت است؟

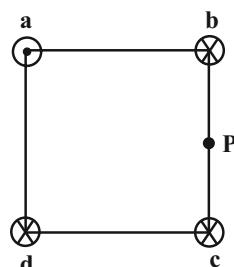

- (۱) $\rightarrow$
(۲) $\leftarrow$
(۳) $\nearrow$
(۴) $\searrow$

- ۹۲- الکترونی با تندی ۷، در راستای قائم رو به بالا پرتاپ می‌شود. اگر راستای میدان مغناطیسی زمین در راستای افق به سمت شمال باشد، نیروی وارد بر الکترون به کدام سمت است؟

- (۱) شرق
(۲) غرب
(۳) شمال
(۴) جنوب

- ۹۳- سیم‌های بلند و موازی حامل جریان‌های هماندازه، مطابق شکل، عمود بر گوشه‌های یک مربع قرار دارند. اگر جهت جریان در سیم‌های b و c تغییر کند، جهت میدان مغناطیسی خالص در نقطه P (وسط یک ضلع مربع) چه تغییری می‌کند؟

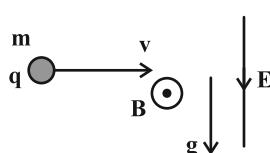
- (۱) 90° پاد ساعتگرد می‌چرخد.
(۲) 90° ساعتگرد می‌چرخد.
(۳) 180° می‌چرخد.
(۴) تغییر نمی‌کند.

- ۹۴- مطابق شکل زیر گلوله‌ای به جرم 200g و بار 1mC با سرعت $\frac{\text{m}}{\text{s}} = 10^3$ در جهت نشان داده شده وارد فضایی می‌شود که در آن

- میدان‌های $E = 10^3 \frac{\text{N}}{\text{C}}$ و B در جهت‌های نشان داده شده وجود دارند. اندازه B چند تسلما باشد تا ذره بدون انحراف به مسیر

$$(g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}})$$

خود ادامه دهد؟ (میدان‌های E و B یکنواخت هستند و

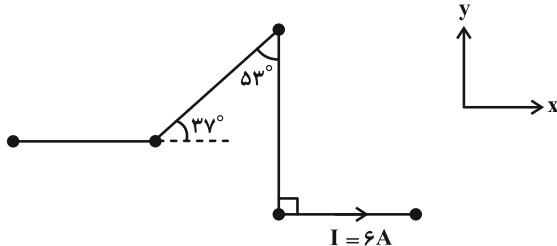

- (۱) ۲
(۲) ۳
(۳) ۰/۵
(۴) ۱

محل انجام محاسبات

۹۵- در شکل زیر، سیم راستی را به صورت خط شکسته درمی‌آوریم و در حالی که حامل جریان $A = 6\text{ A}$ است، آن را در میدان مغناطیسی $\vec{B} = (400\text{ G})\hat{i}$ قرار می‌دهیم. اگر طول هر قطعه از سیم ۲ متر باشد، نیروی خالص وارد بر کل سیم چند نیوتون است؟

$$(\sin 37^\circ = 0/6 \text{ و } \sin 53^\circ = 0/8)$$

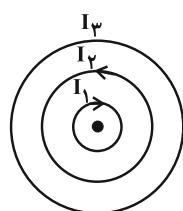
(۱) ۰/۰۹۶، برون سو

(۲) ۰/۰۹۶، درون سو

(۳) ۰/۱۹۲، برون سو

(۴) ۰/۱۹۲، درون سو

۹۶- در شکل زیر سه پیچه مسطح هم مرکز (۱)، (۲) و (۳) قرار دارد. شعاع پیچه‌های (۱) و (۲) به ترتیب $r_1 = 5\text{ cm}$ و $r_2 = 10\text{ cm}$ است. پیچه (۱)، ۲۰ حلقه دارد و از آن جریان 5 A می‌گذرد. همچنین پیچه (۲) ۱۵ حلقه دارد و جریان 20 A از آن عبور می‌کند. در این حالت، میدان برایند در مرکز پیچه‌ها برابر صفر است. اگر جهت جریان پیچه (۳) بدون تغییر اندازه آن، عکس شود، اندازه میدان مغناطیسی برایند در مرکز پیچه‌ها چند گاوس خواهد شد؟ ($\mu_0 = 12 \times 10^{-7} \frac{\text{T.m}}{\text{A}}$)

(۱) ۰/۰۹۶، درون سو

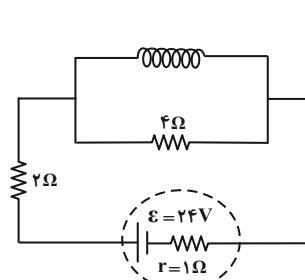
(۲) ۰/۰۹۶، برون سو

(۳) ۰/۱۹۲، درون سو

(۴) ۰/۱۹۲، برون سو

۹۷- در شکل زیر، سیم‌لوه بدون هسته‌ای از سیمی به مقاومت 12Ω و شعاع مقطع 4 mm ساخته شده است. اگر سیم‌ها بدون فاصله

و در یک ردیف در کنار هم پیچیده شده باشند، بزرگی میدان مغناطیسی درون سیم‌لوه و روی محور آن چند گاوس است؟

$$(\mu_0 = 12 \times 10^{-7} \frac{\text{T.m}}{\text{A}})$$

(۱)

(۲) ۰/۰۹۶

(۳)

(۴) ۰/۰۹۶

محل انجام محاسبات

۹۸- سیمی به طول L را یکبار به صورت پیچه‌ای به شعاع R و یکبار به صورت سیم‌لوله‌ای به شعاع $\frac{R}{3}$ درمی‌آوریم. اگر جریان عبوری از سیم‌لوله، ۶ برابر جریان عبوری از پیچه باشد، میدان در مرکز پیچه و روی محور سیم‌لوله برابر است. نسبت طول سیم‌لوله به شعاع مقطع آن چقدر است؟

(۲) $\frac{8}{3}$

(۱) $\frac{4}{3}$

(۴) ۴۸

(۳) ۲۴

۹۹- کدام یک از گزاره‌های زیر در مورد مشخصات مواد پارامغناطیسی صحیح است؟

الف) اتم‌های این مواد دارای خاصیت مغناطیسی هستند.

ب) میدان مغناطیسی خارجی می‌تواند سبب القای دو قطبی‌های مغناطیسی در خلاف سوی میدان خارجی در این مواد شود.

پ) از آنها برای ساختن آهنربای دائم استفاده می‌شود.

ت) در حضور میدان‌های مغناطیسی قوی، خاصیت مغناطیسی ضعیف و موقت پیدا می‌کنند.

(۲) الف و ب

(۱) الف و ت

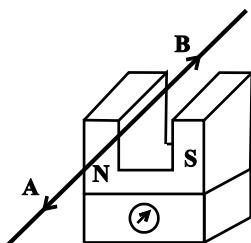
(۴) فقط الف

(۳) ب و پ

۱۰۰- مطابق شکل زیر، از سیمی به طول ۵۰cm که در میدان مغناطیسی یکنواخت به بزرگی ۴۰۰ گاوس و عمود بر آن قرار دارد، جریان

ثابتی عبور می‌کند. اگر جهت جریان عبوری از سیم بدون تغییر اندازه آن عکس شود، عددی که ترازو نشان می‌دهد، ۰/۲۴

نیوتون افزایش می‌یابد. جهت اولیه جریان عبوری از سیم و مقدار آن به ترتیب کدام است؟

(۱) A، ۱۲ آمپر

(۲) B، ۱۲ آمپر

(۳) A، ۶ آمپر

(۴) B، ۶ آمپر

یک روز، یک درس روز یکشنبه در سایت کانون www.kanoon.ir به درس فیزیک اختصاص دارد. شما می‌توانید خلاصه درس‌ها نمونه

سؤالات پیشنهادی و آزمونک مربوط به درس فیزیک را در این روز از قسمت تازه‌ها در سایت کانون و نیز صفحه مقطع خود دریافت کنید.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

شیمی ۳: آسایش و رفاه در سایه شیمی (نا انتهای جاری شدن انرژی با سفر الکترون): صفحه های ۳۷ تا ۴۴

۱۰۱- چند مورد از مطالب زیر درباره الکتروشیمی نادرست است؟

- تولید انرژی یکی از قلمروهای الکتروشیمی است که برگرفت نمونه‌ای از آن می‌باشد.
- دستگاه pH سنج دیجیتال یکی از دستاوردهای الکتروشیمی در قلمرو کنترل کیفی می‌باشد.
- یکی از مزایای علم الکتروشیمی این است که می‌توان با استفاده از آن، در مسیر اصول شیمی سبز گام برداشت.
- تولید لوله‌های فلزی انتقال آب و تولید سلول سوختی جزو قلمروهای متفاوتی از الکتروشیمی به شمار می‌روند.
- باتری یکی از فراوردهای مهم صنعتی است که در آن با انجام یک فرایند فیزیکی، انرژی الکتریکی تولید می‌شود.

(۴) چهار

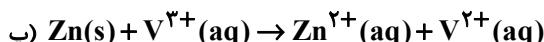
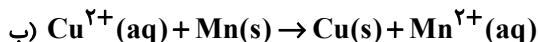
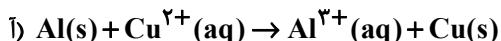
(۳) سه

(۲) دو

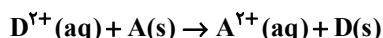
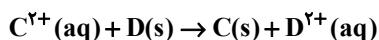
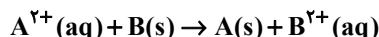
(۱) یک

۱۰۲- کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) باتری مولدی است که در آن واکنش‌های شیمیایی رخ می‌دهد و بخشی از انرژی شیمیایی مواد به انرژی الکتریکی تبدیل می‌شود.
  - ۲) اکسیژن نافلزی فعال است که با اغلب فلزها واکنش می‌دهد و آن‌ها را به اکسید فلز تبدیل می‌کند.
  - ۳) ماده‌ای که با گرفتن الکترون سبب اکسایش گونه دیگر می‌شود کاهنده نامیده می‌شود.
  - ۴) اغلب فلزها در واکنش با نافلزها تمایل دارند یک یا چند الکترون خود را به نافلزها داده و به کاتیون تبدیل شوند.
- ۱۰۳- در واکنش‌های زیر پس از موازن، نسبت بیشترین مول الکترون مبادله شده بین اکسنده و کاهنده به کمترین آن کدام بوده و بزرگترین ضریب گونه اکسنده مربوط به کدام گونه است؟ (گزینه‌ها را به ترتیب از راست به چپ بخوانید).

 $\text{V}^{3+} - 3$ (۴) $\text{V}^{3+} - 6$ (۳) $\text{Cu}^{2+} - 3$ (۲) $\text{Cu}^{2+} - 6$ (۱)

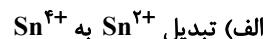
۱۰۴- با توجه به واکنش‌های داده شده، کدام مقایسه در مورد قدرت اکسندگی کاتیون‌های موجود درست است؟

 $\text{C}^{2+} > \text{D}^{2+} > \text{A}^{2+} > \text{B}^{2+}$ (۲) $\text{D}^{2+} > \text{C}^{2+} > \text{B}^{2+} > \text{A}^{2+}$ (۱) $\text{A}^{2+} > \text{B}^{2+} > \text{D}^{2+} > \text{C}^{2+}$ (۴) $\text{B}^{2+} > \text{A}^{2+} > \text{C}^{2+} > \text{D}^{2+}$ (۳)

محل انجام محاسبات

۱۰۵- چند مورد از موارد زیر به نیم واکنش اکسایش اشاره دارند؟

ب) تبدیل منیزیم فلزی به یون منیزیم

پ) تبدیل سرب (II) به سرب (IV)

ت) تبدیل یون آلومینیم به فلز آلومینیم

ث) تبدیل آهن (II) به فلز آهن

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۰۶- چند مورد از مطالب زیر نادرست است؟

• اگر قدرت اکسنده‌گی یون X^{2+} از یون Mn^{2+} بیشتر باشد، یک قطعه از فلز X می‌تواند با محلول حاوی نمک‌های منگنز واکنش دهد.

• اگر یک قطعه فلز مس را در محلولی از آهن (II) کلرید قرار دهیم، به تدریج رنگ آبی محلول افزایش می‌یابد.

• در واکنش میان گاز اکسیژن و فلز پلاتین در دمای اتاق، هر مولکول اکسیژن با دریافت ۴ الکترون کاهش می‌یابد.

• در واکنش فلز روی با محلول مس (II) سولفات، شاعع یونی کاتیون‌های فراورده بزرگ‌تر از شاعع اتمی اتم‌های واکنش‌دهنده است.

• اگر تغییر دمای محلول واکنش ($\text{A} + \text{B}^{2+} \rightarrow \text{C} + \text{B}^{2+}$) بیشتر از محلول واکنش ($\text{A} + \text{C}^{2+} \rightarrow \text{B}^{2+}$) باشد، واکنش

(به طور طبیعی انجام پذیر است).

۵ (۴)

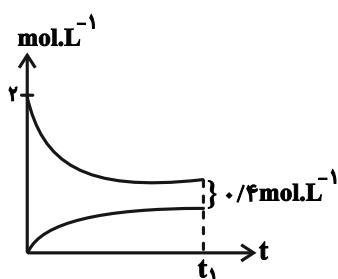
۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۱۰۷- به یک لیتر محلول ۲ مولار از مس (II) سولفات، مقداری گرد آلومینیم اضافه می‌کنیم؛ اگر نمودار تغییر غلظت کاتیون‌های

موجود در این محلول به صورت زیر باشد. از ابتدا تا انتهای واکنش (لحظه t_1)، چند مول الکترون مبادله شده است؟

۰/۳۲ (۱)

۰/۹۶ (۲)

۱/۲۸ (۳)

۱/۹۲ (۴)

محل انجام محاسبات

۱۰۸- با قرار گرفتن تیغه درون محلول ..... واکنش شیمیایی انجام می‌شود و در این واکنش به ازای مبادله

$10^{23} \times 10^3 / 9$ الکترون، جرم تیغه، ..... گرم ..... می‌باید. ($Zn = 65, Cu = 64 : g/mol^{-1}$) و تمام رسوب ایجاد

شده بر روی تیغه می‌نشینند.)

(۲) مس، روی سولفات، ۱/۵، کاهش

(۱) مس، روی سولفات، ۷۵ / ۰، افزایش

(۴) روی، مس (II) سولفات، ۱/۵، افزایش

(۳) روی، مس (II) سولفات، ۷۵ / ۰، کاهش

۱۰۹- تیغه‌ای به جرم ۲۵ گرم از جنس آلومنینیم را وارد ۲۰۰ میلی‌لیتر محلول ۲٪ مولار نقره نیترات می‌کنیم اگر پس از مدتی غلظت

محلول نقره نیترات نصف شود و با فرض آن که ۵۰ درصد رسوب تولید شده روی تیغه قرار گیرد، درصد تغییرات جرم تیغه برابر

کدام است؟ (از تغییر حجم محلول صرف نظر شود). ($Al = 27, Ag = 108 : g/mol^{-1}$)

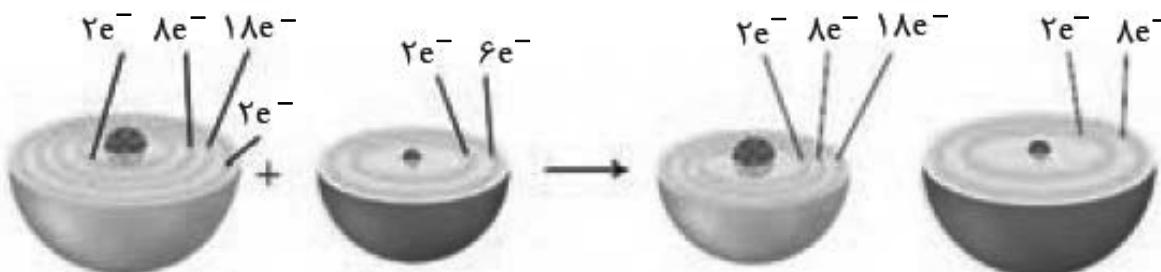
۵/۴ (۴)

۷/۲ (۳)

۳/۶ (۲)

۱/۸ (۱)

۱۱۰- با توجه به شکل زیر، عبارت کدام گزینه نادرست است؟

(۱) شماره گروه عنصر اکسنده حدود $1/33$ برابر شماره گروه عنصر کاهنده است.

(۲) مجموع n و ۱ الکترون‌های لایه ظرفیت ذرات واکنش‌دهنده به اندازه ۴ واحد تغییر می‌کند.

(۳) عنصر اکسنده این واکنش می‌تواند با اغلب فلزها واکنش داده و نوعی باز آرنیوس تولید کند.

(۴) عنصر کاهنده همانند اغلب فلزهای واسطه با اکسید شدن به آرایش الکترونی پایدار گاز نجیب دست پیدا نمی‌کند.

شیمی ۱: ردپای گازها در زندگی + آب، آهنگ زندگی (نا انتهای قسمت در میلیون): صفحه های ۷۰ تا ۹۸ وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال شیمی ۱ (۱۱۱ تا ۱۲۰) و شیمی ۲ (۱۲۱ تا ۱۳۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

- ۱۱۱- برای ضد عفونی کردن آب در کشورهای پیشرفته، در برخی مواقع از گاز اوزون استفاده می شود. اگر برای ضد عفونی کردن هر مترمکعب آب به 100 g گاز اوزون نیاز باشد، جهت تهیه گاز اوزون برای ضد عفونی کردن آب استخراج به حجم 1000 مترمکعب، تقریباً چند لیتر گاز O_2 طبق واکنش زیر در شرایط STP لازم است؟ ($\text{O} = 16\text{ g.mol}^{-1}$)

(واکنش موازن نشده است)

۷۰۰۰۰ (۲)

۱۰۵۰۰۰ (۱)

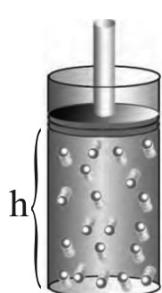
۴۷۰۰۰ (۴)

۳۵۰۰۰ (۳)

- ۱۱۲- کدام یک از عبارت های زیر نادرست است؟

- ۱) در نیروگاهها و مرکزهای صنعتی با استفاده از منیزیم (II) اکسید و کلسیم (II) اکسید، گاز کربن دی اکسید را به مواد معدنی تبدیل می کنند.
- ۲) پلاستیک های سبز پلیمرهایی هستند که بر پایه مواد گیاهی مانند نشاسته ساخته شده و در ساختار آنها اتم اکسیژن وجود دارد.
- ۳) توسعه پایدار به این معنا است که در تولید هر فراورده، تمام هزینه های اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی در نظر گرفته شود.
- ۴) تولید مواد زیست تخریب پذیر، کاهش یا توقف تولید و یا عدم مصرف موادی که ردپاهای سنگین در کره زمین باقی می گذارند، از اهداف شیمی سبز می باشد.

- ۱۱۳- سیلندری با پیستون روان به شکل زیر در اختیار داریم. اگر دمای گاز درون این سیلندر را ثابت نگه داریم، پیستون را به کدام سمت حرکت دهیم تا فشار درون آن 25% افزایش یابد و حجم سیلندر چند درصد مقدار اولیه خواهد شد؟

۱) پایین - $\%20$ ۲) بالا - $\%20$ ۳) بالا - $\%80$ ۴) پایین - $\%80$

محل انجام محاسبات

۱۱۴- ۴۵ گرم گاز آتان به صورت جداگانه در دو واکنش مختلف یک بار به صورت ناقص و یک بار به صورت کامل سوزانده می‌شود. تفاوت حجم

گاز اکسیژن مصرف شده در دو واکنش برابر چند لیتر است؟ (شرایط را STP در نظر بگیرید.) ($H = 1, C = 12, O = 16$: g.mol⁻¹)

۴۴/۸ (۲)

۱۶/۸ (۱)

۵۰/۴ (۴)

۳۳/۶ (۳)

۱۱۵- نسبت مولی اجزای یک مخلوط گازی به صورت $\frac{1}{4}$ نیتروژن، $\frac{1}{4}$ اکسیژن، $\frac{1}{8}$ آرگون و $\frac{1}{8}$ CO₂ است. اگر بقیه آن گاز کربن مونوکسید باشد، درصد حجمی کربن مونوکسید در این مخلوط گازی کدام است و چنانچه در شرایط مناسب گاز کربن مونوکسید

به طور کامل با گاز اکسیژن واکنش دهد، درصد حجمی کربن دیاکسید در مخلوط گازی حاصل به تقریب کدام است؟

۲۰، ۱۲/۵ (۲)

۳۳، ۱۷/۵ (۱)

۳۳، ۱۲/۵ (۴)

۲۰، ۱۷/۵ (۳)

۱۱۶- کدام مطلب درست است؟

۱) نیتروژن و هیدروژن در دما و فشار اتاق در حضور کاتالیزگر یا جرقه با سرعت کمی واکنش می‌دهند و NH₃ تولید می‌کنند.

۲) در دما و فشار مناسب و در حضور کاتالیزگر از واکنش ۱ مول N₂ و ۳ مول H₂ تحت فرایند هابر، دو مول NH₃ تولید می‌شود.

۳) مجموع ضرایب مواد در فرایند هابر با مجموع ضرایب مواد در معادله سوختن کامل متن برابر است.

۴) به دلیل واکنش پذیری ناچیز گاز نیتروژن، امروزه فراورده صنعتی خاصی از این گاز تهیه نمی‌شود.

۱۱۷- کدام گزینه درباره ۸ یون فراوان‌تر موجود در آب دریا به نادرستی بیان شده است؟

۱) اولین و دومین کاتیون فراوان در آب دریا، تعداد الکترون برابری در آرایش الکترونی خود دارند.

۲) فراوان‌ترین آنیون موجود در آب دریا، در ترکیب با کاتیون نقره، یک ترکیب نامحلول در آب را ایجاد می‌کند.

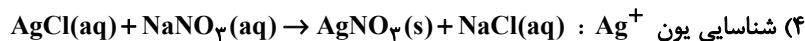
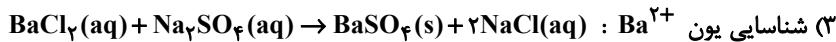
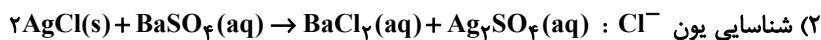
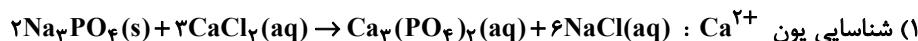
۳) در بین ۸ یون فراوان‌تر موجود در آب دریا، کاتیون یا آنیونی که مقدار بار آن برابر با ۳ باشد، وجود ندارد.

۴) نسبت شمار اتم‌ها به عنصرها در ترکیب فراوان‌ترین یون چند اتمی موجود در آب دریا با یون باریم، برابر با ۱/۶۷ می‌باشد.

محل انجام محاسبات

۱۱۸- کدام یک از واکنش‌های زیر برای شناسایی یون گفته شده به درستی نوشته شده است؟

۱۱۹- اگر غلظت گوگرد در سوخت گازوئیل 40.0 ppm باشد، با سوختن روزانه 50 لیتر گازوئیل در موتور یک خودروی دیزلی در طول

یک ماه چند گرم گاز SO_2 تولید می‌شود و مقدار هوا لازم برای سوختن گوگرد موجود در گازوئیل در یک روز در شرایط

STP چند لیتر است؟

(O = ۱۶, S = ۳۲: g.mol^{-۱}) (۰/۸۵ گرم بر میلی لیتر می‌باشد.) (۰/۲۰٪ حجم هوا را اکسیژن تشکیل می‌دهد و چگالی گازوئیل 0.85 g.ml^{-1})

$$119 - 1020 \quad (۲) \quad 59/5 - 510 \quad (۱)$$

$$119 - 510 \quad (۴) \quad 59/5 - 1020 \quad (۳)$$

۱۲۰- چند مورد از عبارت‌های زیر درست هستند؟

* محلول، مخلوطی همگن از دو یا چند ماده بوده که حالت فیزیکی و ترکیب شیمیایی در سرتاسر آن یکسان و یکنواخت است.

* درصد جرمی آب در آب دریای سرخ بیشتر از دریای مدیترانه و کمتر از دریای مرده است.

* حل جزئی از محلول است که حل شونده را در خود حل می‌کند و مقدار جرم آن بیشتر است.

* مقدار سدیم کلرید مصرف شده در «تهیه گاز کلر، فلز سدیم، سود سوزآور و گاز هیدروژن» بیش از دو برابر «تولید سدیم کربنات» است.

$$1 \quad (۲) \quad 1 \quad (۱)$$

$$3 \quad (۴) \quad 2 \quad (۳)$$

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

شیمی ۲: در بی غذای سالم؛ صفحه های ۷۵ تا ۹۶

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال شیمی ۱ (۱۱۱ تا ۱۲۰) و شیمی ۲ (۱۲۱ تا ۱۳۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۱۲۱- کدام مطلب زیر درست است؟

(۱) قاوت، گردی مغذی و تهیه شده از مغز آفتابگردان و پسته است که دیرتر از مغز آن فاسد می شود.

(۲) بسته بندی روغن های مایع جهت ماندگاری در ظروف مات و کدر به نقش دما بر سرعت فاسد شدن مواد غذایی اشاره دارد.

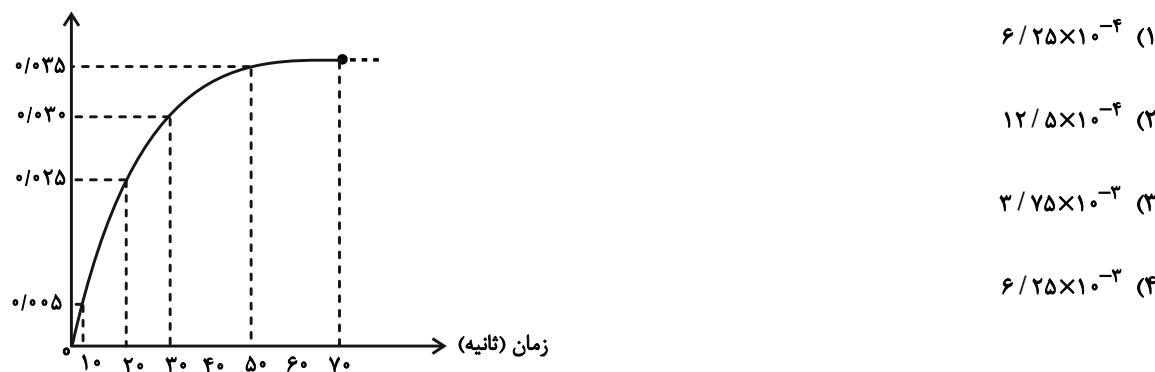
(۳) محیط های گرم، تاریک و خشک برای نگهداری انواع مواد غذایی شرایط مناسبی را به وجود می آورند.

(۴) برای نگهداری سالم برخی خوراکی ها آن ها را با خالی کردن هوا درون ظرف بسته بندی می کنند.

۱۲۲- مجموع سرعت واکنش تولید کلسیم کلرید از واکنش کلسیم کربنات با محلول هیدرو کلریک اسید در بازه های زمانی ۲۰ تا ۳۰

ثانیه و ۱۰ تا ۵۰ ثانیه چند مول بر ثانیه است؟

مقدار ماده (مول)

$$1) \quad 6/25 \times 10^{-4}$$

$$2) \quad 12/5 \times 10^{-4}$$

$$3) \quad 3/75 \times 10^{-3}$$

$$4) \quad 6/25 \times 10^{-3}$$

۱۲۳- چند مورد از مطالبات زیر درست هستند؟

* منجمد کردن فراورده های گوشتشی و پروتئینی، باعث کاهش سرعت فساد مواد غذایی می شود.

* سینتیک شیمیایی شاخه ای از علم شیمی است که به بررسی آهنگ تغییر شیمیایی در واکنش ها و عوامل مؤثر بر این آهنگ می پردازد.

* نگهداری و بسته بندی روغن های مایع در ظرف های مات و کدر، مانع از رسیدن نور به آن ها شده و زمان ماندگاری آن ها را افزایش می دهد.

* برای افزایش زمان ماندگاری و کیفیت مواد غذایی، می توان اکسیژن را از محل نگهداری آن ها حذف کرد.

۴) ۴

۳) ۳

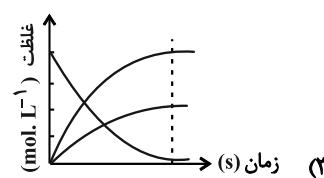
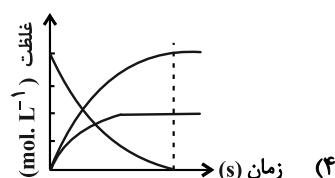
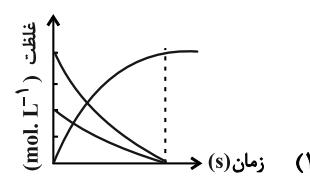
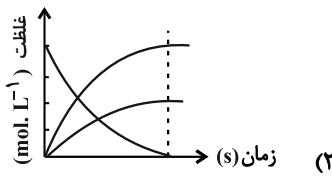
۲) ۲

۱) ۱

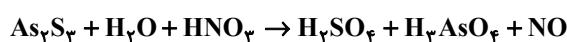
محل انجام محاسبات

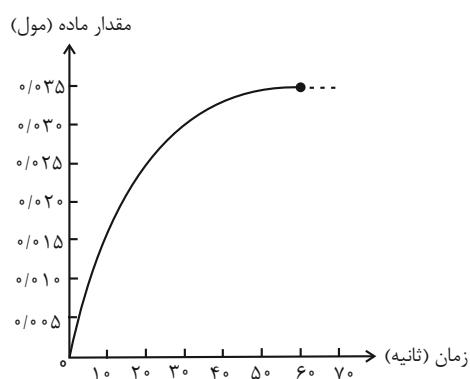
۱۲۴- کدام یک از نمودارهای غلطت - زمان زیر را می‌توان به واکنش کامل $2NO_2(g) \rightarrow 2NO(g) + O_2(g)$ نسبت داد؟

۱۲۵- نمودار مقابل مربوط به گاز NO در واکنش موازن نشده زیر است، سرعت متوسط تولید سولفوریک اسید در این واکنش در ۱۰

ثانیه دوم تقریباً چند $mol \cdot min^{-1}$ است؟

۰/۰۱۹ (۱)

۰/۰۲۷ (۲)

۰/۰۳۴ (۳)

۰/۰۴۵ (۴)

۱۲۶- در محفظه‌ای به حجم ۲ لیتر ۰/۰ مول گاز دی‌نیتروژن پنتاکسید در حال تجزیه شدن است. اگر پس از ۱۵۰ ثانیه مجموع شمار

مول‌های گازی موجود در ظرف برابر ۱/۲۵ باشد، تا این لحظه از واکنش ..... درصد از این ماده تجزیه شده است و سرعت

متوسط واکنش برابر ..... مول بر لیتر بر دقیقه است. (گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید).

گاز اکسیژن + گاز نیتروژن دی‌اکسید $\rightarrow$ گاز دی‌نیتروژن پنتاکسید

۰/۰۳ ، ۴۲/۵ (۲)

۰/۰۶ ، ۴۲/۵ (۱)

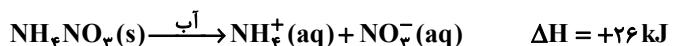
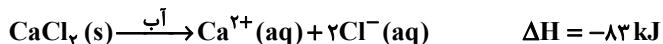
۰/۰۳ ، ۳۷/۵ (۴)

۰/۰۶ ، ۳۷/۵ (۳)

محل انجام محاسبات

۱۲۷- با توجه به معادله‌های گرماشیمیایی زیر کدام مطلب نادرست است؟ ($\text{Ca} = 40, \text{Cl} = 35/5, \text{O} = 16, \text{N} = 14, \text{H} = 1: \text{g.mol}^{-1}$)

(۱) از انحلال NH_4NO_3 در آب برای سرد کردن محل آسیب دیده بدن استفاده می‌شود.

(۲) از انحلال ۴ g آمونیوم نیترات در آب، ۱/۳ کیلوژول انرژی توسط سامانه آزاد می‌شود.

(۳) روند نمودار آنتالپی انحلال ترکیب یونی که نسبت شمار کاتیون به آنیون آن کمتر است، مشابه روند نمودار آنتالپی واکنش تولید اکسیژن از اوزون است.

(۴) از انحلال مخلوطی از این دو نمک با نسبت مولی برابر در مقدار کافی آب، دمای محلول حاصل افزایش می‌یابد.

۱۲۸- در چند مورد از عبارت‌های زیر نقش عامل مؤثر بر سرعت واکنش درست آورده شده است؟

* برخی افراد با مصرف کلم و حبوبات دچار نفخ می‌شوند ← اثر کاتالیزگر

* حبه قند آغشته به خاک باعچه سریع‌تر با اکسیژن هوا واکنش می‌دهد و می‌سوزد ← اثر سطح تماس

* محلول هیدروژن پراکسید با افزودن دو قطره محلول پتاسیم یدید به سرعت تجزیه می‌شود ← اثر کاتالیزگر

* محلول بنفس رنگ پتاسیم پرمگنات (در واکنش با یک اسید آلی) با گرم شدن به سرعت بی‌رنگ می‌شود ← اثر دما

(۱) ۱ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۲

۱۲۹- چند مورد از مطالب زیر درست است؟

* نصف کردن یک مکعب زغالی باعث افزایش سرعت سوختن آن می‌شود.

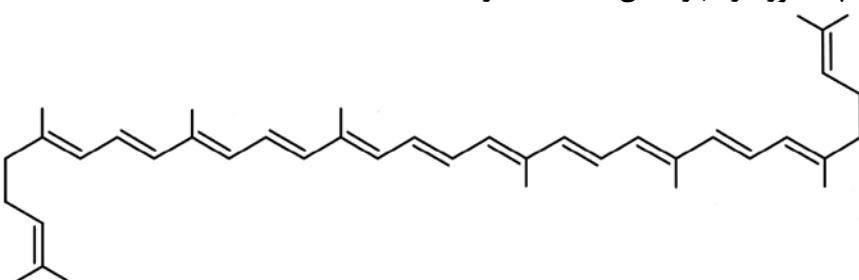
* افزودن محلول سدیم نیترات به محلول نقره کلرید باعث تشکیل سریع رسوب سفید رنگ نقره نیترات می‌شود.

* اکثر غذایی که در جهان فراهم می‌شود، به زباله تبدیل می‌شود.

* در واکنش (موازن نشده) ترمیت $\text{Al} + \text{Fe}_3\text{O}_4 \rightarrow \text{Al}_2\text{O}_3 + \text{Fe}$ آهن تشکیل شده در کف ظرف رسوب می‌کند.

(۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۳۰- با توجه به ساختار زیر، چند مورد از عبارت‌های داده شده، درست هستند؟

* نام این ترکیب لیکوپن بوده و فرمول مولکولی آن $\text{C}_{40}\text{H}_{56}$ است.

* در ساختار آن 108 جفت الکترون پیوندی وجود داشته و در بدن با جذب رادیکال‌ها، جلوی آسیب بافتی را می‌گیرد.

* نحوه اثر این مولکول در بدن همانند نحوه اثر ساده‌ترین کربوکسیلیک اسید آروماتیک در صنایع غذایی است.

* این مولکول در گیاهانی مانند گوجه‌فرنگی و هندوانه یافت شده و حضور آن می‌تواند باعث کاهش شبیب نمودار غلظت-زمان مواد موجود در واکنش شود.

(۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

یک روز، یک درس: روز سه‌شنبه در سایت کانون www.kanoon.ir به درس شیمی اختصاص دارد. شما می‌توانید خلاصه درس‌ها

نمونه سوالات پیشنهادی و آزمونک مربوط به درس شیمی را در این روز از قسمت تازه‌ها در سایت کانون و نیز صفحه مقطع خود دریافت کنید.

رقمی پاسخ آزمون ۳ آذر ۱۴۰۲ اختصاصی دوازدهم ریاضی

نام درس	نام طراحان
حسابات ۲ و ریاضی پایه	کاظم اجلالی-امیرمحمد باقری نصر آبادی مسعود برملا-شاهین پروازی-عادل حسینی-محمد رضا راسخ-یاسین سپهر حسین شفیع زاده-علی شهرابی-فرشاد صدیقی فر-کامیار علیون-مهرداد کیوان-جهانبخش نیکنام
هندسه	امیرحسین ابو محیوب-سوگند روشنی-احمدرضا فلاخ-مهرداد ملوندی
ریاضیات گستته	امیرحسین ابو محیوب-فرزاد جوادی-افشین خاصه خان-فرزانه خاکپاش-سوگند روشنی-فرید غلامی-احمدرضا فلاخ-هادی فولادی مریم مرسلی-مهرداد ملوندی
فیزیک	کامران ابراهیمی-عبدالرضا امینی نسب-امیرحسین برادران-پژمان بردباز-علیرضا جباری-دانیال راستی-محمد جواد سورچی عطالله شاد آباد-شیلا شیرزادی-پدرام قلعه شاخانی-مهدی کیانلو-غلامرضا مجتبی-مجتبی نکویان-محمد نهاندی مقدم مصطفی واثقی-آرش یوسفی
شیمی	هدی بهاری پور-محمد رضا پور جاوید-مسعود جعفری-امیر حاتمیان-ایمان حسین نژاد-پیمان خواجه مجد-حسن رحمتی کوکنده فرزاد رضایی-روزبه رضوانی-میلاد شیخ الاسلامی-امیرحسین طبی-پارسا عیوض پور-علیرضا کیانی دوست-هادی مهدی زاده

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	حسابات ۲ و ریاضی پایه	ریاضیات گستته و آمار و احتمال	هندسه	فیزیک	شیمی
گزینشگر	حسین شفیع زاده	امیرحسین ابو محیوب سوگند روشنی	امیرحسین برادران	امیر حاتمیان	
گروه ویراستاری	سعید خان بابایی	مهرداد ملوندی	مهرداد ملوندی	زهرا آقامحمدی دانیال راستی	محمدحسن محمدزاده مقدم امیر رضا حکمت نیا
بازبینی نهایی رتبه های برتر	علی رضایی سهیل تقی زاده مهدی بحر کاظمی	مهبد خالتی	مهبد خالتی	نیما امینی	امیر رضا واشقانی ماهان زواری احسان پنجه شاهی مهدی سهامی
مسئول درس	عادل حسینی	امیرحسین ابو محیوب	امیرحسین برادران	امیرحسین برادران	پارسا عیوض پور
مسئلندسازی	سمیه اسکندری	سرژ یقیازاریان تبریزی	سرژ یقیازاریان تبریزی		سمیه اسکندری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	مهرداد ملوندی
مسئول دفترچه	نرگس غنی زاده
گروه مستندسازی	مدیر گروه: محبی اصغری
حروف نگار	مسئول دفترچه: الهه شهبازی
ناظر چاپ	فرزانه فتح الهزاده
	سوران نعیمی

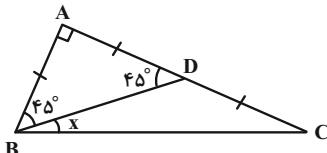
گروه آزمون بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۳۳ - کانون فرهنگی آموزش - تلفن: ۰۶۴۶۳-۰۲۱

حسابان ۲

گزینه «۱»

(یاسین سپور)

مثلث ABD قائم‌الزاویه متساوی‌الساقین است. پس دو زاویه ABD و ADB هر دو برابر 45° هستند.

$$\tan \hat{B} = \frac{AC}{AB} = 2 \quad \text{از طرفی } \tan \hat{B} = 2 \text{ است؛ زیرا:}$$

پس داریم:

$$\tan \hat{B} = \tan(x + 45^\circ) = \frac{1 + \tan x}{1 - \tan x} = 2 \Rightarrow \tan x = \frac{1}{3}$$

(مسابان ۲ - صفحه ۱۶۲)

گزینه «۳»

(شاھین پروازی)

-۲ ابتدا $\tan 2x$ را می‌یابیم:

$$\tan 2x = \frac{2 \tan x}{1 - \tan^2 x} = \frac{2(\frac{1}{3})}{1 - (\frac{1}{3})^2} = \frac{4}{3}$$

حال $\tan y$ را می‌یابیم:

$$\tan(2x + y) = \frac{\tan 2x + \tan y}{1 - \tan 2x \tan y} = -2$$

$$\frac{\tan 2x + \tan y}{1 - \frac{4}{3} \tan y} = -2 \Rightarrow \tan y = 2$$

و در نهایت $\tan 2y$ را حساب می‌کنیم:

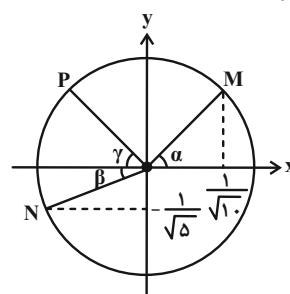
$$\tan 2y = \frac{2 \tan y}{1 - \tan^2 y} = \frac{4}{1 - 4} = -\frac{4}{3}$$

(مسابان ۲ - صفحه ۱۶۲)

گزینه «۴»

(کامیار علییون)

-۳ با توجه به شکل داریم:

$$\cos \alpha = \frac{1}{\sqrt{10}} \Rightarrow \sin \alpha = \frac{3}{\sqrt{10}}$$

$$\sin \beta = \frac{1}{\sqrt{5}} \Rightarrow \cos \beta = \frac{2}{\sqrt{5}}$$

و طبق فرض سؤال $\gamma = \alpha - \beta$ یا $\alpha = \beta + \gamma$ است. عرض نقطه P برابر $\sin \gamma$ است:

$$y_P = \sin \gamma = \sin(\alpha - \beta) = \sin \alpha \cos \beta - \cos \alpha \sin \beta$$

$$\Rightarrow y_P = \left(\frac{3}{\sqrt{10}}\right)\left(\frac{2}{\sqrt{5}}\right) - \left(\frac{1}{\sqrt{10}}\right)\left(\frac{1}{\sqrt{5}}\right) = \frac{6}{\sqrt{50}} = \frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

(مسابان ۱ - صفحه ۱۶۲)

(کاظم اجلان)

گزینه «۱»

ابتدا رابطه داده شده را باز می‌کنیم تا رابطه بین $\tan \alpha$ و $\tan \beta$ را پیدا کنیم:

$$2 \sin(\alpha + \beta) = 2 \sin(\alpha - \beta) \Rightarrow 2 \sin \alpha \cos \beta + 2 \sin \beta \cos \alpha$$

$$= 2 \sin \alpha \cos \beta - 2 \sin \beta \cos \alpha$$

$$\sin \alpha \cos \beta = -\sin \beta \cos \alpha \Rightarrow \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha} = -\frac{\sin \beta}{\cos \beta}$$

$$\Rightarrow \tan \alpha = -\tan \beta \quad (*)$$

$$\sin 2x = \frac{2 \tan x}{1 + \tan^2 x} \quad \text{حال از اتحاد استفاده می‌کنیم و داریم:}$$

$$\sin 2\alpha = \frac{2 \tan \alpha}{1 + \tan^2 \alpha} = \frac{2}{29} \Rightarrow 29 \tan \alpha = 10 + 10 \tan^2 \alpha$$

$$10 \tan^2 \alpha - 29 \tan \alpha + 10 = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \tan \alpha = \frac{2}{5} \xrightarrow{(*)} \tan \beta = -\frac{2}{25} \\ \tan \alpha = \frac{5}{2} \xrightarrow{(*)} \tan \beta = -\frac{1}{2} \end{cases}$$

(مسابان ۱ - صفحه ۱۶۲)

(عادل مسین)

گزینه «۲»

روش اول: می‌توانیم از خود گزینه‌ها استفاده کنیم. مثلاً اگر $\alpha = 90^\circ$ را جایگذاری کنیم، داریم:

$$A = \frac{\sqrt{2}}{4} + \sin 36^\circ \sin 90^\circ + \sin 18^\circ \cos 18^\circ$$

$$B = \cos 36^\circ \cos 90^\circ + \cos 18^\circ \sin 18^\circ - \frac{\sqrt{2}}{4}$$

که از تساوی $A = B$ داریم:

$$\frac{\sqrt{2}}{4} + \sin 36^\circ \sin 90^\circ = \cos 36^\circ \cos 90^\circ - \frac{\sqrt{2}}{4}$$

$$\Rightarrow \cos 36^\circ \cos 90^\circ - \sin 36^\circ \sin 90^\circ = \cos(36^\circ + 90^\circ)$$

$$= \cos 45^\circ = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

که تساوی را برقرار می‌کند.

روش دوم:

و سپس معادله $f(x) = 1$ را حل می کنیم:

$$2 - 2 \cos \frac{2\pi x}{3} = 1 \Rightarrow \cos \frac{2\pi x}{3} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{2\pi x}{3} = 2k\pi \pm \frac{\pi}{3} \Rightarrow x = \frac{6k \pm 1}{2}; \quad k \in \mathbb{Z}$$

$$\frac{1}{2}, \frac{5}{2}, \frac{7}{2}, \frac{11}{2}, \frac{13}{2}, \dots$$

جواب‌های مثبت معادله عبارتند از:
که دومین جواب مثبت طول نقطه A، سومین جواب طول نقطه B و
چهارمین جواب طول نقطه C است.

$$\Rightarrow x_A = \frac{5}{2}, \quad x_B = \frac{7}{2}, \quad x_C = \frac{11}{2} \Rightarrow \frac{BC}{AB} = \frac{\frac{11}{2} - \frac{7}{2}}{\frac{7}{2} - \frac{5}{2}} = 2$$

(مسابان ۳۵ - صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

(مسین شفیعزاده)

«۲» ۷

در ابتدا باید بگوییم که $\cos x \geq 0$ است، پس با توجه به محدوده تعیینشده صورت سؤال، بازه $[\frac{\pi}{2}, 0]$ مورد نظر ماست. حال طرفین تساوی را به

توان ۲ می‌رسانیم:

$$\cos^2 x = \sin^2 x + \frac{1}{2} \Rightarrow 2 \cos^2 x = 2 \sin^2 x + 1$$

$$\Rightarrow 2 \cos^2 x - 1 = 2 \sin^2 x \Rightarrow \cos 2x = 2 \sin^2 x$$

$$\Rightarrow \tan 2x = \frac{1}{2}$$

x در بازه $[\frac{\pi}{2}, 0]$ و به تبع آن $2x$ در بازه $[\pi, 0]$ قرار می‌گیرد، و دراین بازه فقط یک کمان می‌توان یافت که تانژانت آن برابر $\frac{1}{2}$ باشد، در

نتیجه فقط یک مقدار برای x وجود دارد.

(مسابان ۳۵ - صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

$$18^\circ = \frac{\pi}{10} \text{ rad}, \quad 36^\circ = \frac{\pi}{5} \text{ rad}$$

$$\frac{\sqrt{2}}{4} + \sin \frac{\pi}{5} \sin \alpha + \sin \frac{\pi}{10} \cos 2\alpha$$

$$= \cos \frac{\pi}{5} \cos \alpha + \cos \frac{\pi}{10} \sin 2\alpha - \frac{\sqrt{2}}{4}$$

$$\Rightarrow \underbrace{\cos \frac{\pi}{5} \cos \alpha - \sin \frac{\pi}{5} \sin \alpha}_{\cos(\frac{\pi}{5} + \alpha)} + \underbrace{\cos \frac{\pi}{10} \sin 2\alpha - \sin \frac{\pi}{10} \cos 2\alpha - \frac{\sqrt{2}}{2}}_{\sin(2\alpha - \frac{\pi}{10})} = 0$$

$$\Rightarrow \cos(\frac{\pi}{5} + \alpha) + \sin(2(\frac{\pi}{5} + \alpha) - \frac{\pi}{2}) - \frac{\sqrt{2}}{2} = 0$$

$$\Rightarrow \cos(\frac{\pi}{5} + \alpha) - \cos 2((\frac{\pi}{5} + \alpha)) - \frac{\sqrt{2}}{2} = 0$$

$$\Rightarrow \cos(\frac{\pi}{5} + \alpha) - 2 \cos^2(\frac{\pi}{5} + \alpha) + 1 - \frac{\sqrt{2}}{2} = 0$$

$$\Rightarrow 2 \cos^2(\frac{\pi}{5} + \alpha) - \cos(\frac{\pi}{5} + \alpha) + \frac{\sqrt{2}}{2} - 1 = 0$$

cos($\frac{\pi}{5} + \alpha$) را متغیر جدید T در نظر می‌گیریم:

$$2T^2 - T + \frac{\sqrt{2}}{2} - 1 = 0$$

$$\Rightarrow T = \frac{1 \pm \sqrt{9 - 4\sqrt{2}}}{4} = \frac{1 \pm (2\sqrt{2} - 1)}{4} = \frac{1 - \sqrt{2}}{2} \quad \text{یا} \quad \frac{\sqrt{2}}{2}$$

اما فقط $\frac{\sqrt{2}}{2}$ برای ما آشناست و داریم:

$$\cos(\frac{\pi}{5} + \alpha) = \frac{\sqrt{2}}{2} = \cos \frac{\pi}{4} \Rightarrow \frac{\pi}{5} + \alpha = 2k\pi \pm \frac{\pi}{4}$$

$$\Rightarrow \alpha = 2k\pi + \frac{\pi}{20} = k \times 36^\circ + 9^\circ$$

$$\text{یا} \\ \alpha = 2k\pi - \frac{9\pi}{20} = k \times 36^\circ - 81^\circ$$

(مسابقات ۳۵ - صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷) (مسابقات ۳۶ - صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

(مهرداد کیوان)

«۴» ۶

ابتدا ضابطه تابع را به صورت زیر تغییر می‌دهیم:

$$f(x) = 4 \left(\frac{1 - \cos 2(\frac{\pi x}{3})}{2} \right) = 2 - 2 \cos \frac{2\pi x}{3}$$

$$\Rightarrow m - \frac{\pi}{6} = k\pi - \frac{\pi}{12} \Rightarrow m = k\pi + \frac{\pi}{12} ; \quad k \in \mathbb{Z}$$

حال اگر $k = -1$ را به دلخواه جای‌گذاری کنیم، $m = -\frac{11\pi}{12}$ به دست می‌آید.

(مسابقات - صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

گزینه «۴»

-۸

معادله را ساده‌تر می‌نویسیم:

$$\sin(\pi - 4x) = \sin 4x$$

$$\cot\left(\frac{3\pi}{4} - 2x\right) = \tan 2x$$

$$\Rightarrow \sin 4x + \tan 2x = 0$$

از اتحاد $\sin 2\theta = 2\sin \theta \cos \theta$ استفاده می‌کنیم و داریم:

$$2\sin 2x \cos 2x + \frac{\sin 2x}{\cos 2x} = 0 \Rightarrow \sin 2x \left(\frac{2\cos^2 2x + 1}{\cos 2x} \right) = 0$$

$$\cancel{2\cos^2 2x + 1 \neq 0} \Rightarrow \sin 2x = 0 \Rightarrow 2x = k\pi$$

$$\Rightarrow x = \frac{k\pi}{2} ; \quad k \in \mathbb{Z}$$

جواب‌های بازه $(-\pi, \pi)$ عبارتند از $\frac{3\pi}{2}, 0, \frac{\pi}{2}$ که مجموع آنها برابر

$$\cos \frac{\theta}{9} = \cos \frac{\pi}{6} = \frac{\sqrt{3}}{2} \quad \theta = \frac{3\pi}{2}$$

(مسابقات - صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

گزینه «۳»

-۹

(مهرداد کیوان)

جواب معادله در خود معادله صدق می‌کند، پس $x = \frac{\pi}{6}$ را جای‌گذاری

می‌کنیم و باید تساوی برقرار باشد:

$$\tan\left(\frac{\pi}{3} + \frac{\pi}{4}\right) \tan\left(m - \frac{\pi}{6}\right) = 1$$

$$\Rightarrow \tan\left(\frac{7\pi}{12}\right) \tan\left(m - \frac{\pi}{6}\right) = 1$$

است که آن را به $\tan\left(\frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{12}\right) = -\cot\frac{\pi}{12}$ هم برابر $\tan\left(\frac{7\pi}{12}\right)$

صورت $-\frac{1}{\tan\frac{\pi}{12}}$ می‌نویسیم:

$$\Rightarrow -\frac{1}{\tan\frac{\pi}{12}} \tan\left(m - \frac{\pi}{6}\right) = 1$$

$$\Rightarrow \tan\left(m - \frac{\pi}{6}\right) = -\tan\left(\frac{\pi}{12}\right) = \tan\left(-\frac{\pi}{12}\right)$$

$$1 - \sin^2 x + \sin nx \cos^2 x = 0$$

$$\Rightarrow \cos^2 x + \sin nx \cos^2 x = 0 \Rightarrow \cos^2 x(1 + \sin nx) = 0$$

$$\cos^2 x = 0 \Rightarrow x = k\pi + \frac{\pi}{2} \quad (1)$$

$$\sin nx = -1 \Rightarrow nx = 2k\pi - \frac{\pi}{2}$$

$$\Rightarrow x = \frac{4k-1}{n}\pi \quad (2)$$

دسته جواب (1) در بازه $(0, 2\pi)$ دو جواب $\frac{\pi}{2}$ و $\frac{3\pi}{2}$ را دارد، پس باید

دسته جواب (2) نیز دو جواب متمایز از $\frac{\pi}{2}$ و $\frac{3\pi}{2}$ داشته باشد، داریم:

$$0 < x = \frac{4k-1}{n}\pi < 2\pi \Rightarrow 0 < \frac{4k-1}{n} < 2 \Rightarrow \frac{1}{4} < k < n + \frac{1}{4}$$

در بازه داده شده، $1 \leq k \leq n$ صدق می‌کند، پس باید n نیز صدق کند و

مقدار دیگری برای k نتوانیم پیدا کنیم. برای این منظور $\frac{1}{4} < n + \frac{1}{4}$ باید بین

دو عدد صحیح ۲ و ۳ باشد، پس n باید برابر ۲ باشد.

از طرفی اگر $n = 3$ باشد، دسته جواب (2) سه مقدار در بازه $(0, 2\pi)$

دارد که یکی از آن‌ها $x = \frac{\pi}{2}$ (به ازای $k = 1$) است، این یعنی به ازای

$n = 3$ نیز معادله ۴ جواب متمایز دارد.

(مسابقات - صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

ریاضی پایه

گزینه «۳» - ۱۱

طرفین تساوی را به توان ۲ می‌رسانیم:

$$x = \frac{x^2}{4} - x + 1 \Rightarrow \frac{x^2}{4} - 2x + 1 = 0$$

$$\Rightarrow x^2 - 4x + 4 = 0 \Rightarrow x = 4 \pm 2\sqrt{3}$$

اما فقط $x = 4 + 2\sqrt{3}$ در معادله صدق می‌کند. با در نظر گرفتن مقدار تقریبی $x \approx 7.2$ مقدار تقریبی جواب $\frac{7}{4}$ است که در بازه $(7, 7.2)$ قرار می‌گیرد.

(همایش اثبات این مسأله: صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

عبارات $x^2 + 1$ و $x^2 + x + 1$ همواره مثبت هستند و تأثیری در تعیین علامت‌ها ندارند.

	-1	0	1
$(x-1)^2$	-	-	- 0 +
$(x+1)^2$	+ 0 +	+	+
$2x$	-	- 0 +	+
	+ 0 +	+	+
	ن	ن	ن

بازه قابل قبول $[0, 4]$ است که با توجه به شرط $x > 0$ ، جواب نامعادله $\{1\}$ است.

(ریاضی ا- معارله‌ها و نامعادله‌ها: صفحه‌های ۹۰ تا ۹۳)

(مسین شفیعزاده)

گزینه «۴» - ۱۴

بین a ، b و ۱ براساس ویژگی‌های جملات متولای دنباله حسابی رابطه $a = 2b - 1$ برقرار است.

$a + 1 = 2b$

در این شرایط $b > \frac{1}{2}$ است؛ زیرا جملات دنباله مثبت هستند. حال معادله را

$$(2b-1)x^2 + bx + 1 = 0 \quad \text{به صورت رویه‌ور می‌نویسیم:}$$

این معادله باید دو جواب داشته باشد، پس Δ ای آن مثبت است:

$$\Delta = b^2 - 4(2b-1) > 0 \Rightarrow b^2 - 8b + 4 > 0 \Rightarrow \begin{cases} b < 4 - 2\sqrt{3} \\ b > 4 + 2\sqrt{3} \end{cases}$$

با توجه به شرط $b > \frac{1}{2}$ محدوده قابل قبول برای b مجموعه

$$(\frac{1}{2}, 4 - 2\sqrt{3}) \cup (4 + 2\sqrt{3}, +\infty) \quad \text{است. حال اگر } \alpha \text{ و } \beta \text{ را}$$

جواب‌های معادله ساخته شده در نظر بگیریم، مجموع معکوس‌های آن‌ها برابر

$$\frac{1}{\alpha} + \frac{1}{\beta} = \frac{s}{P} = \frac{-b}{2b-1} = -b \quad \text{است با:}$$

در نتیجه محدوده b - مجموعه

$$(-4 + 2\sqrt{3}, -\frac{1}{2}) \cup (-\infty, -4 - 2\sqrt{3}) \quad \text{می‌شود که در بین}$$

گزینه‌ها فقط -۸ است که در این مجموعه قرار می‌گیرد.

(همایش اثبات این مسأله: صفحه‌های ۷ تا ۹)

(عادل سینی)

ریاضی پایه

گزینه «۳» - ۱۱

طرفین تساوی را به توان ۲ می‌رسانیم:

$$x = \frac{x^2}{4} - x + 1 \Rightarrow \frac{x^2}{4} - 2x + 1 = 0$$

$$\Rightarrow x^2 - 4x + 4 = 0 \Rightarrow x = 4 \pm 2\sqrt{3}$$

اما فقط $x = 4 + 2\sqrt{3}$ در معادله صدق می‌کند. با در نظر گرفتن مقدار

تقریبی $x \approx 7.2$ مقدار تقریبی جواب $\frac{7}{4}$ است که در بازه

(۷، ۷.۲) قرار می‌گیرد.

(همایش اثبات این مسأله: صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

گزینه «۴» - ۱۲

عدد مورد نظر را x درنظر می‌گیریم و طبق سؤال باید نامعادله زیر را حل کنیم:

$$\frac{x^2}{2} > \frac{4}{x}$$

بدیهی است که به ازای تمام x های منفی نامعادله بالا درست است؛ زیرا سمت چپ مثبت و سمت راست منفی است. حال محدوده قابل قبول در

x های مثبت را پیدا می‌کنیم:

$$\frac{x > 0}{x^2 > 4} \Rightarrow x > 2$$

پس مجموعه جواب‌های نامعادله $(2, +\infty)$ یا $[0, 2) \cup (2, +\infty)$ است.

$$\Rightarrow a = 0, b = 2 \Rightarrow b - a = 2$$

(همایش اثبات این مسأله: صفحه‌های ۱۷ تا ۱۹)

گزینه «۲» - ۱۳

ابتدا توجه کنید که اگر $|x| = x$ باشد، مخرج صفر می‌شود، پس $x = 0$ است. حال سراغ حل نامعادله می‌رویم:

$$\frac{(x-1)(x+1)(x-1)(x^2+x+1)(x-1)(x+1)(x^2+1)}{2x} \leq 0.$$

$$= \frac{(x-1)^3(x+1)^2(x^2+x+1)(x^2+1)}{2x} \leq 0.$$

پس معادله جدید به صورت زیر است:

$$x^2 - S_{\frac{c}{2}} x + P_{\frac{c}{2}} = 0 \Rightarrow x^2 + \frac{15}{2}x + \frac{23}{2} = 0$$

$$\xrightarrow{x^2} 2x^2 + 15x + 23 = 0$$

در نهایت مطلوب سؤال برابر است با:

$$c - b = 23 - 15 = 8$$

(مسابقات ایران و معاوله: صفحه‌های ۷ تا ۹)

(ممدوح راضی)

گزینه «۱»

-۱۷

روش زیبای حل این سؤال این است که فرض کنیم

$$b(x) = x^2 + 4x + 12$$

$$. a(x) = 4x^2 + 15x + 17$$

باشد، در این صورت معادله به صورت زیر درمی‌آید:

$$\frac{a(x)}{b(x)} = \frac{a(x) + c(x)}{b(x) + c(x)}$$

$$\Rightarrow a(x)b(x) + a(x)c(x) = a(x)b(x) + b(x)c(x)$$

$$\Rightarrow a(x)c(x) = b(x)c(x)$$

حال چون $c(x) \neq 0$ است، نتیجه می‌گیریم که $a(x) = b(x)$ است.

$$4x^2 + 15x + 17 = x^2 + 4x + 12 \Rightarrow 3x^2 + 11x + 5 = 0$$

این معادله دو جواب حقیقی دارد که مجموع آنها برابر $\frac{11}{3}$ است.

(مسابقات ایران و معاوله: صفحه‌های ۱۷ تا ۱۹)

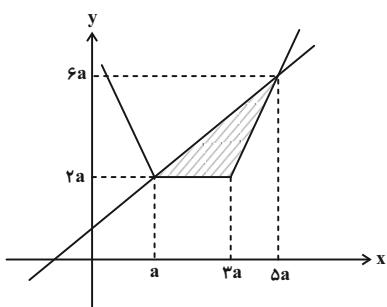
(حسین شفیعزاده)

گزینه «۲»

-۱۸

برای این که سطحی بین خط و نمودار تابع گلداری ایجاد شود، لازم است که

a مثبت باشد. حال با این فرض شکل زیر را داریم:

(امیر محمد باقری نصر آبادی)

گزینه «۲»

-۱۵

قاعده مثلث هاشور خورده اختلاف صفرهای تابع و ارتفاع آن برابر ۴ است.

$$|x_2 - x_1| = \frac{\sqrt{\Delta}}{|a|} = \frac{\sqrt{16 - 4ac}}{|a|} = \frac{\sqrt{12}}{|a|} = \frac{2\sqrt{3}}{|a|}$$

$$S_{\frac{c}{2}} = \frac{1}{2} \left(\frac{2\sqrt{3}}{|a|} \right) (4) = 8\sqrt{3} \Rightarrow |a| = \frac{1}{2}$$

دهانه‌های سهمی رو به پایین است، پس $c = -2$ و در نتیجه $a = -\frac{1}{2}$

پس معادله سهمی داده شده $f(x) = -\frac{1}{2}x^2 + 4x - 2$ است که مجموع

$$\text{صفرهای آن برابر } \frac{4}{1} = \frac{4}{2} \text{ است.}$$

(ریاضی ایران و معاوله‌ها و نامعاوله‌ها: صفحه‌های ۷۹ تا ۸۲)

(علی شهرابی)

گزینه «۲»

-۱۶

مجموع و حاصل ضرب ریشه‌های معادله $x^2 - 3x - 8 = 0$ را حساب

$$\begin{cases} S = -\frac{b}{a} = 3 \\ P = \frac{c}{a} = -8 \end{cases}$$

می‌کنیم:

$$x_2 = \alpha\beta^2, x_1 = \alpha^2\beta$$

$$x_1 x_2 = (\alpha^2\beta)(\alpha\beta^2) = (\alpha\beta)^3 = -8 \Rightarrow \alpha\beta = -2$$

$$x_1 + x_2 = \alpha^2\beta + \alpha\beta^2 = \underbrace{\alpha\beta}_{-\frac{3}{2}}(\alpha + \beta) = 3 \Rightarrow \alpha + \beta = -\frac{3}{2}$$

با توجه به این که $\alpha + \beta = -\frac{3}{2}$ است، $3\alpha + 2\beta = -\frac{3}{2}$ برابر است با:

$$\alpha + 2\alpha + 2\beta = \alpha + 2\underbrace{(\alpha + \beta)}_{-\frac{3}{2}} = \alpha - 3$$

پس ریشه‌های معادله دو عدد $\alpha - 3$ و $\beta - 3$ هستند.

S و P معادله جدید را حساب می‌کنیم:

$$S_{\frac{c}{2}} = (\alpha - 3) + (\beta - 3) = \alpha + \beta - 6 = -\frac{3}{2} - 6 = -\frac{15}{2}$$

$$P_{\frac{c}{2}} = (\alpha - 3)(\beta - 3) = \alpha\beta - 3(\alpha + \beta) + 9$$

$$= -2 - 3\left(-\frac{3}{2}\right) + 9 = -2 + \frac{9}{2} + 9 = \frac{23}{2}$$

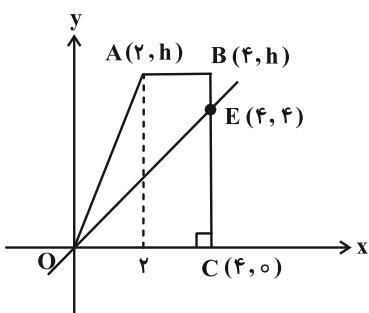
(کاظم اجلالی)

گزینه «۴»

- ۲۰

ارتفاع ذوزنقه را که مطلوب مسئله است، h در نظر می‌گیریم. در نتیجه

مختصات رأس‌های ذوزنقه مطابق شکل زیر است:

همچنین محل برخورد خط $y = x$ با ضلع BC نقطه $E(4, 4)$ است.

حال باید مساحت مثلث OCE و چهارضلعی $OABE$ باید برابر باشند.

مساحت مثلث OCE برابر $\frac{4 \times 4}{2} = 8$ است، پس مساحت چهارضلعی

$OABE$ را نیز باید برابر ۸ قرار دهیم.

می‌توانیم چهارضلعی $OABE$ را متشکل از دو مثلث ABE و OAE

در نظر بگیریم و مجموع مساحت آن‌ها را برابر ۸ قرار دهیم، اما راه ساده‌تر

این است که مساحت چهارضلعی را مستقیم حساب کنیم:

$$S_{OABE} = \frac{1}{2} \begin{vmatrix} 0 & 0 \\ 4 & 4 \\ 4 & h \\ 2 & h \\ 0 & 0 \end{vmatrix} = \frac{1}{2} |4h - (4h + 16)| = \frac{|4h - 16|}{2}$$

$$\Rightarrow S_{OABE} = |\frac{4h - 16}{2}| \xrightarrow{h > 4} 4h - 16 = 8$$

$$\Rightarrow h = \frac{16}{4}$$

(مسابان ا- هبر و معادله: صفحه‌های ۲۹ تا ۳۶)

پس مساحت مثلث هاشور خورده برابر ۳۶ است:

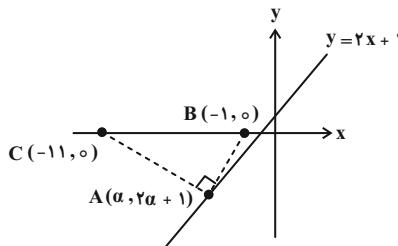
$$\text{مثلث } S = \frac{1}{2}(2a)(4a) = 4a^2 = 36 \Rightarrow a = 3$$

(مسابان ا- هبر و معادله: صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

گزینه «۲»

- ۱۹

شکل زیر را در نظر می‌گیریم:

مطابق شکل شیب خطوط AB و AC قرینه و معکوس یکدیگرند:

$$m_{AB} = \frac{2\alpha+1}{\alpha+1}, \quad m_{AC} = \frac{2\alpha+1}{\alpha+1}$$

$$\frac{m_{AB} \cdot m_{AC} = -1}{(\alpha+1)(\alpha+1)} \Rightarrow \frac{(2\alpha+1)^2}{(\alpha+1)(\alpha+1)} = -1$$

$$\Rightarrow 4\alpha^2 + 4\alpha + 1 = -\alpha^2 - 12\alpha - 11$$

$$\Rightarrow 5\alpha^2 + 16\alpha + 12 = (\alpha+2)(5\alpha+6) = 0 \Rightarrow \alpha = -2 \text{ یا } -\frac{6}{5}$$

در این صورت مختصات نقطه A به صورت $A(-2, -3)$ یا

$A(-\frac{6}{5}, -\frac{7}{5})$ خواهد بود که کمترین فاصله از مبدأ مختصات برابر

$$\sqrt{(-\frac{6}{5})^2 + (-\frac{7}{5})^2} = \frac{\sqrt{85}}{5} \text{ است.}$$

(مسابان ا- هبر و معادله: صفحه‌های ۲۹ تا ۳۶)

$$\begin{vmatrix} a & b & c \\ a & b & c \\ 1 & 1 & 1 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} a \times a & b \times b & c \times c \\ a \times 1 & b \times 1 & c \times 1 \\ a \times \frac{1}{a} & b \times \frac{1}{b} & c \times \frac{1}{c} \end{vmatrix} = k$$

از مقادیر a , b , c به ترتیب در ستون‌های اول, دوم و سوم فاکتور می‌گیریم.

$$\Rightarrow abc \begin{vmatrix} a & b & c \\ 1 & 1 & 1 \\ \frac{1}{a} & \frac{1}{b} & \frac{1}{c} \end{vmatrix} = k$$

سپس مقدار abc را در سطر سوم ضرب می‌کنیم.

$$\Rightarrow \begin{vmatrix} a & b & c \\ 1 & 1 & 1 \\ abc & abc & abc \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} a & b & c \\ 1 & 1 & 1 \\ bc & ac & ab \end{vmatrix} = k$$

(هنرسه ۳ - ماتریس و کاربردها: صفحه‌های ۲۷ تا ۳۱)

(سوکندر، روشنی)

گزینه «۴» - ۲۴

دترمینان را محاسبه کرده و برابر صفر قرار می‌دهیم؛ (نسبت به سطر دوم

بسط می‌دهیم)

$$0 + 1(\lambda - 1) - x(2x + 2 + 3) = 0$$

$$7 - 2x^2 - 5x = 0 \Rightarrow 2x^2 + 5x - 7 = 0 \Rightarrow \begin{cases} S = -\frac{5}{2} \\ P = -\frac{7}{2} \end{cases}$$

$$\frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2} = \frac{x_1 + x_2}{x_1 x_2} = \frac{S}{P} = \frac{-\frac{5}{2}}{-\frac{7}{2}} = \frac{5}{7}$$

(هنرسه ۳ - ماتریس و کاربردها: صفحه‌های ۲۷ تا ۳۱)

(مهرداد، ملوذری)

گزینه «۳» - ۲۵

تساوی داده شده را به صورت $BAC = -2I$ می‌نویسیم، در این صورت

می‌دانیم اگر سطری (ستونی) از ماتریس در عدد حقیقی m ضرب شود،

هستند:

هندسه ۳

«۲» - ۲۱

(امیرضا غلاج)

فرض:

$$A^3 = 2I$$

$$A^3 + A = 2I + A \Rightarrow A(A^2 + I) = 2I + A$$

از طرفین دترمینان می‌گیریم:

$$|A||A^2 + I| = |2I + A| \Rightarrow \frac{|2I + A|}{|A^2 + I|} = |A|$$

از طرفی داریم:

$$A^3 = 2I \xrightarrow{\text{دترمینان}} |A^3| = |2I| = 2^3 |I| = \lambda$$

$$\Rightarrow |A|^3 = \lambda \Rightarrow |A| = 2$$

بنابراین جواب سؤال برابر ۲ است.

(هنرسه ۳ - ماتریس و کاربردها: صفحه‌های ۲۷ تا ۳۱)

«۲» - ۲۲

(مهرداد، ملوذری)

ماتریس A^2 را محاسبه می‌کنیم:

$$A^2 = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 3 \\ 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 & 0 & 3 \\ 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 6 & 0 \\ 0 & 0 & 3 \\ 2 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

$$B = A^2 + A + I = \begin{bmatrix} 1 & 6 & 3 \\ 1 & 1 & 3 \\ 2 & 2 & 1 \end{bmatrix}$$

$$|B| \xrightarrow{\text{ساروس}} \begin{vmatrix} 1 & 6 & 3 \\ 1 & 1 & 3 \\ 2 & 2 & 1 \end{vmatrix} = (1+36+6) - (6+6+6) = 25$$

در نتیجه:

(هنرسه ۳ - ماتریس و کاربردها: صفحه‌های ۲۷ تا ۳۱)

«۱» - ۲۳

(امیرحسین ابومصوب)

می‌دانیم اگر سطری (ستونی) از ماتریس در عدد حقیقی m ضرب شود،

دترمینان ماتریس m برابر می‌شود، بنابراین داریم:

هیچ مقداری برای m وجود ندارد که $|AB| = 0$ باشد. (مورد (الف): نادرست)

$$|BA| = \underline{\underline{5(m^2 + 1) + (2m + 1) + (2m + 1)}}$$

$$-((2m + 1)^2 + 5 + (m^2 + 1)) = 0$$

به ازای تمام مقادیر حقیقی m رابطه $|BA| = 0$ برقرار است. (مورد (ب): نادرست)

مورد (پ) درست است، زیرا $|AB| \neq 0$ و $|BA| = 0$ و به ازای هیچ مقدار m رابطه $|AB| = |BA|$ برقرار نیست.

(هنرسه ۳ - ماتریس و کاربردها: صفحه‌های ۲۷ تا ۳۱)

(امیرضا خلاج)

گزینه «۱» -۲۸

$$|I - AB| = \begin{vmatrix} -2 & 1 \\ -5 & 3 \end{vmatrix} = -6 + 5 = -1$$

$$|I - AB| = AA^{-1} - AB = A(A^{-1} - B) = |A| |A^{-1} - B|$$

$$= |A^{-1} - B| |A|$$

$$= |(A^{-1} - B)A| = |A^{-1}A - BA| = |I - BA| = -1$$

$$|BA - I| = |-(I - BA)| = (-1)^2 |I - BA| = |I - BA| = -1$$

(هنرسه ۳ - ماتریس و کاربردها: صفحه‌های ۲۷ تا ۳۱)

(امیرحسین ابوالمحبوب)

گزینه «۴» -۲۹

ابتدا دترمینان ماتریس A را با استفاده از بسط بر حسب ستون دوم به دست

می‌آوریم:

$$|A| = (-1) \times (-1)^{2+2} \begin{vmatrix} 3 & 2 \\ 2 & 2 \end{vmatrix} = -2$$

با جایگذاری ماتریس B بر حسب ماتریس A در رابطه داریم:

$$|A^3 B^4| = |A^3 \times (-2A)^2| = |A^3 \times 4A^2| = |4A^5|$$

$$= 4^3 \times |A^5| = 4^3 \times |A|^5 = 2^6 \times (-2)^5 = -2^{11}$$

(هنرسه ۳ - ماتریس و کاربردها: صفحه‌های ۲۷ تا ۳۱)

(سونگند روشن)

گزینه «۱» -۳۰

$$|A + B| = \frac{1}{|(A+B)^{-1}|} = 6 \quad , \quad |A^{-1}| = \frac{1}{|A|} = \frac{1}{3}$$

$$|I + BA^{-1}| = |AA^{-1} + BA^{-1}| = |(A+B)A^{-1}|$$

$$= |A + B| |A^{-1}| = 6 \times \frac{1}{3} = 2$$

(هنرسه ۳ - ماتریس و کاربردها: صفحه‌های ۲۷ تا ۳۱)

$$|B| = \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 3 & 1 & 0 \\ -4 & 5 & 2 \end{vmatrix} \xrightarrow[\text{ قطر اصلی}]{\text{حاصل ضرب درایه‌های}} = 1 \times 1 \times 2 = 2$$

$$|C| = \begin{vmatrix} 3 & -2 & 2 \\ 4 & 1 & 0 \\ -1 & 0 & 0 \end{vmatrix} \xrightarrow[\text{ درایه‌های قطر فرعی}]{\text{ منفی حاصل ضرب}} = -(-1) \times 1 \times 2 = 2$$

$$|-2I| = (-2)^3 |I| = -8$$

همچنین داریم:

در نتیجه:

$$|B||A||C| = -2I \Rightarrow |A| = \frac{-1}{2 \times 2} = -\frac{1}{2}$$

(هنرسه ۳ - ماتریس و کاربردها: صفحه‌های ۲۷ تا ۳۱)

(سونگند روشن)

گزینه «۲» -۲۶

اگر از طرفین رابطه داده شده دترمینان بگیریم، خواهیم داشت:

$$\|A\| |A| = \begin{vmatrix} |A| & 3 & 0 \\ 0 & -1 & |A| \\ 0 & 0 & -3 |A| \end{vmatrix}$$

$$|A|^4 = |A| (3 |A|) = 3 |A|^3 \Rightarrow |A|^4 - 3 |A|^3 = 0$$

$$\Rightarrow |A|^2 (|A|^2 - 3) = 0$$

چون A وارون پذیر است، $0 \neq |A|^2 = 3$ است.

$$|kA|^3 = k^3 |A|^3 = 24 \Rightarrow k^3 = \lambda \Rightarrow k = 2$$

(هنرسه ۳ - ماتریس و کاربردها: صفحه‌های ۲۷ تا ۳۱)

(مهمند ملودنی)

گزینه «۳» -۲۷

ماتریس B را نوشته و ماتریس‌های AB و BA را تشکیل می‌دهیم:

$$B = \begin{bmatrix} m & -1 \\ 0 & 1 \\ 2 & -1 \end{bmatrix}$$

$$AB = \begin{bmatrix} m^2 + 4 & -m - 2 \\ -m - 2 & 2 \end{bmatrix}, BA = \begin{bmatrix} m^2 + 1 & -1 & 2m + 1 \\ -1 & 1 & -1 \\ 2m + 1 & -1 & 5 \end{bmatrix}$$

$$\Rightarrow |AB| = 4(m^2 + 4) - (m + 2)^2 = \underbrace{2m^2 - 4m + 4}_{(\Delta = -4\lambda)} \neq 0.$$

$$\begin{aligned} & \Rightarrow \begin{cases} 2a + 3 = 4 \\ 2a + 3 = 13 \Rightarrow a = 5 \end{cases} \\ & \begin{matrix} 3 & 3 \\ 5x \equiv 1 \equiv 1+9 = 10 & \xrightarrow{+5} \end{matrix} \xrightarrow{(3, 5)=1} x \equiv 2 \Rightarrow x = 3k + 2 \end{aligned}$$

$$100 \leq 3k + 2 \leq 999$$

$$98 \leq 3k \leq 997 \Rightarrow 33 \leq k \leq 332$$

$$k : \text{تعداد } 332 - 33 + 1 = 300$$

(ریاضیات گسسته-آشنایی با نظریه اعداد؛ صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

(سوکند، روشن)

گزینه «۳»

عدد $n!$ به ازای $n \geq 4$ بر ۸ بخش‌پذیر است، پس اگر عبارت سمت چپ را باز کنیم خواهیم داشت:

$$0! + 2! + 4! + \dots \stackrel{8}{\equiv} 1 + 2 + 0 + \dots \equiv 3$$

$$1402 \stackrel{8}{\equiv} 2 : \text{از طرفی}$$

$$3x \stackrel{8}{\equiv} 2 - 8 \equiv -6 \xrightarrow{+3} x \stackrel{8}{\equiv} -2$$

$$\Rightarrow x = 8k - 2 \xrightarrow{k=125} x = 998$$

$$9 + 9 + 8 = 26 : \text{مجموع ارقام}$$

(ریاضیات گسسته-آشنایی با نظریه اعداد؛ صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

(سوکند، روشن)

گزینه «۳»

$$(n+30, 2n-7) = d \Rightarrow \begin{cases} d | n+30 \xrightarrow{xx} d | 2n+60 \\ d | 2n-7 \xrightarrow{} d | 2n-7 \end{cases}$$

$$\begin{aligned} & \text{غیر قابل} \\ & \Rightarrow d | 67 \Rightarrow \begin{cases} d = 1 \\ d = 67 \end{cases} \end{aligned}$$

شرط وجود جواب این معادله همنهشتی به صورت زیر است:

$$(n+30, 2n-7) | 2a+1 \Rightarrow 67 | 2a+1 \Rightarrow 2a+1 \equiv 0$$

$$\Rightarrow 2a \equiv -1 + 67 = 66 \Rightarrow a \equiv 33 \Rightarrow a = 67k + 33$$

$$100 \leq 67k + 33 \leq 999$$

$$67 \leq 67k \leq 966$$

$$1 \leq k \leq 14$$

$$k : \text{تعداد } 14$$

(ریاضیات گسسته-آشنایی با نظریه اعداد؛ صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

$$\begin{aligned} & d | 19n + 8 \xrightarrow{x8} d | 152n + 64 \\ & d | 8n + 5 \xrightarrow{x19} d | 152n + 95 \end{aligned}$$

$$\xrightarrow{\text{تفاضل}} d | 31 \xrightarrow{d \neq 1} d = 31$$

$$8n + 5 \stackrel{31}{\equiv} 0 \Rightarrow 8n \stackrel{31}{\equiv} -5 \equiv -5 + 3 \times 31$$

$$\Rightarrow 8n \stackrel{31}{\equiv} 88 \xrightarrow{+8} n \stackrel{31}{\equiv} 11 \Rightarrow n = 31k + 11$$

به ازای $k = 3$ ، کوچک‌ترین عدد طبیعی سه رقمی ممکن به دست می‌آید:

$$k = 3 \Rightarrow n = 31 \times 3 + 11 = 104 \Rightarrow 5 : \text{مجموع ارقام}$$

(ریاضیات گسسته-آشنایی با نظریه اعداد؛ صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

(اصدرضا غلاح)

گزینه «۴»

می‌دانیم حاصل ضرب سه عدد صحیح متوالی، مضرب ۶ است، بنابراین داریم:

$$x^3 - x = x(x^2 - 1) = (x-1)x(x+1) = 6q \Rightarrow x^3 - x \stackrel{6}{\equiv} 0$$

$$x^3 + x + 2 \stackrel{6}{\equiv} 0 \Rightarrow (x^3 - x) + (2x + 2) \stackrel{6}{\equiv} 0$$

$$0 + 2x + 2 \stackrel{6}{\equiv} 0 \Rightarrow 2(x+1) \stackrel{6}{\equiv} 0 \xrightarrow{+2} (x+1) \stackrel{6}{\equiv} 0$$

$$x+1 \stackrel{3}{\equiv} 0 \Rightarrow x \stackrel{3}{\equiv} -1 \Rightarrow x = 3k - 1 \quad (k \in \mathbb{Z})$$

$$x = 3(33) - 1 = 98$$

$$9 + 8 = 17 : \text{مجموع ارقام}$$

(ریاضیات گسسته-آشنایی با نظریه اعداد؛ صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

(سوکند، روشن)

گزینه «۲»

اگر عددی بر ۹۹ بخش‌پذیر باشد بر ۹ و ۱۱ بخش‌پذیر است. در نتیجه:

$$a+b+c+a \stackrel{9}{\equiv} 0$$

$$2a+b \stackrel{9}{\equiv} 4 \Rightarrow \begin{cases} 2a+b = 4 \\ \text{یا} \\ 2a+b = 13 \end{cases}$$

$$abca \stackrel{11}{\equiv} a - a + c - b + a \stackrel{11}{\equiv} 0 \Rightarrow b \stackrel{11}{\equiv} 14 \stackrel{11}{\equiv} 3 \Rightarrow b = 3$$

۳) سه زیرمجموعه ۲ عضوی که تعداد اعضای این دسته برابر است با:

$$\binom{6}{2} = \frac{15 \times 6}{2!} = 15$$

بنابراین تعداد کل افرادها برابر $= 40$ است.

(آمار و احتمال - آشنایی با مبانی ریاضیات: صفحه ۲۱)

(امیرحسین ابومنوب)

گزینه «۱»

با توجه به هم‌ارزی $p \Leftrightarrow q \equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$ و قوانین گزاره‌ها

داریم:

$$\begin{aligned} (p \Leftrightarrow q) \wedge (\neg q \Rightarrow p) &\equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p) \wedge (\neg q \Rightarrow p) \\ &\equiv (\neg p \vee q) \wedge [(\neg q \vee p) \wedge (q \vee p)] \\ &\equiv (\neg p \vee q) \wedge [(\underbrace{\neg q \wedge q}_{F}) \vee p)] \\ &\equiv (\neg p \vee q) \wedge p \equiv (\underbrace{\neg p \wedge p}_{F}) \vee (q \wedge p) \\ &\equiv p \wedge q \end{aligned}$$

(آمار و احتمال - آشنایی با مبانی ریاضیات: صفحه‌های ۶ تا ۱۳)

(مریم مرسلی)

گزینه «۴»

طبق قوانین جبر مجموعه‌ها داریم:

$$\begin{aligned} M &= (A \cap B) \cup [B' \cap (A \cap B)']' \\ &= (A \cap B) \cup [B' \cap (A' \cup B')]' \\ &\quad \text{قانون جذب} \\ &= (A \cap B) \cup (B')' = \underbrace{(A \cap B)}_{\text{قانون جذب}} \cup B = B \\ N &= [A \cap (A \cup B)] - [A' \cup (A' \cap B)] \\ &\quad \text{قانون جذب} \\ &= A - A' = A \cap A = A \end{aligned}$$

بنابراین همواره داریم:

(آمار و احتمال - آشنایی با مبانی ریاضیات: صفحه‌های ۲۶ تا ۳۴)

(امیرحسین ابومنوب)

گزینه «۴»

می‌دانیم اگر $A \times B = B \times A$ و A و B دو مجموعه غیرتلهی باشند، آن‌گاه $A = B$ است.

باتوجه به این‌که عدد ۱ در مجموعه B وجود دارد، حالت‌های ممکن عبارت‌اند از:

حالت اول: $a = 1$ باشد. در این صورت داریم:

$$A = B \Rightarrow \{1, b, c, 2\} = \{3, b - 1, 2c, 1\}$$

$$b = 3 \Rightarrow \{1, 3, c, 2\} = \{3, 2, 2c, 1\}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} c = 0 \\ c = 1 \end{cases} \Rightarrow a + b + c = 4 \text{ یا } 5$$

(سوندر، روشن)

در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به ازای $x = y$ ای عضو اعداد طبیعی نمی‌توان یافت که در نامساوی صدق کند.

(آمار و احتمال - آشنایی با مبانی ریاضیات: صفحه‌های ۱۳ تا ۱۸)

آمار و احتمال

گزینه «۳»

در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به ازای $x = y$ ای عضو اعداد طبیعی نمی‌توان یافت که در نامساوی صدق کند.

(آمار و احتمال - آشنایی با مبانی ریاضیات: صفحه‌های ۱۳ تا ۱۸)

گزینه «۱»

نقیض گزاره p نادرست است، پس گزاره p و در نتیجه گزاره $p \vee (q \wedge r)$ درست است. یک ترکیب دو شرطی تنها در صورتی درست است که دو گزاره سازنده آن دارای ارزش یکسان باشند، بنابراین گزاره $\neg q \Rightarrow (\neg p \wedge r)$ باید درست باشد. از طرفی $\neg p \wedge r$ نادرست هستند، پس لزوماً $\neg q$ نیز باید نادرست باشد تا ترکیب $\neg p \wedge r$ شرطی به انتفای مقدم درست شود. حال به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

گزینه «۱»:

$$\sim (q \wedge r) \Leftrightarrow (r \Rightarrow p) \equiv \underbrace{\sim (F \wedge r)}_T \Leftrightarrow \underbrace{(r \Rightarrow T)}_T \equiv T$$

گزینه «۲»:

$$(p \Rightarrow r) \vee q \equiv \underbrace{(T \Rightarrow r)}_r \vee F \equiv r$$

گزینه «۳»:

$$(\sim r \Rightarrow q) \wedge p \equiv \underbrace{(\sim r \Rightarrow F)}_r \wedge T \equiv r$$

گزینه «۴»:

$$(r \Leftrightarrow p) \Leftrightarrow (q \Leftrightarrow r) \equiv (r \Leftrightarrow T) \Leftrightarrow (F \Leftrightarrow r)$$

$$\equiv r \Leftrightarrow \sim r \equiv F$$

(آمار و احتمال - آشنایی با مبانی ریاضیات: صفحه‌های ۶ تا ۱۲)

گزینه «۲»

حالتهای ممکن برای این افراد عبارتند از:

۱) یک زیرمجموعه ۴ عضوی و یک زیرمجموعه ۲ عضوی که تعداد اعضای

این دسته برابر است با:

۲) دو زیرمجموعه ۳ عضوی که تعداد اعضای این دسته برابر است با:

$$\frac{\binom{6}{3}}{2!} = \frac{20}{2} = 10$$

$$n(A \cup B) = n(B) + \underbrace{n(A)}_{n(A-B)} - n(A \cap B)$$

$$\Rightarrow 7 = n(A-B) + 3 + n(A-B)$$

$$\Rightarrow 2n(A-B) = 4 \Rightarrow n(A-B) = 2$$

از طرفی $A-B$ ، پس مجموعه $A-B \subseteq A$ حداقل ۲ عضو و در نتیجه حداقل ۴ زیرمجموعه دارد. چون تهی زیرمجموعه همه مجموعه‌ها است، پس مجموعه A حداقل ۳ زیرمجموعه مانند C دارد به طوری که $C \not\subseteq B$. دقت کنید که این دو عضو مجموعه A قطعاً به مجموعه B تعلق ندارند. (چون اعضای مجموعه $A-B$ هستند).

(آمار و احتمال - آشنایی با مبانی ریاضیات: صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

(هاری فولادی)

گزینه «۲» - ۴۹

می‌دانیم اگر $A \subseteq B$ باشد، آن‌گاه $A' \subseteq B'$. پس داریم:

$$A' \subseteq B' \subseteq C' \Rightarrow (C')' \subseteq (B')' \subseteq (A')'$$

$$\Rightarrow C \subseteq B \subseteq A \Rightarrow \begin{cases} B \cup C = B \\ B \cap C = C \end{cases}$$

از طرفی داریم:

$$\left. \begin{array}{l} A \subseteq A \\ B' \subseteq C' \end{array} \right\} \Rightarrow (A \cap B') \subseteq (A \cap C') \Rightarrow (A-B) \subseteq (A-C)$$

پس عبارت صورت سؤال برابر است با:

$$(A-B) \cap (A-C) = A-B$$

(آمار و احتمال - آشنایی با مبانی ریاضیات: صفحه‌های ۲۲ و ۲۵)

(غیربر غلامی)

گزینه «۲» - ۵۰

طبق قوانین جبر مجموعه‌ها داریم:

$$(A \cup B) - (B - A') = \emptyset \Rightarrow (A \cup B) - (B \cap A) = \emptyset$$

$$\Rightarrow (A \cup B) \subseteq (A \cap B)$$

از طرفی $(A \cap B) \subseteq (A \cup B)$ ، بنابراین داریم:

$$A \cup B = A \cap B \Rightarrow A = B \Rightarrow \begin{cases} A - B = B - A = \emptyset \\ A \cap B = A = B \neq \emptyset \end{cases}$$

(آمار و احتمال - آشنایی با مبانی ریاضیات: صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

توجه: به ازای $c=2$ ، دو مجموعه A و B مساوی نیستند.

حالت دوم: $b=1$ باشد. در این صورت داریم:

$$A=B \Rightarrow \{a, 1, c, 2\} = \{a+2, 0, 2c, 1\}$$

$$a=0 \Rightarrow \{0, 1, c, 2\} = \{2, 0, 2c, 1\} \Rightarrow \begin{cases} c=0 \\ c=1 \end{cases} \Rightarrow a+b+c=1 \text{ یا } 2$$

به ازای $c=0$ ، همان حالت $a=0$ به دست می‌آید که تکراری است.

حالت سوم: $c=1$ باشد. در این صورت یکی از دو حالت تکراری $b=1$

$$\begin{cases} a=1 \\ b=3 \end{cases} \text{ یا } \begin{cases} a=1 \\ b=1 \end{cases} \text{ به دست می‌آید.}$$

بنابراین ۴ مقدار متفاوت برای $a+b+c$ وجود دارد.

(آمار و احتمال - آشنایی با مبانی ریاضیات: صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

گزینه «۳» - ۴۷

دو حالت متفاوت برای این زیرمجموعه‌ها وجود دارد.

اول: شامل عدد ۸ باشد. در این صورت حاصل ضرب اعضای چنین مجموعه‌هایی قطعاً بر ۸ بخش‌پذیر است. با توجه به این که سایر اعداد طبیعی یک رقمی می‌توانند در این زیرمجموعه‌ها باشند یا نباشند، تعداد این زیرمجموعه‌ها برابر است با:

$$2^8 = 256$$

دوم: فاقد عدد ۸ باشد. در این صورت چنین زیرمجموعه‌ای حتماً باید شامل عدد ۴ باشد و از میان دو عدد ۲ و ۶ نیز حداقل یکی را داشته باشد، یعنی برای دو عدد ۲ و ۶، سه حالت متفاوت وجود دارد (یا هر دو در زیرمجموعه هستند، یا فقط ۲ عضو زیرمجموعه است و یا فقط ۶ عضو زیرمجموعه است).

هر کدام از اعداد فرد نیز می‌توانند در زیرمجموعه باشند یا نباشند، پس تعداد

$$3 \times 2^5 = 96$$

این زیرمجموعه‌ها برابر است با:

پس تعداد کل این زیرمجموعه‌ها برابر است با:

$$256 + 96 = 352$$

(آمار و احتمال - آشنایی با مبانی ریاضیات: صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

گزینه «۱» - ۴۸

تعداد زیرمجموعه‌های یک مجموعه n عضوی برابر 2^n است، پس داریم:

$$\frac{2^n(B)}{2^{n(A-B)}} = \lambda \Rightarrow 2^{n(B)-n(A-B)} = 2^3 \Rightarrow n(B)-n(A-B)=3$$

$$\Rightarrow n(B)=n(A-B)+3$$

$$\alpha = \frac{2a}{80} \times 360^\circ = \frac{22}{80} \times 360^\circ = 99^\circ \quad (\text{دسته اول})$$

(آمار و احتمال - آمار توصیفی؛ صفحه‌های ۷۶ تا ۸۲)

(غیرزاد بودای)

گزینه «۱» - ۵۴

$$CV = \frac{\sigma}{\bar{x}} \quad \text{ضریب تغییرات داده‌ها برابر است با:}$$

می‌دانیم اگر به همه داده‌ها مقدار ثابتی اضافه شود به میانگین هم همان مقدار اضافه می‌شود اما انحراف معیار تغییر نمی‌کند. پس:

$$\sigma_{\text{جدید}} = \bar{x} + 28 \quad \text{و } \sigma_{\text{قدیم}} = \bar{x} + 28$$

$$CV_{\text{قدیم}} = \frac{\sigma}{\bar{x}} = \frac{3/2}{4} = 0.75$$

$$CV_{\text{جدید}} = \frac{\sigma}{\bar{x}} = \frac{3/2}{\bar{x} + 28} = \frac{3/2}{4 + 28} = \frac{3/2}{32} = 0.09375$$

با مقایسه $CV_{\text{قدیم}}$ و $CV_{\text{جدید}}$ معلوم می‌شود که ضریب تغییرات داده‌های جدید $\frac{1}{8}$ ضریب تغییرات داده‌های اولیه می‌شود.

(آمار و احتمال - آمار توصیفی؛ صفحه‌های ۹۶ تا ۱۰۰)

(مهرداد ملوندی)

گزینه «۲» - ۵۵

اگر فرض کنیم میانگین داده‌ها $\bar{x}$ باشد، در این صورت عددی که بیشترین انحراف از $\bar{x}$ را دارد، همان عددی است که با حذف آن، میانگین داده‌ها بیشترین تغییرات را دارد. این عدد یا $\min$ داده‌ها یا $\max$ داده‌هاست. با توجه به این که ۲۷ بزرگترین داده است، طبق فرض نتیجه می‌گیریم که ۱۵ کوچک‌ترین داده خواهد بود. از آنجا که $\frac{15+27}{2} = 21$ ، پس باید میانگین داده‌ها از ۲۱ بیشتر باشد تا با حذف عدد ۱۵، بیشترین تغییرات حاصل شود، یعنی:

$$\frac{15+20+23+27+a}{5} > 21 \Rightarrow 85+a > 105 \Rightarrow a > 20$$

از طرفی $a < 27$ و همچنین داده‌ها متمایز است، پس مقادیر صحیح قابل قبول برای a عبارتند از:

(بنج مقدار) ۲۱, ۲۲, ۲۴, ۲۵, ۲۶

(آمار و احتمال - آمار توصیفی؛ صفحه‌های ۸۶ تا ۸۹ و ۱۰۱ تا ۹۱)

(سوکندر روشنی)

گزینه «۴» - ۵۶

می‌دانیم اگر داده‌ها تشکیل دنباله حسابی بدهند:

$$\text{داده آخر} + \text{داده اول} = \bar{x} \text{ میانگین}$$

$$\sigma^2 = \frac{n^2 - 1}{12} \cdot d^2 \quad \text{واریانس}$$

آمار و احتمال

گزینه «۴» - ۵۱

مجموع زوایا در نمودار دایره‌ای برابر 360° است، بنابراین:

$$\frac{9}{8}\alpha - 1^\circ + \frac{5}{4}\alpha + 5^\circ + \frac{7}{6}\alpha + 1^\circ + \frac{3}{2}\alpha - 8^\circ = 360^\circ$$

$$\Rightarrow \left(\frac{9}{8} + \frac{5}{4} + \frac{7}{6} + \frac{3}{2} \right)\alpha - 3^\circ = 360^\circ$$

$$\Rightarrow \frac{121}{24}\alpha = 363^\circ \Rightarrow \alpha = 72^\circ$$

بنابراین زوایا مطابق جدول زیر خواهد بود:

کارشناسی ارشد	مدرسک	کارشناسی دیپلم	کارشناسی کاردانی	زاویه (درجه)
	۸۰	۹۵	۸۵	۱۰۰

پس تعداد افراد دارای مدرسک کارشناسی ارشد بیشتر از سایر گروه‌ها بوده و مُدداده‌ها مربوط به این مدرسک است.

(آمار و احتمال - آمار توصیفی؛ صفحه‌های ۷۴ تا ۸۲ و ۱۱۱)

گزینه «۳» - ۵۷

ضریب تغییرات داده‌های $y_m, \dots, y_2, y_1$ برابر صفر است، پس انحراف معیار این داده‌ها صفر است و در نتیجه این داده‌ها برابر یکدیگرند. از طرف دامنه تغییرات داده‌های $x_n, \dots, x_2, x_1$ برابر صفر است، پس این داده‌ها نیز همگی برابر یکدیگرند.

فرض کنید تمام x_i ها برابر a و تمام y_i ها برابر b باشند. در این صورت اگر داده‌ها را به ترتیب صعودی مرتب کنیم، یکی از دو حالت زیر امکان‌پذیر است:

$$1) \underbrace{a, a, \dots, a}_n, \underbrace{b, b, \dots, b}_m$$

$$2) \underbrace{b, b, \dots, b}_m, \underbrace{a, a, \dots, a}_n$$

چون $m > n$ ، مُدداده‌ها در هر دو حالت برابر b است. اگر عددی فرد باشد، آن‌گاه داده وسط برابر میانه است که این داده قطعاً برابر b است. اگر $m+n$ عددی زوج باشد، میانه داده‌ها برابر میانگین دو داده وسط است که چون در این حالت تعداد داده‌های b حداقل ۲ واحد بیشتر از داده‌های a است، پس هر دو داده وسط و در نتیجه میانه برابر b است. بنابراین اختلاف مُدداده و میانه همواره برابر صفر است.

(آمار و احتمال - آمار توصیفی؛ صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۱)

(سوکندر روشنی)

گزینه «۳» - ۵۲

$$\frac{45^\circ}{360^\circ} = \frac{A}{80} \Rightarrow A = 10 \Rightarrow x - 2 = 10 \Rightarrow x = 12$$

مجموع فراوانی‌ها $= 2a + 15 + 10 + 3a = 80 \Rightarrow 5a = 55 \Rightarrow a = 11$

دقت کنید که میانگین ۳ داده ۱۰، ۱۳ و ۱۳، برابر ۱۲ است و با حذف این داده‌ها، میانگین کل داده‌ها تغییری نمی‌کند.

(آمار و احتمال - آمار توصیفی؛ صفحه‌های ۸۶ تا ۹۳ و ۹۶)

(مهدی‌زاده ملوندی)

گزینه «۲» - ۵۹

ابتدا میانگین محیط مریع‌ها را برابر ۲۶ واحد قرار می‌دهیم:

$$\frac{4 \times 3 + 4a + 4(a+2) + 4 \times 10}{4} = 26$$

$$\Rightarrow 3 + (2a + 2) + 10 = 26 \Rightarrow a = \frac{11}{2}$$

میانگین مساحت‌ها برابر است با:

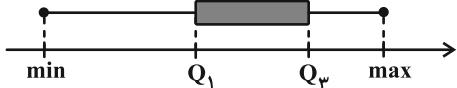
$$\frac{3^2 + (\frac{11}{2})^2 + (\frac{11}{2} + 2)^2 + 10^2}{4} = \frac{9 + \frac{121}{4} + \frac{225}{4} + 100}{4} = \frac{782}{16}$$

با توجه به $\frac{100}{16} = 6.25$ نتیجه می‌گیریم که میانگین مساحت مریع‌ها از ۵۰ واحد مریع، به اندازه $\frac{9}{16} = 0.5625$ کمتر است.

(آمار و احتمال - آمار توصیفی؛ صفحه‌های ۸۶ تا ۹۳)

(فرزند بیوادی)

گزینه «۳» - ۶۰

می‌دانیم منظور از دامنه میان چارکی همان اختلاف Q_3 از Q_1 است (یعنی طول جعبه مستطیلی) که آن را با IQR نشان می‌دهند.

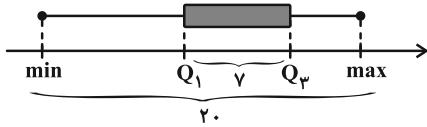
$$IQR = Q_3 - Q_1 = 7$$

همچنین می‌دانیم دامنه تغییرات داده‌ها، اختلاف max از min می‌باشد.

$$R = \text{max} - \text{min} = 20$$

یعنی:

پس شکل زیر را خواهیم داشت:

بنابراین مجموع طول دنباله‌های چپ و راست برابر است با:

اگر طول دنباله سمت راست را x در نظر بگیریم، طول دنباله چپ، $3x$ می‌شود. پس:

$$3x + x = 13 \Rightarrow 4x = 13 \Rightarrow x = \frac{13}{4} = 3.25$$

(آمار و احتمال - آمار توصیفی؛ صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۵)

$$4, 7, 10, \dots, 121 \Rightarrow n = \frac{121-4}{3} + 1 = 40$$

$$\sigma^2 = \frac{40^2 - 1}{12} \times 9 = 1199 / 25$$

$$\bar{x} = \frac{4 + 121}{2} = 62.5$$

$$\Rightarrow 1199 / 25 - 62.5 / 5 = 1136 / 25$$

(آمار و احتمال - آمار توصیفی؛ صفحه‌های ۸۶ تا ۹۳ و ۹۶)

(سوکندر، روشنی)

گزینه «۲» - ۵۷

در ۱۳ داده آماری، میانه، داده هفتم بوده و چارک‌های اول و سوم به صورت زیر به دست می‌آیند:

$$Q_1 = \frac{x_3 + x_4}{2}$$

$$Q_3 = \frac{x_{10} + x_{11}}{2}$$

در نتیجه نمودار جعبه‌ای به صورت زیر رسم می‌شود:

$$x_1, x_2, x_3, \boxed{x_4, x_5, x_6, x_7, x_8, x_9, x_{10}}, x_{11}, x_{12}, x_{13}$$

↓

Mیانه $Q_2 = x_7$

$$\bar{x} = \frac{3 \times \frac{7}{3} + 7 \times 5 + 3\bar{x}'}{13} \quad \text{میانگین کل}$$

$$\Rightarrow 13\bar{x} = 42 + 2\bar{x}' \xrightarrow{\bar{x}'=2\bar{x}} 13\bar{x} = 42 + 6\bar{x}$$

$$\Rightarrow 7\bar{x} = 42 \Rightarrow \bar{x} = 6$$

$$6 \times 13 = 78 \quad \text{: مجموع کل داده‌ها}$$

(آمار و احتمال - آمار توصیفی؛ صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

(سوکندر، روشنی)

گزینه «۱» - ۵۸

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^{20} (x_i - \bar{x})^2}{20} \Rightarrow (2\sqrt{2})^2 = \frac{\sum_{i=1}^{20} (x_i - \bar{x})^2}{20}$$

$$\Rightarrow \sum_{i=1}^{20} (x_i - \bar{x})^2 = 160$$

$$\sum_{i=1}^{17} (x_i - \bar{x})^2$$

$$= 160 - [(13-12)^2 + (13-12)^2 + (10-12)^2] = 154$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{154}{17} = 9.06$$

پ) اگر اثر نیروهای وارد بر متحرک متوازن شوند، برایند نیروهای وارد بر آن برابر صفر می‌شود و مطابق قانون اول نیوتون حرکت جسم با سرعت ثابت است (درست).

ت) اگر بزرگی نیروی خالص وارد بر متحرک کاهش یابد، بزرگی شتاب آن نیز کاهش می‌یابد در صورتی که حرکت متحرک تند شونده باشد و با کاهش بزرگی نیروی خالص وارد بر متحرک جهت آن تغییر نکند، در این صورت تندی متحرک افزایش می‌یابد. (نادرست)

ث) این گزاره زمانی صحیح است که بردار نیروی خالص و بردار سرعت هم جهت باشند. در این صورت حرکت تند شونده است و با عکس شدن جهت نیروی خالص نوع حرکت کندشونده می‌شود. اما اگر در ابتدا بردار نیروی خالص و بردار سرعت خلاف جهت باشند، در این صورت با عکس شدن جهت نیروی خالص، نوع حرکت تند شونده شده و تندی متحرک افزایش می‌یابد. (نادرست)

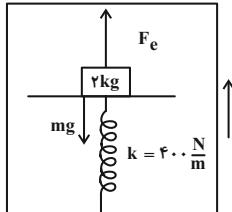
(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

(ممدمپوار سوپرپین)

«۶۴ گزینه ۱»

نیروهای وارد بر جسم را مشخص می‌کنیم. چون حرکت جسم شتاب دار است،

از قانون دوم نیوتون استفاده می‌کنیم:

$$F_{Net} = ma \rightarrow F_e - mg = ma$$

$$\frac{g = 10 \frac{N}{kg}, m = 2kg}{a = 2 \frac{m}{s^2}} \rightarrow F_e - 20 = 2 \times 2 \rightarrow F_e = 24N$$

$$F_e = kx$$

$$\frac{F_e = 24N, k = 400 \frac{N}{m}}{24 = 400 \times \Delta x}$$

$$\Rightarrow x = \frac{6}{100} m = 6cm$$

(امیرحسین برادران)

فیزیک ۳

«۶۱ گزینه ۳»

نیرویی که از طرف شخص به جعبه وارد می‌شود، به سمت غرب است و نیرویی که از طرف زمین به جعبه وارد می‌شود به سمت پایین است. بنابراین مطابق قانون سوم نیوتون واکنش این دو نیرو از طرف جعبه به شخص در جهت شرق و از طرف جعبه به زمین به سمت بالا است.

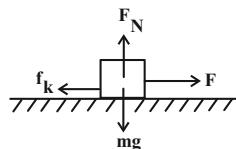
(فیزیک ۳ - صفحه ۳۳)

«۶۲ گزینه ۲»

در ابتدا با توجه به نیروی اصطکاک ایستایی، بررسی می‌کنیم که آیا جعبه شروع به حرکت می‌کند یا خیر.

$$f_{s,max} = \mu_s F_N \frac{F_N = mg, \mu_s = 0.5}{m = 20kg, g = 10 \frac{m}{s^2}} \rightarrow f_{s,max} = 100N$$

با توجه به این که فرد با نیروی ۱۴۰N جعبه را می‌کشد و حداقل نیروی اصطکاک ایستایی ۱۰۰N است، پس جسم شروع به حرکت می‌کند (از اینجا به بعد نیروی اصطکاک جنبشی داریم)

$$f_k = \mu_k F_N \frac{F_N = mg, \mu_k = 0.4}{m = 20kg, g = 10 \frac{m}{s^2}} \rightarrow f_k = (0.4)(20)(10) = 80N$$

$$F_{net,x} = F - f_k = ma \frac{F = 140N, f_k = 80N}{m = 20kg} \rightarrow 140 - 80 = 20a$$

$$\Rightarrow a = 3 \frac{m}{s^2}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۳۰ تا ۳۳)

«۶۳ گزینه ۲»

گزاره‌های الف، ب و ب درست و گزاره‌های ت و ث نادرست‌اند. بررسی گزاره‌ها:

الف) با توجه به قانون دوم نیوتون بزرگ نیروی خالص وارد بر متحرک با بزرگی شتاب حرکت متناسب است. بنابراین با افزایش بزرگی نیروی خالص، بزرگی شتاب جسم افزایش می‌یابد و بالعکس. (درست)

ب) با توجه به رابطه $\vec{a} = \frac{\vec{\Delta v}}{\Delta t}$ ، در حرکت با شتاب ثابت، بردار تغییرات

سرعت با بردار شتاب هم‌جهت است. از طرفی چون طبق قانون دوم نیوتون

$$\vec{F}_{net} = m\vec{a}$$

بردار تغییرات سرعت هم جهت است (درست).

چون نخ بدون جرم است بنابراین نیروی کشش نخ در سراسر طول آن یکسان است. از طرفی نیروی وارد بر نخ همواره درجهٔی است که نخ در حال کشش باشد.

عکس العمل نیروی وارد بر نخ از طرف سقف، نیرویی است که نخ به سقف به طرف پایین وارد می‌کند.

$$\vec{F}_1 = (-2N) \hat{j}$$

عکس العمل نیرویی که از طرف فنر به جسم وارد می‌شود، نیرویی است که از

$$\vec{F}_2 = (-18N) \hat{j}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۳۰ تا ۳۶)

(ممدرپوار سورپهن)

گزینه «۳»

با توجه به این که جهت شتاب گفته نشده بنابراین هر دو حالت (رو به بالا یا رو به پایین) را در نظر می‌گیریم.
بررسی موارد:

الف) نادرست؛ زیرا عدد ترازو ممکن است $160N$ بیشتر یا $160N$ کمتر از وزن شخص باشد.

$$F_N = m(g \pm a) \Rightarrow F_N = mg \pm ma$$

$$\Rightarrow F_N - mg = \pm ma = \pm 80(2) = \pm 160N$$

ب) درست؛ با توجه به مقدار شتاب، در هر ثانیه مقدار تنیدی $\frac{m}{s}$ کم یا زیاد می‌شود (تفییر می‌کند).

پ) نادرست؛ زیرا اگر جهت شتاب رو به بالا باشد، کابل آسانسور مقدار بیشتری از وزن اتاق آسانسور و اجسام داخل آن را تحمل می‌کند.
ت) درست؛ اگر جهت شتاب رو به بالا باشد، نیروسنجه $24N$ را نشان می‌دهد و اگر جهت شتاب رو به پایین باشد، نیروسنجه $16N$ را نشان می‌دهد. پس در هر صورت، $4N$ با وزن جسم ($mg = 20N$) مقاومت دارد.

$$F = m(g + a) \xrightarrow{m=2kg} \vec{a} \xrightarrow{a=\frac{m}{s^2}, g=10\frac{m}{s^2}} \text{نیروسنجه} \quad \text{رو به بالا}$$

$$F = 2 \times (10 + 2) = 24N \quad \text{نیروسنجه}$$

$$F = m(g - a) \xrightarrow{m=2kg} \vec{a} \xrightarrow{a=\frac{m}{s^2}, g=10\frac{m}{s^2}} \text{نیروسنجه} \quad \text{رو به پایین}$$

$$F = 2 \times (10 - 2) = 16N \quad \text{نیروسنجه}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۳۰ تا ۳۶)

(ممدرپوار سورپهن)

گزینه «۴»

نیروی مقاومت هوا، در خلاف جهت حرکت گویهای داریم.

با توجه به جهت حرکت گویهای داریم:

(چون گویهای مشابه و تنیدی یکسان دارند، بزرگی نیروی F_D برای هر دو یکسان است).

پس طول فنر $6cm$ کاهش می‌باید:

$$L_2 - L_1 = -6 \xrightarrow{L_1 = 30cm} L_2 = 30 - 6$$

$$L_2 = 24cm$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۳۰ تا ۳۶)

گزینه «۲»

با توجه به این که گفته شده جسم در حالت تعادل است، داریم:

$$\vec{F}_{net} = \vec{F}_1 + \vec{F}_2 + \vec{F}_3 = 0 \Rightarrow \vec{F}_1 + \vec{F}_2 = -\vec{F}_3 \quad (1)$$

$$\vec{F}'_{net} = \vec{F}'_1 + \vec{F}'_2 + \vec{F}'_3 = ma \xrightarrow{\vec{F}'_1 = -\frac{1}{3}\vec{F}_1} \vec{F}'_3 = -\frac{1}{3}\vec{F}_3$$

$$\vec{F}'_{net} = -\frac{1}{3}\vec{F}_1 - \frac{1}{3}\vec{F}_3 + \vec{F}_3 = ma$$

$$-\frac{1}{3}(\vec{F}_1 + \vec{F}_3) + \vec{F}_3 = ma \xrightarrow{(1)} -\frac{1}{3}(-\vec{F}_2) + \vec{F}_3 = ma$$

$$\frac{1}{3}\vec{F}_2 + \vec{F}_3 = ma \Rightarrow \frac{4\vec{F}_2}{3} = ma \xrightarrow{F_2 = 12N} \vec{F}_2 = \frac{3ma}{4}$$

$$F'_{net} = \frac{4}{3} \times 12 = 16N$$

$$F'_{net} = ma \xrightarrow{\frac{m=2kg}{F'_{net}=16N}} 16 = 2 \times a \Rightarrow a = \lambda \frac{m}{s^2}$$

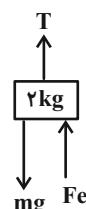
سرعت جسم پس از ۵ ثانیه برابر است با:

$$a = \lambda \frac{m}{s^2}, t = 5s \xrightarrow{v = at + v_0} v = \lambda \times 5 = 40 \frac{m}{s}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۳۰ تا ۳۶)

گزینه «۲»

چون فنر فشرده شده است، نیرویی که از طرف فنر به جسم وارد می‌شود به سمت بالا است. با مشخص کردن جهت نیروهای وارد بر جسم، نیروی کشش نخ را به دست می‌آوریم.

$$T + F_e = mg \xrightarrow{F_e = k|\Delta l|} T + k\Delta l = mg$$

$$k = 300 \frac{N}{m}, |\Delta l| = 40 - 34 = 6cm = 0.06m \xrightarrow{g = 10 \frac{N}{kg}, m = 2kg} T = 20 - 18 = 2N$$

$$F_{net_y} = 0 \Rightarrow F_\gamma = f_{s,max} + mg$$

$$\frac{g=10 \frac{N}{kg}}{F_\gamma = 75N, m=15kg} \Rightarrow 75 = f_{s,max} + (1/10)(15)$$

$$\Rightarrow f_{s,max} = 60N$$

در حالت دوم که نیروی F_γ حذف می‌شود، چون $mg > f_{s,max}$ است. جسم با شتاب ثابت به سمت پایین شروع به حرکت می‌کند. در این حالت اصطکاک از نوع جنبشی است ($f_k < f_{s,max}$). بنابراین نیروی سطح وارد بر جسم کاهش می‌یابد، زیرا:

$$R_1 = \sqrt{f_{s,max}^2 + F_\gamma^2}$$

$$R_\gamma = \sqrt{f_k^2 + F_\gamma^2}$$

$$\frac{f_{s,max} > f_k}{\mu_s > \mu_k} \Rightarrow R_1 > R_\gamma$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۳۰ تا ۳۷)

(شیلا شیرازی)

گزینه «۳»

چون جسم با سرعت ثابت در حال حرکت است، مطابق قانون اول نیوتون برایند نیروهای وارد بر آن صفر است. با نوشتن برآیند نیروهای وارد بر جسم در دو راستای X و Y داریم:

(در اینجا طبق قانون سوم نیوتون اندازه نیروی $\vec{F}$ با اندازه نیروی کشسانی $\vec{F}_e$ برابر است).

$$F_{net_y} = 0 \Rightarrow F_N = mg \frac{m=\delta kg}{g=10 \frac{N}{kg}} \Rightarrow F_N = 50N$$

$$F_{net_x} = 0 \Rightarrow F_e - f_k = 0 \Rightarrow F_e = f_k$$

$$kx = \mu_k F_N \rightarrow k = \frac{\mu_k F_N}{x} = \frac{\mu_k = 0.2, F_N = 50N}{x = 5cm} \rightarrow k = \frac{0.2 \times 50}{5} = 2 \frac{N}{cm}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۳۰ تا ۳۷)

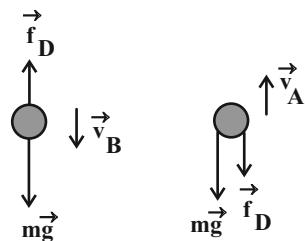
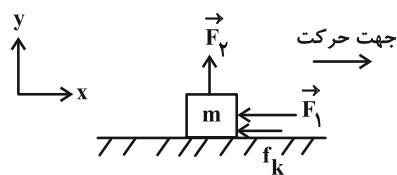
(امیرحسین برادران)

گزینه «۴»

چون جسم با تندی ثابت روی خط راست در حال حرکت است، برایند نیروهای وارد بر آن برابر صفر می‌باشد.

$$F_{net_x} = 0 \Rightarrow F_\gamma = \mu_k F_N \frac{F_N = F_\gamma + mg}{F_\gamma = F_\gamma, mg = W} \Rightarrow F_\gamma = \mu_k (F_\gamma + w)$$

$$F_\gamma = 0 / \frac{4}{6} (F_\gamma + W) \Rightarrow F_\gamma = \frac{0 / 4}{0 / 6} W = \frac{2}{3} W$$

$$F_{net} = ma \xrightarrow{m_A = m_B} \frac{F_{netB}}{F_{netA}} = \frac{a_B}{a_A} = \frac{2}{3}$$

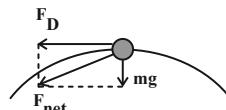
$$\Rightarrow \frac{mg - f_D}{mg + f_D} = \frac{2}{3} \Rightarrow 3mg - 3f_D = 2mg + 2f_D$$

$$\Rightarrow mg = 5f_D \Rightarrow f_D = \frac{1}{5}mg$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۳۲ تا ۳۷)

گزینه «۴»

در نقطه اوج به گلوله دو نیروی وزن و مقاومت هوا وارد می‌شود. برایند این نیروها F_{net} است. چون در نقطه اوج، جهت سرعت جسم، افقی است، جهت نیروی مقاومت هوا نیز، افقی است.

$$F_{net} = ma = 2 \times 13 = 26N$$

$$mg = 2 \times 10 = 20N$$

$$F_{net} = \sqrt{(F_D)^2 + (mg)^2}$$

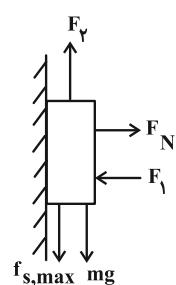
$$F_\gamma = F_D + mg \xrightarrow{F_{net} = 26N, m = 2kg, g = 10 \frac{N}{kg}}$$

$$F_D = \sqrt{26^2 - 20^2} = \sqrt{276} N = 2\sqrt{69} N$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۳۲ تا ۳۷)

گزینه «۴»

چون جسم در آستانه حرکت به سمت بالا است، بنابراین نیروی اصطکاک از نوع ایستایی بیشینه و به سمت پایین است. در این حالت برایند نیروهای وارد بر جسم برابر صفر است.

$$F_{net\downarrow} = ma \Rightarrow -mg - f_D = ma_1$$

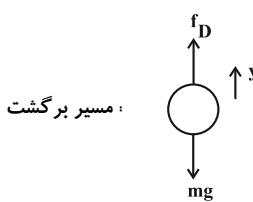
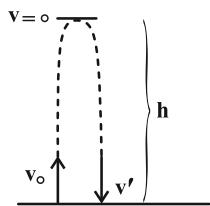
$$\frac{m=0.2\text{kg}}{g=10\frac{\text{N}}{\text{kg}}} \rightarrow -(0/2)(10) - f_D = (0/2)(-15)$$

$$\Rightarrow f_D = 15\text{N}$$

با استفاده از معادله سرعت- جابه جایی در حرکت با شتاب ثابت و در راستای قائم می‌توان نوشت:

$$v' - v_0 = 2a_1 \Delta y_1 \quad \frac{v=0, v_0=30\frac{\text{m}}{\text{s}}}{a_1=-15\frac{\text{m}}{\text{s}^2}, \Delta y_1=h}$$

$$0 - 30 = 2(-15)h \Rightarrow h = 2\text{m}$$

$$F_{net\uparrow} = ma_\uparrow \Rightarrow f_D - mg = ma_\uparrow$$

$$\frac{f_D=1\text{N}, m=0.2\text{kg}}{g=10\frac{\text{N}}{\text{kg}}} \rightarrow 1 - (0/2)(10) = 0/2a_\uparrow$$

$$\Rightarrow a_\uparrow = -5\frac{\text{m}}{\text{s}^2}$$

و در نهایت با استفاده از معادله سرعت- جابه جایی در حرکت با شتاب ثابت

و در راستای قائم داریم:

$$v'^\uparrow - v^\uparrow = 2a_\uparrow \Delta y_\uparrow \quad \frac{v^\uparrow=0, a_\uparrow=-5\frac{\text{m}}{\text{s}^2}}{\Delta y_\uparrow=-h=-2\text{m}} \rightarrow v'^\uparrow = 2(-5)(-2) = 20\text{m/s}$$

$$\Rightarrow |v'| = 20\sqrt{3}\frac{\text{m}}{\text{s}}$$

(فیزیک ۳ - صفحه های ۱۸ و ۲۰ تا ۲۷)

(کامران ابراهیمی)

گزینه ۱

-۷۵

در بازه زمانی (۰،۴) ثانیه، نیروی عمودی سطح ($F_N = 720\text{N}$) از وزن شخص ($mg = 60\text{N}$) بیشتر است پس آسانسور در این بازه زمانی تندد شونده رویه بالا در حرکت است و داریم:

$$F_{N\downarrow} - mg = ma_1 \rightarrow 720 - 60 = 60a_1 \rightarrow a_1 = 2\frac{\text{m}}{\text{s}^2}$$

وقتی جهت نیروهای F_1 و F_Y عوض شود، حرکت جسم شتاب دار می‌شود. با نوشتن قانون دوم نیوتون در این حالت داریم:

$$F_{net} = ma \Rightarrow -F_1 - f'_k = ma \frac{F_k = \mu_k F_N'}{F_N = W - F_Y} \rightarrow F_1 - \mu_k (W - F_Y) = ma$$

$$\frac{F_Y = F = \frac{2}{3}W}{\mu_k = 1/4} \rightarrow -\frac{2W}{3} - 0/4(W - \frac{2}{3}W) = ma$$

$$W\left(-\frac{2}{3} - \frac{2}{5} + \frac{4}{15}\right) = ma \Rightarrow mg\left(\frac{-10 - 6 + 4}{15}\right) = ma$$

$$\Rightarrow a = -12\frac{\text{m}}{\text{s}^2} = -4\frac{\text{m}}{\text{s}^2} \rightarrow a = -4\frac{\text{m}}{\text{s}^2}$$

در ابتدا جسم به سمت راست در حال حرکت است. بنابراین با نوشتن معادله سرعت- زمان داریم:

$$\frac{a = -4\frac{\text{m}}{\text{s}^2}}{v = at + v_0} \rightarrow v = -4t + 20 \rightarrow v = 4\frac{\text{m}}{\text{s}}$$

(فیزیک ۳ - صفحه های ۲۰ تا ۲۷)

گزینه ۴

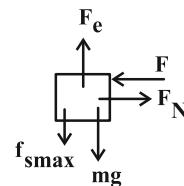
-۷۶

ابتدا نیروی کشسانی فنر را بدست می‌آوریم:

$$F_e = kx \Rightarrow F_e = 2 \times 10^3 \times (0/36 - 0/32) = 2 \times 10^3 \times 0/04 = 80\text{N}$$

برای اینکه با حداقل نیروی F وزنه در حال تعادل باشد، باید در آستانه

لغزش به سمت بالا قرار بگیرد، لذا می‌توان نوشت:

$$F_{net_y} = 0 \rightarrow F_e = mg + f_{s,max} \frac{F_e = 80\text{N}}{m = 8\text{kg}, g = 10\frac{\text{m}}{\text{s}^2}} \rightarrow$$

$$80 = (8 \times 10) + f_{s,max} \Rightarrow f_{s,max} = 80\text{N} \quad (1)$$

$$F_{net_x} = 0 \rightarrow F = F_N \quad (2)$$

$$f_{s,max} = \mu_S F_N \frac{(1)}{\mu_S = 1/8} \rightarrow 80 = 1/8 \times F_N \rightarrow F_N = 25\text{N} \rightarrow F = 25\text{N}$$

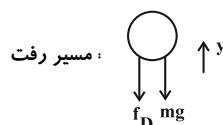
(فیزیک ۳ - صفحه های ۲۰ تا ۲۷)

گزینه ۱

-۷۷

(مبین نویان)

با توجه به نمودار شتاب- زمان و با فرض جهت مثبت حرکت به سمت بالا داریم:

اگر جهت رو به پایین را جهت مثبت محور y در نظر بگیریم، داریم:

$$\Delta y = v \Delta t \xrightarrow{v=5 \frac{m}{s}, \Delta t=6s} \Delta y = 5(6) = 30m$$

در لحظه $t = 6s$ ، با افزایش 10 نیوتونی نیروی F ، اندازه نیروی اصطکاکی

افزایش می‌یابد. پس:

$$F'_{\text{netx}} = 0 \Rightarrow F' = F'_N = 6N$$

$$f'_k = \mu_k F'_N \xrightarrow{F'_N = 6N} f'_k = (0.4)(6) = 2.4N$$

$$F_{\text{nety}} = ma \Rightarrow mg - f'_k = ma \xrightarrow{m=2kg, f'_k=2.4N, g=10 \frac{N}{kg}} a = -2 \frac{m}{s^2}$$

$$20 - 2.4 = 2a \Rightarrow a = -2 \frac{m}{s^2}$$

با استفاده از معادله سرعت- جابه‌جایی در حرکت با شتاب ثابت، جابه‌جایی

جسم تا لحظه توقف را به دست می‌آوریم:

$$v^2 - v_0^2 = 2a \Delta y' \xrightarrow{v=0, v_0=5 \frac{m}{s}, a=-2 \frac{m}{s^2}} 0 - 25 = 2(-2)\Delta y'$$

$$\Rightarrow \Delta y' = 6.25m$$

پس کل مسافت طی شده متحرک از لحظه شروع حرکت تا توقف برابر است با:

$$L = \Delta y + \Delta y' = 30 + 6.25 = 36.25m$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۳۰ تا ۳۶)

(امیرحسین برادران)

«گزینه ۱» - ۷۷

در لحظه‌ای که نیروی مقاومت هوا با وزن چترباز برابر می‌شود، چترباز با

$$f_D = \delta v^2 \xrightarrow{\text{حدی}} W = \text{تندی ادامه می‌دهد.}$$

در لحظه‌ای که تندی چترباز 3 برابر تندی حدی آن است، نیروی مقاومت هوا

را برحسب وزن چترباز به دست می‌آوریم:

$$f_D = \delta v^2 \Rightarrow \frac{f_D}{f'_D} = \left(\frac{v}{v'}\right)^2 \xrightarrow{\substack{v=v \\ \text{حدی} \\ v'=3v}} f_D = W$$

$$\frac{W}{f'_D} = \left(\frac{v}{3v}\right)^2 \Rightarrow f'_D = 9W$$

در بازه زمانی $(4, 8)$ ثانیه $F_N = mg$ بوده و آسانسور با سرعت ثابت v بالا

می‌رود:

$$v = v_0 + a_1 t \xrightarrow{t=4s, v=0} v = 0 + (2)(4) \rightarrow v = 8 \frac{m}{s}$$

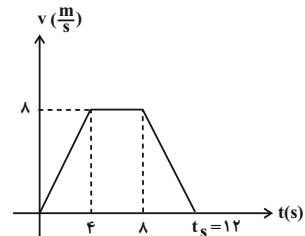
از لحظه $t = 8s$ به بعد، $mg < F_N$ بوده و حرکت آسانسور کند شونده

رو به بالا است تا متوقف شود و داریم:

$$F_N - mg = ma_2 \rightarrow 8 - 6 = 6 \cdot a_2 \rightarrow a_2 = -2 \left(\frac{m}{s^2}\right)$$

با اطلاعات فوق نمودار سرعت - زمان حرکت آسانسور را درسم می‌کنیم.

داریم:

با توجه به اینکه از $t = 8s$ به بعد شیب نمودار -2 می‌باشد، پس $t_s = 12s$ خواهد بود یعنی آسانسور $12s$ پس از شروع حرکت متوقف می‌شود مسافت طی شده توسط آسانسور در این مدت نیز برابر سطح زیر نمودار سرعت - زمان است:

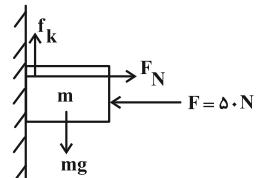
$$L = S_{V-t} = \frac{(4+12) \times 8}{2} = [L = 64(m)]$$

(خیزیک ۳ - صفحه‌های ۳۰ تا ۳۶)

- ۷۶ «گزینه ۱»

در بازه زمانی صفر تا $6s$ ، حرکت جسم با سرعت ثابت به طرف پایین است.

بنابراین مطابق با قانون اول نیوتون، برایند نیروهای وارد بر جسم صفر است.

$$F_{\text{netx}} = 0 \Rightarrow F = F_N = 5N$$

$$F_{\text{nety}} = 0 \Rightarrow mg = f_k = \mu_k F_N$$

$$\frac{m=2kg, g=10 \frac{N}{kg}}{F_N=5N} \Rightarrow 2 = \mu_k (5) \Rightarrow \mu_k = 0.4$$

$$\tan\theta = \frac{F_N}{f_s} \Rightarrow \tan\theta = \frac{F_N}{F'_N} \xrightarrow{F_N = mg} \tan\theta = \frac{mg}{F'_N}$$

$$\tan\theta = \frac{180}{F'_N} \Rightarrow F'_N = \frac{180}{\tan\theta}$$

برای معادله $\tan\theta$ داریم:

$$11^2 = 9^2 + x^2 \Rightarrow x = \sqrt{40} = 2\sqrt{10} \text{ m}$$

$$\tan\theta = \frac{9}{x} = \frac{9}{2\sqrt{10}}$$

$$F'_N = \frac{180}{\tan\theta} = \frac{180 \times 2\sqrt{10}}{9} = 40\sqrt{10} \text{ N}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۳۰ تا ۳۷)

(کنکور فارج ریاضی - ۱۴۰۲)

گزینه «۴» -۸۰

حرکت جسم شامل دو مرحله است. در مرحله اول، حرکت تندشونده است و دو نیروی F و f_k در راستای حرکت به جسم وارد می‌شوند. در مرحله دوم حرکت کندشونده است و تنها نیروی اصطکاک در خلاف جهت حرکت به جسم وارد می‌شود. با توجه به اینکه جسم از حال سکون شروع به حرکت کرده است با نوشتن رابطه سرعت - جایه‌جایی در حرکت با شتاب ثابت،

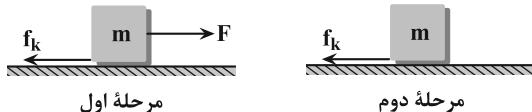
نسبت اندازه شتاب دو مرحله را به دست می‌آوریم:

$$v^2 - v_0^2 = 2a_1 \Delta x_1 \quad (*)$$

$$v^2 - v_0^2 = 2a_2 \Delta x_2 \xrightarrow{\Delta x_2 = 4\Delta x_1} -v^2 = 8a_2 \Delta x_1 \quad (**)$$

$$(*) , (**) \Rightarrow \frac{|a_2|}{|a_1|} = \frac{1}{4} \quad (I)$$

اکنون با نوشتن قانون دوم نیوتون برای جسم در دو مرحله داریم:

$$\begin{cases} F - f_k = m|a_1| \\ f_k = m|a_2| \end{cases} \xrightarrow{(I)} \frac{F - f_k}{f_k} = 4 \Rightarrow F = 5f_k$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۳۰ تا ۳۷)

با نوشتن قانون دوم نیوتون برای چتر باز در این لحظه داریم: (با در نظر گرفتن جهت مثبت به سمت پایین)

$$F_{net,y} = W - f'_D = ma \xrightarrow{f'_D = W} ma = W - W = -W$$

$$\Rightarrow a = \frac{-W}{m} \xrightarrow{W=mg} a = -\frac{mg}{m} = -g = -9.8 \text{ m/s}^2$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۳۰ تا ۳۷)

(امیرحسین براذران)

گزینه «۲» -۷۸

فتر نسبت به طول عادی آن فشرده شده است بنابراین نیرویی که فتر به شخص وارد می‌کند به سمت پایین است با توجه به جهت شتاب و نوشتن قانون دوم نیوتون برای شخص داریم:

$$F_{net} = ma \Rightarrow$$

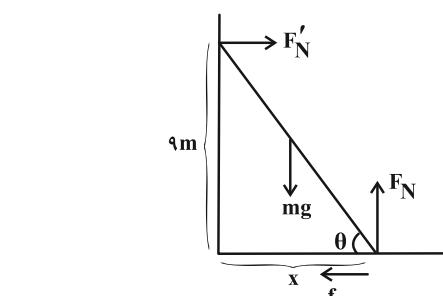
$$mg + F_e - F_N = ma \xrightarrow{|x|=45-20=25 \text{ cm}, k=60 \frac{\text{N}}{\text{m}}, g=10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}, m=7 \text{ kg}, F_e=k|x|, a=\frac{m}{s^2}} mg + 60 \times 25 \times 60 = 7 \times 25 \Rightarrow F_N = 710 \text{ N}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۳۰ تا ۳۷)

(امیرحسین براذران)

گزینه «۳» -۷۹

نیروهای وارد بر نردهبان را رسم می‌کنیم. نیروی سطح افقی وارد بر نردهبان برایند نیروی اصطکاک و نیروی عمودی سطح است.

$$\Rightarrow \tan\theta = \frac{F_N}{f_s}$$

چون نردهبان در حال تعادل است برایند نیروهای وارد بر آن در راستای قائم و افقی برابر صفر است.

$$\Delta\theta = \theta_2 - \theta_1 - \frac{\Delta\theta = 60^\circ C}{\theta_1 = 10^\circ C} \Rightarrow \theta_2 = \theta_1 + 60^\circ C \Rightarrow \theta_2 = 70^\circ C$$

(فیزیک ۱ - صفحه‌های ۸۷ تا ۹۵)

(کامران ابراهیمی)

گزینه «۲» - ۸۴

شرط آن که با افزایش دمای مجموعه و انبساط ظرف و مایع، مایع از ظرف بیرون نریزد آن است که $v_2 \geq v_1$ باشد پس می‌توان نوشت:

$$v_1(1 + \alpha_{\text{ظرف}}\Delta\theta) \geq v_2(1 + \beta_{\text{مایع}}\Delta\theta)$$

$$\frac{v_1 = 100 \text{ cm}^3, \beta_{\text{مایع}} = 0.1 \text{ K}^{-1}}{v_2 = 80 \text{ cm}^3, \Delta\theta = 50 \text{ K}}$$

$$100(1 + 150\alpha) \geq 80(1 + 0.1 \times 50)$$

$$\Rightarrow 1 + 150\alpha \geq 1 + 2 \Rightarrow \alpha_{\text{ظرف}} \geq \frac{1}{150}$$

$$\Rightarrow \alpha_{\text{ظرف min}} = \frac{1}{150} \text{ K}^{-1}$$

(فیزیک ۱ - صفحه‌های ۸۷ تا ۹۵)

(پدرام قلعه‌شاخان)

گزینه «۴» - ۸۵

ابتدا تغییرات دما را بر حسب سلسیوس به دست می‌آوریم:

$$\Delta F = \frac{9}{5} \Delta\theta = \frac{9}{5} \Delta T \xrightarrow{\Delta F = 36^\circ} \Delta\theta_1 = 20^\circ C, \Delta\theta_2 = \Delta T_2 = 12^\circ C$$

$$Q = m_1 c_1 \Delta\theta_1 = m_2 c_2 \Delta\theta_2$$

$$\frac{m_1 = 3 \text{ kg}, \Delta\theta_1 = 20^\circ C}{m_2 = 2 \text{ kg}, \Delta\theta_2 = 12^\circ C} \xrightarrow{(3)(20)c_1 = (2)(12)c_2} c_2 = \frac{5}{2} c_1$$

$$2Q = m_1 c_1 \Delta\theta + m_2 c_2 \Delta\theta \xrightarrow{m_1 = 3 \text{ kg}, m_2 = 2 \text{ kg}} Q = (m_1 c_1)(20), c_2 = \frac{5}{2} c_1$$

$$(2)(3)(20)c_1 = 3c_1 \Delta\theta + 2 \times \frac{5}{2} c_1 \Delta\theta \Rightarrow 120 = (3 + 5)\Delta\theta$$

$$\Rightarrow \Delta\theta = 15^\circ C \Rightarrow \Delta\theta = \theta_2 - \theta_1 - \frac{\theta_1 = 10^\circ C}{\Delta\theta = 15^\circ C} \Rightarrow \theta_2 = 25^\circ C$$

$$F = \frac{9}{5} \theta + 32 \xrightarrow{\theta = 25^\circ C} F = \left(\frac{9}{5}\right)25 + 32 = 77^\circ F$$

(فیزیک ۱ - صفحه‌های ۹۶ تا ۹۹)

(مبتنی تکوئیان)

گزینه «۱» - ۸۶

براساس قانون پائیستگی انرژی، جمع جبری گرمایهای مبادله شده در حالت تعادل گرمایی، برابر صفر است، پس:

$$Q_{30^\circ C} + Q_{50^\circ C} = 0$$

$$\Rightarrow m_{30^\circ C} c_{30^\circ C} \Delta\theta + m_{50^\circ C} c_{50^\circ C} \Delta\theta' + C_{\text{گرماسنج}} \Delta\theta = 0$$

$$\frac{m_{30^\circ C} = 500 - m, m_{50^\circ C} = 2m}{c_{30^\circ C} = 4 \frac{J}{g \cdot K}, c_{50^\circ C} = 252 \frac{J}{K}, \Delta\theta = 5^\circ C, \Delta\theta' = -15^\circ C} \xrightarrow{(500 - m)(4/2)(5) + 2m(4/2)(-15) + 252(5) = 0}$$

$$\Rightarrow 500 - m - 6m + 60 = 0 \Rightarrow 560 - 7m = 0 \Rightarrow m = 80 g$$

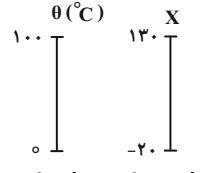
(فیزیک ۱ - صفحه‌های ۹۶ تا ۱۰۳)

فیزیک ۱

گزینه «۲» - ۸۱

(عطالله شادرآبار)

رابطه مقیاس دمای X را بر حسب سلسیوس به دست می‌آوریم:

$$\frac{\theta_2 - \theta_1}{\theta_1 - \theta_2} = \frac{X_2 - X_1}{X_1 - X_2} \xrightarrow{\theta_1 = 0^\circ C, \theta_2 = 100^\circ C, X_1 = -20^\circ C, X_2 = 130^\circ C} \frac{100 - 0}{130 - (-20)} = \frac{100}{150} \Rightarrow -1/\Delta\theta = -20/X \Rightarrow X = 1/\Delta\theta - 20$$

$$\Delta X = 1/\Delta\theta \xrightarrow{\Delta X = 3^\circ} 3^\circ = 1/\Delta\theta \Rightarrow \Delta\theta = 2^\circ C$$

$$F = \frac{9}{5} \theta + 32 \Rightarrow \Delta F = \frac{9}{5} \Delta\theta$$

$$\xrightarrow{\Delta\theta = 2^\circ C} \Delta F = \frac{9}{5} \times 2^\circ = 36^\circ F$$

(فیزیک ۱ - صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

گزینه «۴» - ۸۲

(غلامرضا مصی)

در ابتدا رابطه تعیین طول ثانویه برای هر یک را می‌نویسیم، سپس اختلاف آنها را معادل $2/5 \text{ mm}$ قرار می‌دهیم:

$$\begin{cases} L_{\text{مس}} = L_0(1 + \alpha_{\text{مس}} \Delta\theta) - \frac{L_0 = 1 \text{ m}}{\alpha_{\text{مس}} = 1/2 \times 10^{-5} \text{ C}^{-1}} \\ L_{\text{آهن}} = L_0(1 + \alpha_{\text{آهن}} \Delta\theta) - \frac{L_0 = 1 \text{ m}}{\alpha_{\text{آهن}} = 1/2 \times 10^{-5} \text{ C}^{-1}} \\ L_{\text{آهن}} = 1(1 + 1/2 \times 10^{-5} \Delta\theta) \end{cases}$$

$$\Delta L = L_{\text{مس}} - L_{\text{آهن}} = 2/5 \times 10^{-3} \text{ m} = 0.4 \times 10^{-3} \Delta\theta$$

$$\Rightarrow \Delta\theta = 500^\circ C$$

(فیزیک ۱ - صفحه‌های ۱۹ تا ۲۷)

گزینه «۳» - ۸۳

(ممطوف واقعی)

ابتدا ضریب انبساط طولی را به دست می‌آوریم:

$$\Delta A = A_1(2\alpha)\Delta\theta$$

$$\frac{\Delta A}{A_1} = \frac{\Delta A}{A_1} \times 100 = (2\alpha)\Delta\theta \times 100 = 0/2$$

$$\frac{\Delta\theta = 70 - 10 = 60^\circ C}{2\alpha(60) = 2 \times 10^{-3}} \Rightarrow \alpha = \frac{1}{60} \times 10^{-3} \text{ C}^{-1}$$

$$\frac{\Delta V}{V_1} = \frac{\Delta V}{V_1} \times 100 = (3\alpha)\Delta\theta \times 100 = 0/3$$

$$\frac{\alpha\Delta\theta = 10^{-3}}{10^{-3}} \xrightarrow{\alpha = \frac{1}{60} \times 10^{-3} \text{ C}^{-1}}$$

$$\frac{1}{60} \times 10^{-3} \Delta\theta = 10^{-3} \Rightarrow \Delta\theta = 60^\circ C$$

$$\Delta T = 492 - 304 = 188 \text{ K} \Rightarrow \Delta \theta = 188^\circ \text{C}$$

(فیزیک ا- صفحه های ۱۱۷ تا ۱۲۳)

(دانیال راستن)

$$PV = nRT$$

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \quad (1)$$

طبق معادله حالت برای گازهای آرمانی داریم:

با توجه به ثابت بودن nR داریم:

فشار آب در عمق 30m برابر است با:

$$h_1 = 30\text{m}, \rho_{آب} = 1000 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$$

$$P_1 = P_0 + \rho_{آب} gh_1 \rightarrow$$

$$g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}, P_0 = 10^5 \text{ Pa}$$

$$P_1 = 10^5 + 10^3 \times 10 \times 30 = 315 \times 10^4 \text{ Pa}$$

و در عمق $h_2 = h_1 - 21\text{m} = 9\text{m}$ برابر است با:

$$h_2 = 9\text{m}, \rho_{آب} = 1000 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$$

$$P_2 = P_0 + \rho_{آب} gh_2 \rightarrow$$

$$g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}, P_0 = 10^5 \text{ Pa}$$

$$P_2 = 10^5 + 10^3 \times 10 \times 9 = 100 \times 10^4 \text{ Pa}$$

با توجه به نسبت مساحت سطوح، نسبت حجم‌ها را بدست می‌آوریم:

$$V = \frac{4}{3}\pi R^3, S = 4\pi R^2$$

$$\frac{V_2}{V_1} = \left(\frac{S_2}{S_1}\right)^2 = \left(\frac{18\text{cm}^2}{12\text{cm}^2}\right)^2 = \left(\frac{9}{4}\right)^2 = \frac{81}{16}$$

در نهایت با توجه به معادله (۱) داریم:

$$(1) \frac{V_2}{V_1} = \frac{P_1}{P_2} \Rightarrow \frac{18}{16} = \frac{315 \times 10^4}{P_2} \Rightarrow P_2 = 224000 \text{ Pa}$$

$$\frac{315 \times 10^4 V_1}{T_1} = \frac{100 \times 10^4 \times 224000}{T_2 \times 8} \Rightarrow \frac{T_2}{T_1} = \frac{15}{14}$$

(فیزیک ا- صفحه های ۱۱۷ تا ۱۲۳)

(امیرحسین برادران)

در شکل چون جسم غوطه‌ور است بنابراین چگالی جسم، برابر با چگالی آب در دمای 2°C است.

$$\rho_{آب} = \rho_{جسم} = \rho_{2^\circ \text{C}}$$

با افزایش دمای آب از 2°C تا 4°C چگالی آب افزایش می‌یابد. بنابراین با توجه به ثابت بودن چگالی جسم داریم:

$$\rho_{آب} < \rho_{جسم} < \rho_{4^\circ \text{C}}$$

جسم در آب 4°C شناور می‌شود.

با کاهش دمای آب از 4°C تا 2°C چگالی آن کاهش می‌یابد.

$$\rho_{آب} > \rho_{جسم} > \rho_{2^\circ \text{C}}$$

جسم در آب 2°C تنه‌نشین می‌شود.

(فیزیک ا- صفحه ۹۵)

(عبدالرضا امینی نسب)

گرمایی که از کتری بر قی به آب می‌رسد، صرف به جوش آوردن و تبخیر آب درون کتری می‌شود. بنابراین داریم:

$$50^\circ \text{C} \xrightarrow{Q_1} 100^\circ \text{C} \xrightarrow{آب} 100^\circ \text{C}$$

$$\xrightarrow{Q_2} 100^\circ \text{C} 30\text{g} + 100^\circ \text{C} 30\text{g} \rightarrow 370\text{g}$$

$$Q_{کل} = Q_1 + Q_2 \Rightarrow \frac{\lambda}{100} (P.t) = Q_1 + Q_2$$

در محاسبه گرمای Q_2 ، دقت کنید که فقط 30g از آب به بخار تبدیل شده و $m_2 = 30\text{g}$ باید در رابطه جایگذاری شود. داریم:

$$\frac{4}{5} \times 2000 \times t = (m_1 c_{آب} \Delta \theta) + m_2 L_V \rightarrow \frac{m_1 = 400\text{g}}{m_2 = 30\text{g}}, \frac{\Delta \theta = 5^\circ \text{C}}{c_{آب} = 4200} \rightarrow$$

$$1600t = 0 / 4 \times 4200 \times 50 + 0 / 0.3 \times 2240000$$

$$1600t = 84000 + 67200 = 151200 \Rightarrow t = \frac{151200}{1600} = 94 / 58$$

(فیزیک ا- صفحه های ۹۶ تا ۹۷)

-۸۹ «گزینه ۱»

گرمایی که از کتری بر قی به آب می‌رسد، صرف به جوش آوردن و تبخیر آب درون کتری می‌شود. بنابراین داریم:

$$50^\circ \text{C} \xrightarrow{Q_1} 100^\circ \text{C} \xrightarrow{آب} 100^\circ \text{C}$$

$$\xrightarrow{Q_2} 100^\circ \text{C} 30\text{g} + 100^\circ \text{C} 30\text{g} \rightarrow 370\text{g}$$

$$Q_{کل} = Q_1 + Q_2 \Rightarrow \frac{\lambda}{100} (P.t) = Q_1 + Q_2$$

در محاسبه گرمای Q_2 ، دقت کنید که فقط 30g از آب به بخار تبدیل شده و $m_2 = 30\text{g}$ باید در رابطه جایگذاری شود. داریم:

$$\frac{4}{5} \times 2000 \times t = (m_1 c_{آب} \Delta \theta) + m_2 L_V \rightarrow \frac{m_1 = 400\text{g}}{m_2 = 30\text{g}}, \frac{\Delta \theta = 5^\circ \text{C}}{c_{آب} = 4200} \rightarrow$$

$$1600t = 0 / 4 \times 4200 \times 50 + 0 / 0.3 \times 2240000$$

$$1600t = 84000 + 67200 = 151200 \Rightarrow t = \frac{151200}{1600} = 94 / 58$$

(فیزیک ا- صفحه های ۹۶ تا ۹۷)

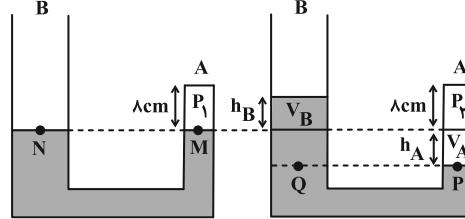
-۸۸ «گزینه ۲»

اگر دمای هوای محبوس را بالا ببریم، حجم گاز محبوس زیاد شده و در شاخه

B ارتفاع جیوه بالا می‌رود. حجم جیوه‌ای که در شاخه چپ به بالا می‌رود

(ΔV)، برابر با حجم جیوه‌ای است که در شاخه راست به پایین می‌رود

(ΔV_A). چون می‌خواهیم اختلاف ارتفاع دو شاخه 6cm شود، داریم:

حالت اول

حالت دوم

$$\Delta V_A = \Delta V_B \Rightarrow A_A h_A = A_B h_B$$

$$\Rightarrow \Delta h_A = h_B \Rightarrow h_A = 2h_B$$

$$\text{اگر: } h_A = x \Rightarrow h_B = \frac{x}{2}$$

$$x + \frac{x}{2} = 6 \Rightarrow x = 4\text{cm}$$

در حالت اول دو نقطه M و N هم فشار هستند، بنابراین داریم:

$$P_M = P_N \Rightarrow P_1 = P_0 = 76\text{cmHg}$$

در حالت دوم دو نقطه P و Q هم فشار هستند، بنابراین داریم:

$$P_P = P_Q \Rightarrow P_2 = P_0 + 6\text{cmHg}$$

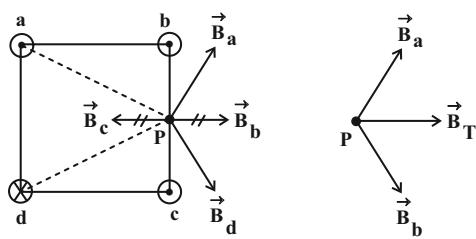
$$\Rightarrow P_2 = 76 + 6 = 82\text{cmHg}$$

دمای اولیه گاز $T_1 = 273 + 31 = 304\text{K}$ است و با استفاده از نسبت

معادله حالت داریم:

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \rightarrow \frac{P_1 = 76\text{cmHg}}{T_1 = 304\text{K}}, \frac{V_1 = 8\text{cm}}{P_2 = 82\text{cmHg}}, \frac{V_2 = (x+4)\text{cm}}{T_2}$$

$$\frac{76 \times 8A}{304} = \frac{82(4+x)A}{T_2} \Rightarrow T_2 = 492\text{K}$$

میدان‌های مغناطیسی $\vec{B}_a$ و $\vec{B}_d$ نیز سبب به حالت قبل هیچ تغییری ندارند. پس میدان برایند دوباره به سمت راست خواهد بود.
(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۹۴ تا ۹۶)

(کامران ابراهیمی)

«۴»

با توجه به منفی بودن بار، نیروهای وارد بر گلوله به شکل زیر می‌باشند:

$$\begin{aligned} F_B &= |q| VB \\ F_E &= |q| E \end{aligned}$$

شرط عدم انحراف ذره آن است که برایند نیروهای وارد بر آن صفر باشد، پس:

$$\begin{aligned} |q| E + |q| vB &= mg \\ |q| E + |q| vB &= mg \\ V_B &= 1.0 \frac{\text{m}}{\text{s}}, m = 0.2 \text{kg}, g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}} \\ 1.0 \times 10^{-3} + 1.0 \times 10^{-3} \times B &= 0 / 2 \times 10 \\ 1 + B &= 2 \Rightarrow B = 1 \text{T} \end{aligned}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۸۹ و ۹۵)

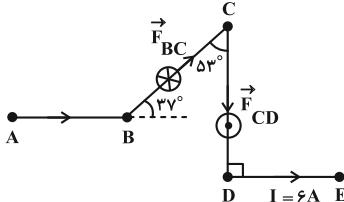
(علیرضا بهاری)

«۳»

باید نیروی وارد بر هر قطعه سیم را جداگانه به دست آوریم. سپس نیروی خالص وارد بر آن‌ها را حساب کنیم.

$$B = 400 \text{G} = 400 \times 10^{-4} \text{T} = 0.04 \text{T}$$

$$\ell = 2 \text{m}$$

θ: زاویه بین جهت جریان سیم و میدان مغناطیسی است.

$\sin \theta = \text{درونو}$ دو قطعه AB و DE زاویه $\theta = 0^\circ$ است. در نتیجه $F_{AB} = F_{DE} = 0$ است و نیرویی به این دو قطعه سیم وارد نمی‌شود.

$$F_{BC} = 0 / 0.04 \times 6 \times 2 \times \sin 37^\circ = 0 / 288 \text{N} \quad \otimes$$

$$F_{CD} = 0 / 0.04 \times 6 \times 2 \times \sin 90^\circ = 0 / 48 \text{N} \quad \odot$$

جهت این نیروها با استفاده از قاعده دست راست تعیین شده است.

$$F_t = F_{CD} - F_{BC} = 0 / 48 - 0 / 288 = 0 / 192 \text{N} \quad \odot$$

چون $F_{CD} > F_{BC}$ است، پس نیروی خالص هم جهت با F_{CD} برونو سو می‌باشد.

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۹۱ تا ۹۳)

(دانیال راستن)

«۴»

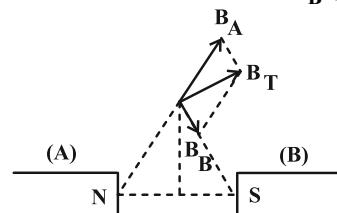
میدان برایند (قبل از تغییر) جهت جریان پیچه (۳) برابر است با:

فیزیک ۲

«۳»

(عبدالرضا امینی نسب)

با رسم خطوط میدان مغناطیسی در نقطه M ، می‌توان میدان مغناطیسی برایند را رسم کرد. چون آهنربای A قوی تر است، شدت میدان حاصل از قطب N آن بیشتر از قطب S آهنربای B است. بنابراین بردار برایند، به نزدیک‌تر از B_A است.

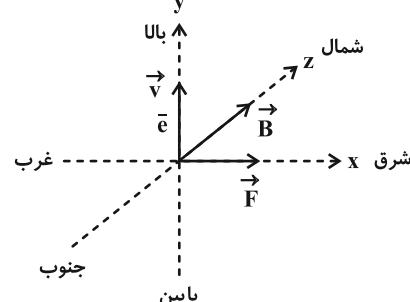

نکته: توجه کنید که میدان مغناطیسی از قطب N خارج و به قطب S وارد می‌شود.
(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۸۷ تا ۸۹)

«۴»

(شیلا شیرزادی)

اگر چهار انگشت دست راست را در جهت سرعت الکترون یعنی به سمت بالا بگیریم، به گونه‌ای که کف دست به طرف شمال یعنی در جهت میدان مغناطیسی باشد، در این صورت انگشت شست جهت نیروی مغناطیسی وارد بر بار الکتریکی مثبت را به سمت غرب نشان می‌دهد و چون بار منفی است، جهت نیرو بر عکس خواهد بود. در نتیجه الکترون به سمت مشرق منحرف می‌شود.
(البته چون بار منفی است، از همان ابتدا می‌توانستیم به جای دست راست، از دست چپ استفاده کنیم و دیگر نیازی به بر عکس کردن جهت نیرو نبود.)

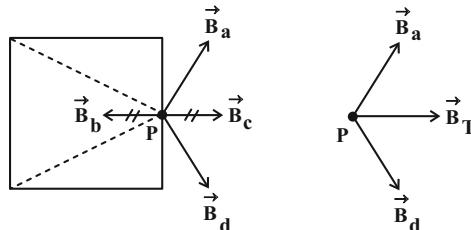

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۸۱ تا ۸۳)

«۴»

(علیرضا بهاری)

گام اول: میدان مغناطیسی حاصل از سیم‌های b و c در نقطه P همان‌دازه و در جهت مخالف یکدیگرند. یعنی اثر یکدیگر را خنثی می‌کنند.

برایند دو میدان $\vec{B}_a$ و $\vec{B}_b$ به سمت راست است.

گام دوم: اگر جریان سیم‌های b و c برونو سو شوند، باز هم میدان مغناطیسی حاصل از آن‌ها در نقطه P ، همان‌دازه و خلاف جهت می‌شوند و اثر یکدیگر را خنثی می‌کنند.

$$\Rightarrow 2\pi N \frac{R_{پیچه}}{R_{سیم‌لوله}} = 2\pi N \frac{R}{R_{سیم‌لوله}} \Rightarrow R_{پیچه} = \frac{R}{2}$$

$$2\pi N \frac{R}{R_{پیچه}} = 2N \Rightarrow N = \frac{R_{پیچه}}{2\pi N}$$

با توجه به رابطه میدان سیم‌لوله و میدان پیچه داریم:

$$B_{پیچه} = \frac{\mu_0 I N}{2\pi r} \Rightarrow B_{پیچه} = \frac{\mu_0 I N}{2\pi R} = \frac{\mu_0 I N}{2R}$$

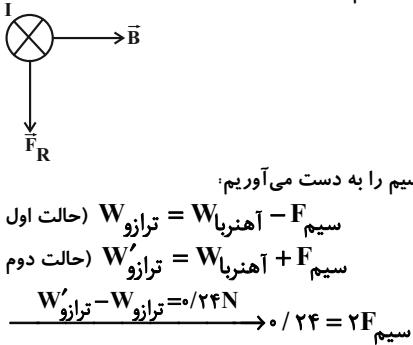
$$\frac{1}{2R} = \frac{6 \times 2}{2R} \Rightarrow R = 2R$$

$$\frac{1}{2 \times 2R} = \frac{12}{2R} \Rightarrow \frac{1}{R} = \frac{12}{2 \times 2R} = \frac{6}{2R} = 3A$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۹۷ و ۱۰۰)

-۹۹ گزینه «۱» (امیرحسین برادران)
 فقط موارد (الف) و (ت) در مورد مواد پارامغناطیسی صحیح هستند.
 مورد (ب) به مواد دیامغناطیسی اشاره می‌کند و برای ساختن آهنربای دائمی از مواد فرومغناطیسی سخت استفاده می‌شود.
(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۳)

-۱۰۰ گزینه «۴» (امیرحسین برادران)
 عددی که ترازو در هر حالت نشان می‌دهد، برابر برایند نیروی وزن آهنربا و عکس العمل نیروی است که از طرف آهنربا به سیم وارد می‌شود. چون با تغییر جهت جریان عبوری از سیم، عددی که ترازو نشان می‌دهد افزایش یافته است، بنابراین در حالت اول نیروی که از طرف سیم به آهنربا وارد می‌شود به سمت بالا و در حالت دوم به سمت پایین است. بنابراین مطابق قانون سوم نیوتن در حالت اول نیروی که از طرف میدان به سیم وارد می‌شود به سمت پایین است. با توجه به قاعده دست راست و جهت میدان مغناطیسی، جریان عبوری از سیم در حالت اول درون سو است.

اگر با توجه به رابطه $F_B = BIL$ جریان عبوری از سیم را به دست می‌آوریم:

$$F_B = BIL \Rightarrow B = \frac{F_B}{IL} = \frac{F_B}{\frac{1}{24}N \cdot 10^{-2} m} = 40 \cdot 10^{-2} T$$

$$0 / 12 = 4 \times 10^{-2} \times I \times 0 / 5 \Rightarrow I = 6 A$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۹۷ و ۱۰۰)

$$\vec{B}_T = \vec{B}_1 + \vec{B}_2 + \vec{B}_3 = 0 \Rightarrow \vec{B}_3 = -(\vec{B}_1 + \vec{B}_2) = -\vec{B}_{1,2}$$

$$|\vec{B}_1| = \frac{\mu_0 I_1 N_1}{2r_1} \Rightarrow |\vec{B}_1| = \frac{12 \times 10^{-7} \times 5 \times 20}{2 \times 5 \times 10^{-2}} = 12 \times 10^{-4} = 12 G$$

$$|\vec{B}_2| = \frac{\mu_0 I_2 N_2}{2r_2} \Rightarrow |\vec{B}_2| = \frac{12 \times 10^{-7} \times 20 \times 15}{2 \times 10 \times 10^{-2}} = 18 \times 10^{-4} = 18 G$$

چون اندازه میدان پیچه (۲) بیشتر از میدان پیچه (۱) است، جهت میدان برایند (۱) و (۲) (B_{1,2})، برون سو است.

$$|\vec{B}_{1,2}| = |\vec{B}_2| - |\vec{B}_1| = 18 - 12 = 6 G$$

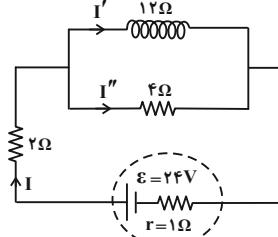
$$B_3 = -\vec{B}_{1,2} = 6 G$$

$$B'_3 = 6 G$$

برایند بعد از تغییر جهت برابر است با:
B_T' = B₁ + B₂ + B₃' = 12 G
(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۹۷ گزینه «۴» (محتی تکلیفان)

ابتدا مقاومت معادل مدار و سپس جریان شاخه اصلی را به دست می‌آوریم:

$$\frac{(12)(4)}{12+4} = 3\Omega \Rightarrow R_{eq} = 3+2 = 5\Omega$$

$$I = \frac{\epsilon}{R_{eq} + r} = \frac{24}{5+1} = 4A$$

با توجه به این‌که در مقاومت‌های موازی، نسبت جریان‌ها برابر با عکس نسبت مقاومات‌ها است، می‌توان نوشت:

$$\frac{I'}{I''} = \frac{4}{12} = \frac{1}{3}, \quad I' + I'' = I = 4A \Rightarrow I' = 1A, \quad I'' = 3A$$

میدان مغناطیسی درون سیم‌لوله‌ای که حلقه‌های آن بدون فاصله و در یک ردیف در کنار هم پیچیده شده باشند، از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$B = \frac{\mu_0 NI'}{L} \Rightarrow B = \frac{\mu_0 I'}{D}$$

(D : قطر مقطع سیم)

$$\frac{\mu_0 = 12 \times 10^{-7} \frac{T \cdot m}{A}}{D = 8mm = 8 \times 10^{-3} m} \Rightarrow$$

$$B = \frac{(12 \times 10^{-7})(4)}{8 \times 10^{-3}} = 1 / 5 \times 10^{-4} T = 1 / 5 G$$

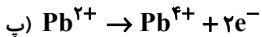
(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

(دانیال راست)

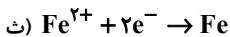
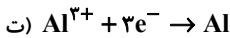
۹۸ گزینه «۴» (دانیال راست)

چون طول سیم در هر دو حالت برابر است داریم:

$$L_{پیچه} = L_{سیم‌لوله}$$

ولی موارد ت و ث همراه با گرفتن الکترون هستند پس کاهش یافته‌اند.

(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۳۶ تا ۳۷)

(مسعود بعفری)

۱۰-۱ گزینه «۳»

عبارت‌های اول، دوم، سوم و چهارم نادرست است.

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: اگر قدرت اکسندگی یون X^{2+} از یون Mn^{2+} بیشتر باشد، یعنی Mn نسبت به X کاهنده‌تر است و به همین دلیل فلز X نمی‌تواند با محلولی از نمک‌های منگنز وارد واکنش شود.

عبارت دوم: آهن قدرت کاهنده‌گی بیشتری نسبت به مس دارد و به همین علت اگر یک قطعه فلز مس را در محلول آهن (II) کلرید قرار بدھیم، هیچ واکنشی انجام نمی‌شود.

عبارت سوم: گاز اکسیژن در دما و فشار اتاق نمی‌تواند با پلاتین وارد واکنش شود.

عبارت چهارم: معادله واکنش مورد نظر به صورت $\text{Zn(s)} + \text{Cu}^{2+}(\text{aq}) \rightarrow \text{Zn}^{2+}(\text{aq}) + \text{Cu(s)}$ است. کاتیون فرآورده Zn^{2+} و اتم واکنش‌دهنده Zn است. یون Zn^{2+} شاعع بزرگ‌تری دارد.

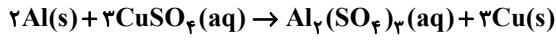
عبارت پنجم: با توجه به اطلاعات بیان شده، در می‌یابیم که A نسبت به C قدرت کاهنده‌گی بیشتری دارد و به همین دلیل واکنش $(\text{A} + \text{C}^{2+} \rightarrow \dots)$ در جهت طبیعی و به صورت خودبه‌خودی انجام می‌شود.

(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۳۶ تا ۳۷)

(امیرحسین طیبی)

۱۰-۲ گزینه «۴»

واکنش انجام شده به صورت زیر می‌باشد:

می‌توان نتیجه گرفت که به ازای مصرف ۳ مول Cu^{2+} ، ۲ مول Al^{3+} تولید می‌شود.

۳ شیمی

۱۰-۱ گزینه «۲»

موارد اول و پنجم نادرست‌اند.

بررسی موارد نادرست:

مورد اول برخلاف گذشتگی تولید مواد از دانش الکتروشیمی است. مورد پنجم) در محل باتری با انجام بک فرایند شیمیایی، انرژی الکتریکی تولید می‌شود.

(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

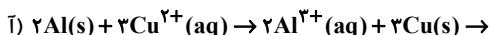
۱۰-۲ گزینه «۳»

ماده‌ای که با گرفتن الکترون سبب اکسایش گونه دیگر می‌شود اکسنده نامیده می‌شود.

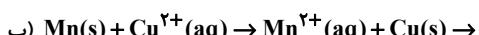
(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۱۰-۳ گزینه «۲»

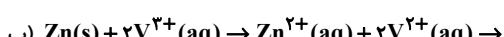
ابتدا واکنش‌ها را موازن می‌کیم:

۶ مول الکترون مبادله شده

۲ مول الکترون مبادله شده

۲ مول الکترون مبادله شده

$$\frac{6}{2} = \frac{\text{بیشترین مول الکترون‌های مبادله شده}}{\text{کمترین مول الکترون‌های مبادله شده}}$$

یون Cu^{2+} در واکنش (آ) با ضریب ۳ بالاترین ضریب را در بین گونه‌های اکسنده دارد.

(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۳۲ تا ۳۴)

۱۰-۴ گزینه «۲»

با توجه به واکنش‌های انجام شده، از مقایسه قدرت اکسندگی کاتیون‌های موجود در واکنش‌های داده شده خواهیم داشت:

$\text{A}^{2+} > \text{B}^{2+}$: واکنش اول

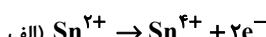
$\text{C}^{2+} > \text{D}^{2+}$: واکنش دوم

$\text{D}^{2+} > \text{A}^{2+}$: واکنش سوم

(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۳۲ تا ۳۴)

۱۰-۵ گزینه «۳»

الف، ب و پ: چون الکترون از دست داده‌اند پس واکنش اکسایش انجام گرفته است.

چون غلظت نصف شده پس می‌توانیم مقدار مول یون نقره در محلول پس از گذشت مدت زمانی از واکنش حساب کنیم:

$$\text{؟ mol Ag}^{+} = \frac{0.2 \text{ L} \times \frac{0.4 \text{ mol}}{1 \text{ L}}}{0.2} = 0.4 \text{ mol}$$

$\text{Ag}^{+} = 0.4 - 0.2 = 0.2 \text{ mol}$ مقدار مول مصرفی

$$\text{Al}^{3+} = 0.2 \text{ mol Ag}^{+} \times \frac{1 \text{ mol Al}}{3 \text{ mol Ag}^{+}}$$

$$\times \frac{27 \text{ g Al}}{1 \text{ mol Al}} = 0.18 \text{ g Al}$$

$$\text{Ag}^{+} = 0.2 \text{ mol Ag}^{+} \times \frac{1 \text{ mol Ag}}{3 \text{ mol Ag}^{+}}$$

$$\times \frac{1.6 \text{ g Ag}}{1 \text{ mol Ag}} = 0.16 \text{ g Ag}$$

$$\text{تغییرات جرم تیغه} = \frac{\Delta \text{ جرم}}{\text{جرم مصرف شده Al} - \text{جرم Ag تولید شده}} = \frac{0.16 - 0.18}{0.16} = -0.06 \text{ g}$$

$$\text{تغییرات جرم} = \frac{-0.06}{0.16} \times 100 = -37.5\%$$

تغییرات جرم

$$\text{درصد تغییرات جرم تیغه} = \frac{0.06}{0.16} \times 100 = 37.5\%$$

جرم اولیه تیغه

(شیمی ۳-آسایش و رفاه در سایه شیمی: صفحه‌های ۳۶ تا ۳۷)

(ایمان مسینی‌نژاد)

۱۱- گزینه «۲»

آرایش الکترونی فشرده اتم‌های روی و اکسیزن به ترتیب $2s^2 3d^{10} 4s^2$

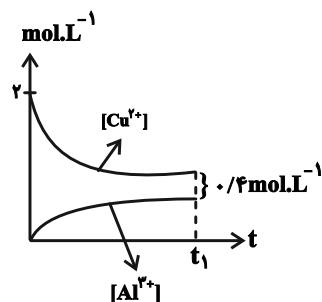
و $[Ar]3d^10 4s^2$ است که پس از انجام واکنش به صورت $[Ar]3d^10$ و

$[He]2s^2 2p^6$ تغییر می‌کند، پس دو الکترون از زیرلایه $4s$ کم شده

(مجموع n و l برابر ۸) و دو الکترون به زیرلایه $2p$ اضافه می‌شود

(مجموع n و l برابر ۶)، بنابراین مجموع n و l ذرات واکنش‌دهنده به اندازه ۲ واحد تغییر می‌کند.

(شیمی ۳-آسایش و رفاه در سایه شیمی: صفحه‌های ۳۶ تا ۳۷)

۲: غلظت اولیه

-۳x: تغییرات غلظت

۲-۳x: غلظت نهایی

$$\Rightarrow [\text{Cu}^{2+}] - [\text{Al}^{3+}] : 2 - 3x - (2x) = 2 - 5x = 0.4 \text{ mol L}^{-1}$$

$$\Rightarrow 5x = 1.6 \Rightarrow x = 0.32 \text{ mol L}^{-1}$$

$$\Rightarrow [\text{Al}^{3+}] = 2x = 2 \times 0.32 = 0.64 \text{ mol L}^{-1}$$

نیم واکنش اکسایش به صورت $\text{Al} \rightarrow \text{Al}^{3+} + 3e^-$ می‌باشد:

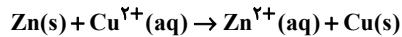
$$\text{؟ mol e}^- = \frac{0.64 \text{ mol Al}^{3+}}{1 \text{ L}} \times \frac{3 \text{ mol e}^-}{1 \text{ mol Al}^{3+}} = 1.92 \text{ mol e}^-$$

(شیمی ۳-آسایش و رفاه در سایه شیمی: صفحه‌های ۳۶ تا ۳۷)

۱۰-۸ گزینه «۳»

(حسن رضمنی کوکنده)

فلز روی نسبت به مس تمايل بيشتری به از دست دادن الکترون دارد و با قرار گرفتن تیغه روی درون محلول مس (II) سولفات واکنش شیمیابی زیر انجام می‌شود:

$$\text{؟ g} = \frac{9}{0.3} \times 10^{23} e^- \times \frac{1 \text{ mole}^-}{6 \times 10^{23} e^-} \times \frac{(-65 + 64) \text{ g}}{2 \text{ mole}^-} = -0.75 \text{ g}$$

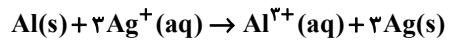
جرم تیغه ۰.۷۵ g کاهش می‌یابد.

(شیمی ۳-آسایش و رفاه در سایه شیمی: صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۱۰-۹ گزینه «۲»

(امیر هاتمیان)

معادله موازن شده واکنش:

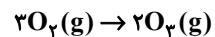
مول یون نقره در محلول اولیه در ابتدای واکنش:

$$\text{؟ mol Ag}^{+} = \frac{0.2 \text{ L}}{1 \text{ L}} \times \frac{0.4 \text{ mol}}{0.2} = 0.4 \text{ mol Ag}^{+}$$

شیمی ۱

- ۱۱۱ - گزینه «۲»

(پارسا عیوض پور)

$$?L O_2 = 1000 \text{ m}^3 \times \frac{100 \text{ g}}{1 \text{ m}^3} \times \frac{1 \text{ mol}}{48 \text{ g}} O_2$$

$$\times \frac{3 \text{ mol}}{2 \text{ mol}} O_2 \times \frac{22/4 \text{ L}}{1 \text{ mol}} O_2 = 7000 \text{ L } O_2$$

(شیمی - ردپای گازها در زندگی: صفحه‌های ۷۸ تا ۸۱)

- ۱۱۲ - گزینه «۱»

(محمد رضا پور چاوشی)
در نیروگاه‌ها و مراکز صنعتی برای تبدیل گاز CO_2 به مواد معدنی از منیزیم اکسید و کلسیم اکسید (و نه منیزیم (II) اکسید و کلسیم (II) اکسید) استفاده می‌کنند.

نکته: برای فلزاتی که فقط یک ظرفیت دارند در نام گذاری ترکیب‌های یونی حاصل از آن‌ها، بار کاتیون ذکر نمی‌شود.

(شیمی - ردپای گازها در زندگی: صفحه‌های ۷۰ تا ۷۳)

- ۱۱۳ - گزینه «۴»

(میلاد شیخ‌الاسلامی)
با استفاده از رابطه زیر می‌توان حجم ثانویه را محاسبه کرد:

$$\frac{P_1 \times V_1}{T_1} = \frac{P_2 \times V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{P_1 \times (h \times A)}{T_1} = \frac{1/25 P_1 \times (h_2 \times A)}{T_1}$$

$$\Rightarrow h_2 = 0/8h$$

توجه ۱: در رابطه بالا حجم سیلندر استوانه‌ای شکل برابر با حاصل ضرب مساحت سطح مقطع (A) در ارتفاع پیستون (h) است.

توجه ۲: دقت کنید بر اساس صورت سؤال فشار ثانویه سیلندر برابر است با فشار اولیه $+25\%$. فشار اولیه یا به عبارتی $1/25$ برابر فشار اولیه. بر اساس معادلات بالا ارتفاع پیستون کمتر شده است پس پیستون به سمت پایین حرکت کرده.

برای محاسبه درصد تغییرات داریم:

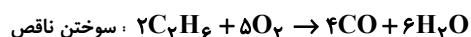
$$\frac{-0/2h}{h} \times 100 = -20\%$$

علامت منفی نشان دهنده کاهش حجم می‌باشد پس حجم جدید، 80% درصد حجم اولیه است.

(شیمی - ردپای گازها در زندگی: صفحه‌های ۷۷ تا ۸۰)

- ۱۱۴ - گزینه «۳»

(هاری مهدیزاده)

دقت شود که به ازای مصرف ۲ مول اتان در سوختن کامل نسبت به سوختن ناقص، ۲ مول اکسیژن بیشتر مصرف شده است.

$$?L O_2 = 45 \text{ g } C_2H_6 \times \frac{1 \text{ mol } C_2H_6}{30 \text{ g } C_2H_6} \times \frac{2 \text{ mol } O_2}{2 \text{ mol } C_2H_6} \times$$

$$\frac{22/4 \text{ L } O_2}{1 \text{ mol } O_2} = 33/6 \text{ L } O_2$$

(شیمی - ردپای گازها در زندگی: صفحه‌های ۷۸ تا ۸۱)

(روزبه رضوانی)

- ۱۱۵ - گزینه «۱»

مجموعاً $0/825$

$$CO = 1 - 0/825 = 17/825 = 17/5\%$$

فرض بر اینکه مخلوط اولیه ۱ لیتر باشد:

$$\begin{array}{cccc} 2L & 1L & 2L \\ 12/5L & 8/25L & 17/5L \end{array}$$

$$O_2 = 25 - 8/25 = 16/25L$$

$$CO_2 = 12/5 + 17/5 = 30L$$

$$\text{حجم گازها در مخلوط جدید} = 20 + 16/25 + 25 + 30 = 91/25L$$

$$\frac{\text{حجم } CO_2}{\text{حجم مخلوط}} \times 100 = \frac{\text{درصد حجمی } CO_2 \text{ در مخلوط حاصل}}{\text{حجم مخلوط}} \times 100$$

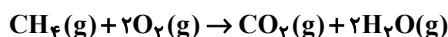
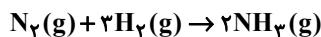
$$= \frac{30L}{91/25L} \times 100 \approx 33$$

(شیمی - ردپای گازها در زندگی: صفحه‌های ۷۷ تا ۸۰)

(بیمان فراموشی مهر)

- ۱۱۶ - گزینه «۳»

مجموع ضرایب مواد در معادله‌های زیر با هم برابر است:

گزینه «۴»: واکنش نوشته شده باید بر عکس باشد. ضمن آنکه AgNO_3 نمک محلول در آب بوده و AgCl در آب نامحلول خواهد بود.

(شیمی ا- آب، آهنگ زندگی؛ صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

(امیر هاتمیان)

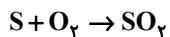
گزینه «۳» - ۱۱۹

$$\begin{cases} V = ۵۰\text{L} \\ \text{گازوئیل} \\ d = ۰.۸۵ \frac{\text{g}}{\text{mL}} = ۸۵\text{g} \Rightarrow m = d \times V \\ = ۸۵\text{g} \times ۵۰\text{L} = ۴۲۵۰\text{g} \end{cases}$$

$$40.0 \text{ ppm} = \frac{x}{42500} \times 10^6 \Rightarrow x = \frac{42500 \times 400}{10^6} = 17\text{g}$$

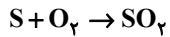
مقدار گوگردی که در طول یک ماه در خودروی دیزلی می‌سوزد برابر است با:

$$S = 30 \times 17 = 510\text{g}$$

$$?g \text{ SO}_2 = 510\text{g S} \times \frac{1\text{mol S}}{32\text{g S}} \times \frac{1\text{mol SO}_2}{1\text{mol S}} \times \frac{64\text{g SO}_2}{1\text{mol SO}_2} = 1020\text{g SO}_2$$

مقدار S سوخته در یک روز $= 17\text{g}$

$$?LO_2 = 17\text{g S} \times \frac{1\text{mol S}}{32\text{g S}} \times \frac{1\text{mol O}_2}{1\text{mol S}} \times \frac{22/4\text{LO}_2}{1\text{mol O}_2} = 11/9\text{L O}_2$$

$$\frac{11/9\text{L}}{100\%} \times 20\% \Rightarrow L = 59/5\text{L}$$

(شیمی ا- ردپای گازها در زندگی؛ صفحه‌های ۷۶ تا ۷۸)

و آب، آهنگ زندگی؛ صفحه‌های ۹۴ تا ۹۶)

(ایمان سینن نژاد)

گزینه «۳» - ۱۲۰

موارد اول و چهارم درست هستند.

بررسی موارد نادرست:

مورد دوم: مقایسه درصد جرمی آب در این سه محلول به صورت «دریای مدیترانه < دریای سرخ < دریای مرده» است.

مورد سوم: حال حجزی از محلول است که حل شونده را در خود حل می‌کند و شمار مول‌های آن بیشتر است.

(شیمی ا- آب، آهنگ زندگی؛ صفحه‌های ۹۳ تا ۹۵)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نیتروژن و هیدروژن در دمای اتاق حتی در حضور جرقه و کاتالیزگر هم با هم واکنش نمی‌دهند و نیازمند شرایط خاصی هستند.

گزینه «۲»: در واکنش هابر، همه واکنش دهنده‌ها به فراورده تبدیل نمی‌شوند و واکنش برگشت‌پذیر است.

گزینه «۴»: امروزه فراورده‌های صنعتی گوناگون از N_2 تهیه می‌شود که NH_3 یکی از آنهاست.

(شیمی ا- ردپای گازها در زندگی؛ صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

(امیرحسین طیبی)

گزینه «۴» - ۱۱۷

نام یون	Na^+	Cl^-	کلرید	سدیم	سولفات	منیزیم	کلسیم	پتاسیم	کربنات	CO_3^{2-}	Br^-	نمادین
میلی‌گرم یون در یک کیلوگرم آب دریا	۱۹۰۰۰	۱۰۵۰۰	۲۶۵۵	۱۳۵۰	۴۰۰	۳۸۰	۱۴۰	۶۵				

بررسی همه گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست- یون‌های Mg^{2+} و Na^+ هر دو ۱۰ الکترون در آرایش الکترونی خود دارند و هر دو به آرایش گاز نجیب Ne می‌رسند.

گزینه «۲»: درست- نقره کلرید (AgCl) یک ترکیب نامحلول در آب می‌باشد.

گزینه «۳»: درست- مطابق جدول بالا درست است.

گزینه «۴»: نادرست- نسبت شمار اتم‌ها به عنصرها در باریم سولفات

$$\text{BaSO}_4 \text{ (برابر با } \frac{1+1+4}{3} \text{ خواهد بود.)}$$

(شیمی ا- آب، آهنگ زندگی؛ صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)

(ممدرضا پورپاور)

گزینه «۳» - ۱۱۸

گزینه «۱»: لازم است نمک Na_3PO_4 محلول در آب بوده و نمک $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$ به صورت رسوب باشد.

گزینه «۲»: برای شناسایی یون Cl^- لازم است رسوب AgCl در فراورده‌های واکنش موجود باشد.

سرعت متوسط تولید NO در ۱۰ ثانیه دوم برابر است با:

$$\bar{R}_{\text{NO}} = \frac{0.1 \text{ mol}}{\frac{1}{6} \text{ min}} = 0.6 \text{ mol} \cdot \text{min}^{-1}$$

سرعت متوسط تولید NO . H_2SO_4 است.

$$\frac{9}{28} \times \frac{6}{100} = 0.019 \text{ mol} \cdot \text{min}^{-1}$$

پس داریم:

(شیمی ۳ - در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۸۶ تا ۸۸ و ۹۰ و ۹۱)

(پیمان فوایدویی‌مهر)

۱۲۶ - گزینه «۴»

معادله واکنش پس از موازنی به صورت زیر است:

حال داریم:

ماده	N_2O_5	NO_2	O_2
مول اولیه	۰/۸	۰	۰
مول نهایی	$0/8 - 2x$	$+4x$	$+x$

$$0/8 - 2x + 4x + x = 1/25 \Rightarrow x = 0/15$$

پس مقدار $1/3$ مول از N_2O_5 تجزیه شده است:

$$\frac{0/3}{0/8} = \frac{1/3}{1/8} \times 100 = 37/5 = 37\%$$

سرعت متوسط واکنش با سرعت متوسط تولید O_2 برابر است زیرا ضریب یک دارد.

$$\bar{R}_{\text{O}_2} = \frac{0/15 \text{ mol}}{2L \times 2/5 \text{ min}} = 0/03 \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1} \cdot \text{min}^{-1}$$

(شیمی ۳ - در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۸۶ تا ۸۸ و ۹۰ و ۹۱)

(علیرضا کیانی‌رسوت)

۱۲۷ - گزینه «۲»

چون انحلال آمونیوم نیترات گرم‌گیر است انرژی توسط سامانه جذب می‌شود نه آزاد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صحیح از این واکنش برای سرد کردن محل آسیب‌دیدگی استفاده می‌شود. گزینه «۳»: صحیح؛ هر دو واکنش انحلال کلسیم کلرید در آب و تولید اکسیژن از اوزون گرماده می‌باشند.

گزینه «۴»: فرض می‌کنیم ۱ مول از هر نمک در آب حل شده است. در این شرایط مطابق قانون هس گرمای مبادله شده بین سامانه و محیط برابر است با:

$$Q = -57 \text{ kJ}$$

پس به طور کلی آلتالپی این فرایند منفی بوده و گرماده است و دمای آب بالا خواهد رفت.

(شیمی ۲ - در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۷۷ تا ۹۴)

(علیرضا کیانی‌رسوت)

۱۲۸ - گزینه «۳»

عبارت دوم نادرست است. خاک با چهاره حاوی کاتالیزگرهای مناسب است و به اثر سطح تماس مربوط نمی‌شود.

(شیمی ۲ - در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۷۷ تا ۸۳)

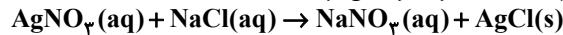
(پارسا عیوض‌پور)

۱۲۹ - گزینه «۲»

فقط مورد اول درست است.

بررسی موارد نادرست:

ب) افزودن محلول نقره نیترات به محلول سدیم کلرید باعث تشکیل سریع رسوب سفیدرنگ نقره کلرید می‌شود.

ج) 30°C در صد غذای جهان به زیاله تبدیل می‌شود.

د) در واکنش ترمیت $\text{Fe}(\text{l})$ تشکیل می‌شود و مایعات رسوب نمی‌کنند.

(شیمی ۳ - در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۸۲، ۸۳، ۹۱ و ۹۲)

(ایمان سینی‌نژاد)

۱۳۰ - گزینه «۱»

همه موارد درست هستند.

(شیمی ۲ - در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۸۲ و ۸۶ تا ۹۰)

شیمی ۲

۱۲۱ - گزینه سایر گزینه‌ها:

(علیرضا کیانی‌رسوت)

گزینه «۱»: قاوقوت به دلیل سطح تماس بیشتر با هوا از مغز آن زودتر فاسد می‌شود.

گزینه «۲»: روغن‌های مایع به جهت دور ماندن از نور در ظروف مات نگهداری می‌شوند.

گزینه «۳»: محیط‌های سرد، تاریک و خشک برای نگهداری مواد غذایی مناسب‌تر هستند.

(شیمی ۲ - در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۷۵ تا ۷۷)

۱۲۲ - گزینه «۲»

سرعت در 20°C تا 30°C ثانیه:

$$\bar{R} : \frac{0/030 - 0/025}{30 - 20} = \frac{0/005}{10} = 5 \times 10^{-4} \text{ mol/s}$$

سرعت در 10°C تا 50°C ثانیه:

$$\bar{R} : \frac{0/035 - 0/005}{50 - 10} = \frac{0/03}{40} = 7.5 \times 10^{-4} \text{ mol/s}$$

مجموع سرعت در این دو بازه زمانی:

$$5 \times 10^{-4} + 7.5 \times 10^{-4} = 12.5 \times 10^{-4} \text{ mol/s}$$

(شیمی ۲ - در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۸۱ تا ۸۵)

۱۲۳ - گزینه «۴»

(ممدرضا پورهایر)

تمام عبارت‌های داده شده درست هستند.

(شیمی ۲ - در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۷۵ تا ۷۷ و ۸۳)

۱۲۴ - گزینه «۲»

در نمودارهای غلظت - زمان، منحنی (با خط)‌های سعودی مربوط به

فرآورده‌ها می‌باشند زیرا رفته به غلظت آن‌ها افزوده می‌شود و منحنی (با خط)‌های نزولی مربوط به واکنش‌دهنده‌ها می‌باشند زیرا با گذره زمان از

غلظت آن‌ها کاسته می‌شود. نکته مهم در تشخیص نمودار صمیح این است که تغییرات غلظت مواد باید متناسب با ضرایب استوکیومتری آن‌ها باشد.

برای مثال در واکنش صورت سوال ضریب O_2 دو برابر ضریب NO_2 است پس در طول واکنش قدر مطلق تغییرات غلظت NO_2 خواهد بود.

با توجه به توضیحات بالا، به بررسی تک تک گزینه‌ها می‌پردازیم:

گزینه «۱»: نادرست، در واکنش صورت سوال یک واکنش دهنده داریم پس در نمودار باید فقط یک منحنی نزولی داشته باشیم. در این گزینه دو منحنی نزولی داریم.

گزینه «۲»: درست، یک منحنی نزولی مربوط به واکنش‌دهنده و دو منحنی سعودی مربوط به فرآورده‌ها داریم که تغییرات تمام مواد متناسب با ضریب‌سنجان است.

گزینه «۳»: نادرست، طبق صورت سوال واکنش باید کامل باشد یعنی غلظت واکنش‌دهنده به صفر برسد. در نمودار این گزینه غلظت واکنش‌دهنده به صفر نرسیده است.

گزینه «۴»: نادرست، قبل از اتمام واکنش (زمان متأنیزه با خطچین) منحنی یکی از فرآورده‌ها (O_2) شروع به افقی شدن کرده که این موضوع به معنی ثابت بودن غلظت آن ماده است در حالی که غلظت هر دو فرآورده گازی این واکنش تا لحظه آخر رو به افزایش است.

(شیمی ۲ - در پی غذای سالم؛ صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۲۵ - گزینه «۱»

معادله واکنش پس از موازنی به صورت زیر درمی‌آید:

بروزترین و ابرترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

